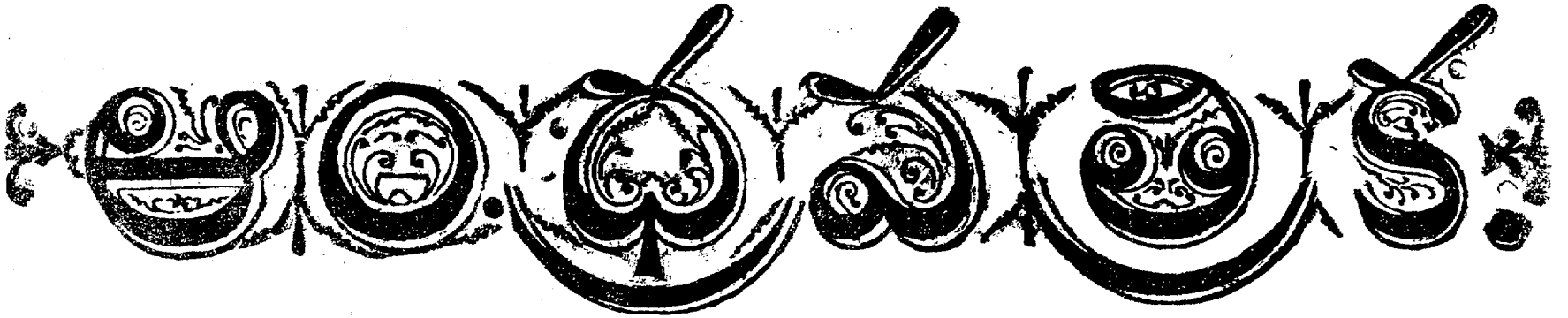

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడి వడ్డీ 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

311002

Vol. 11 }
సంపుటము ౧౧ }

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 30-వ తేది సోమవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪.

No. 77
సంచిక 22

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంపదాప చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల శాపును,
చర్మపు నొప్పుల శారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఘను.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

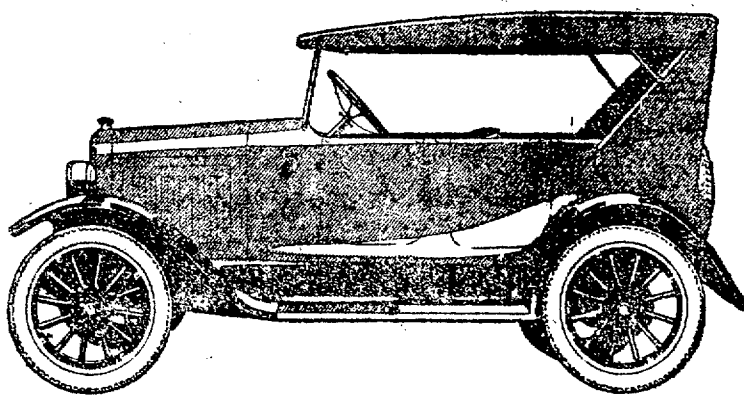

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా-1-కి 0-10-0; డజను 1-కి 6-4-0

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టిపేటి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

క్రొత్త మాడలు 91 ఓవర్లాండు కారు

Overland

ప సంచమునందలి కారులలో తక్కువ కరీదు గలదిగ నుండుటను కొరణ మేమి?

1. ఈ తరగతికి చేరిన కారులలో "ఓవర్లాండునకు" వెనుక యిరుసు మిగుల గట్టిగా నుండును.
2. ముందు యిరుసులకు నాలుగు పాయింటులయందు "టిక్ కెన్" మార్కులు. మూడు పాయింటుల యందు "న్యూ డిపార్చర్" మార్కు లుండును.
3. ఈ తరగతికి చేరిన అమెరికా తేలిక కారులలో "ఓవర్లాండునకు" ప్రశస్తమైన ప్రేకు గలదు.
4. "ఓవర్లాండు" బాడి సెంపూర్ణముగ ఉక్కుతో చేయబడి యుండుట ప్రత్యేకవిషయము. ఇతరులవలన ఎట్టి లాభములు గలుగునో భారతదేశమున అనుభవము గలిగిన మోటారిస్టులకు తెలియును.
5. ఇంత వెలగలిగిన ఇతర కారులన్న "ఓవర్లాండు" ఎనామెల్ ఫినిషింగు శ్రేష్ఠముగ నుండును. ఎనామెలు, ఉక్కుసంఘర్షణమువల్ల ఏర్పడు ఉష్ణమును సెంపూర్ణముగ ఉక్కుతో చేయబడిన బాడి మూత్రమే భరింపగలదు.

ప్రత్యేకవిషయములు సత్యములా అను విషయమును హాశీలింపుడు. ఇదేధరకు విక్రయించబడు ఇతరకారుల స్పెసిఫికేషనులను "ఓవర్లాండు" స్పెసిఫికేషనులతో తనిఖీచేసి చూడుడు. "పండి" గుర్తుగలిగి చాలాకాలము ఉపయోగించుటకు వీలైన కారులను కొనుడు.

విడిభాములు చౌకగను, భారతదేశమునందు అంతటను ఒకేధర చొప్పున మానవద్ద దొరకును.

2

అడిసన్ అండు కో., లిమిటెడ్.,
మదరాసు.

ADDISON & Co., Ltd., MADRAS.
Bangalore & Trichinopoly (Carter & Co.,)

విదేశపత్రికాభిప్రాయములు

భారతదేశపు పరిస్థితులు

(నేనునుకొంటే)

ఒక స్వల్పమున విషయముగలించి పెద్దకలకలముజరుగుట భారతదేశము నందలి గండరగోళపుస్థితిని సూచించుచున్నది. దేశపుపరిస్థితులను వివరించుచు చెప్పి పురి కాసనసభయందలి ఒక స్వరాజ్యపక్షపు సభ్యుడు ఒకవియార్ ప్రభువుగారి కొక లేఖ వ్రాసియుండిరి. ఈ లేఖకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు అల్ప సంఖ్యాపక్షముల సంరక్షించుటకై ఏర్పరుపబడిన సాంఘిక ప్రాతినిధ్యవిధానము తన కంతగ రుచించుటలేదని ప్రభువుగారు తెలిపిరి. భారతదేశమున ప్రజాయత్త పరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలు సృష్టించెదట కి నిధానము అటుకముగ నుండునని ప్రభువుగారు అభిప్రాయపడిరి. ఈ లేఖను సత్యమూర్తిగారు ప్రకటించిరి. ఇందుకు సంబంధించి ఇవ్వమని ఇంటికిముందు ఇండియామంత్రిగ నున్న కాన్గ్రెస్సభ్యుల ప్రభువు ఒలివియార్ ప్రభువుగారిని కొరికి కర్షణప్రభువుగారికి సందుదొరకెను. విలువగల తన అనుభవజ్ఞానముల సహకారము నవేషింపక సామ్రాజ్యనిర్వహింప సాహసించుచున్న ప్రభుత్వమువారిపై కర్షణప్రభువుగారు తమకోపావేశములను వెలిబుచ్చిరి. విషయ మెంతమాత్రము ప్రాముఖ్యమైనదికాదు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము స్వపరిపాలన ప్రతిష్ఠాపనల అభ్యివృద్ధికి అటుకముగ నుండునట నిర్వివాదాంశము. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యవిధాన మున్నంతకాలము జాతీయప్రభుత్వ విధానము భారతదేశమున ఏర్పడుట అసాధ్యమని మాంటాగు చెల్ముట్టగారు తమ నివేదికమునందే వ్రాసియుండిరిని ఒలివియార్ ప్రభువుగారు చెప్పిరి. కాని కొంతకాలమునకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్య ముండవలయునని 15 సంవత్సరములకు పూర్వము మార్చి ప్రభువుగారి హయామునందు అంగీకరింపబడినది. 1919 సంవత్సరమున ఆమోదింపబడిన చట్టమునందు ఈ విధానమును ప్రాముఖ్య మివ్వఁడెను. ఈ సాంఘిక ప్రాతినిధ్య విధానమును లేబరు ప్రభుత్వముగాని మరి ఏ ప్రభుత్వముగాని రద్దుచేయునని భారతదేశపు రాజకీయ సాంఘిక విషయములందు అనుభవముగల వారు తలచుట అసాధ్యము. కావున ఒలివియార్ ప్రభువుగారు తెలిపిన స్వాభిప్రాయములగురించి అల్పిచేయుట కేవలము అప్రమత్తము.

అప్రాముఖ్యులగు ఈ విషయమై అనవసరముగ దీర్ఘచర్చ జరుపుటకు భారతదేశమునందలి ఇతర ముఖ్యవిషయముల పెద్దపగులు నింపలేదు. పట్టునకర్షణ కమిషనువారి నివేదికమును భారతీయుల లేబరులను ఆదరించికో గ్రహించుట ముఖ్యము. భారతదేశమున వృద్ధిగాంచుచున్న స్వపరిపాలనోద్యమము ఉద్యోగములందు భారతీయుల సంఖ్య అధికము గావలయునను అందోళనము, పీడిత ఫలితముగ ఉన్నతోద్యోగుల స్థితిగతుల యంద ర్శనముచున్న మాద్యులను పరిశీలించి, ఈ విషయస్థితిని అంతరించుటకై సలహా లిచ్చుటకు లీకమిషను నియమింపబడినది. 1917 వ సంవత్సరమున భారతదేశపు స్వపరిపాలనార్థకవిషయమై గావించబడిన ప్రకటనను, మాంటాగు సంస్కరణచట్టము, ఇవి రెండు ఇండియను సివిల్ సర్వీసువారి చరిత్రాత్మకముగ పారిపాలనమునకు ప్రత్యేక సౌకర్యములకును హక్కులకును అంతమును సూచించుచున్నదని గుర్తించవలసియున్నది. ఇంతకుముందే ఉద్యోగులకున్న గౌరవాధికారములను వారికి వరల కలుగజేయుట కంతమాత్రము పీలులేదు. ఉన్నతోద్యోగములందు భారతీయుల సంఖ్య అధికముగట అంగ్లేయోద్యోగులకు రుచింపదు. యద్దము ముగిసినది మొదలు సర్వీసు ఉద్యోగుల అకాంతి నానాటికి తీవ్రమగుచుండెను. అందుపై బాల్గోవ్ ప్రభుత్వమువారు లీకమిషనును ఏర్పరచిరి. కమిషను సభ్యులందరు ఒకే నివేదికమును ప్రకటించియున్నారు. కమిషను నందలి భారతీయ సభ్యులకును అంగ్లేయ సభ్యులకును కుదిరిన రాజీ ఈ నివేదికరూపముగ ప్రకటించబడినదని గ్రహించవలసియున్నది. ఈ సలహాలను సంపూర్ణముగ అమలునందుచిన భారతీయుల కొంతవరకు ఆమోదించెదరని తలవచ్చును. పరిపాలన భాష్యమును కాపాడుటకు సర్వీసులలో సగమువంతుమంది అంగ్లేయ బుడవలయుననియు, భారతదేశమునకు అంగ్లేయ యువకులు ఉద్యోగులగుగ వచ్చుటకు ఆకర్ష వంతముగ పరిస్థితుల సేర్పరుపవలయు ననుమాత్రములను కమిషను నందలి భారతీయ సభ్యులు అంగీకరించియున్నారు. వారు నివేదికము నందు చేరవలె చేయుటయే వారి అంగీకారమును సూచించుచున్నది.

రాయలకమిషనువారి నివేదికము ఏకగ్రీవముగ నుండుట మిగుల ముఖ్యముగ విషయము. కాని పూర్వము గర్వింపబడిన గురువున్న ఆకర్ష వంతముగ పరిస్థితులు మరల సేర్పరుచుటకు పీలులేదు. ఇంక ఈ నివేదికమును ఏవిధమున అమలునందుచ పరిసరియో ఆలోచించుట ముఖ్యముగ విషయము. తక్షణమే సలహాల నన్నిటిని అమలునందు చుచుచున్నామని లీకప్రభువుగారు కోరుచున్నారు. ఇది అసాధ్యము. జాతీయపక్షముగారు ప్రతిఘటించెదరని భారతదేశపునాదాపత్రకలవల్ల విశదపడుచున్నది. ఈ నివేదికముపై సంపూర్ణముగ చర్చ జరుగునవరకు సలహాలను అమలునందు చుచుకూడదని భారతకాసనసభవారు పట్టుపట్టి యున్నారు. సెప్టెంబరు సమావేశమునకు ఈ నివేదికముపై చర్చ ఆపుదలచేయవలయునని స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. వీరి ప్రయత్నములు సఫలమైనను కాకున్నను ప్రజాభిప్రాయముమూత్రము ప్రకటించుచున్నవి. ఈ కారణములవల్ల సలహాలను త్వరలో అమలునందు చువలయునను ఉద్యోగుల యాందోళనము మరింత యధికమగును. ప్రతిదిను ప్రభుత్వనిర్వాహణాధ్యక్షులు! భరించుచున్న జిల్లా ఉద్యోగుల విషయమై సిమ్లా ఢిల్లీయందలి అంగ్లేయ ఉన్నతోద్యోగుల ఎట్టి క్రద్ధ పుచ్చుకొనుటలేదను అభిప్రాయము ప్రబలుచున్నది.

లీకమిషనువారి నివేదికము విషయమై ఆందోళనపడుచున్న స్వరాజ్యపక్షమువారు, తమపక్షమునందేర్పడిన విభేదములవిషయమై క్రద్ధపుచ్చుకొనుట ప్రధమకర్తవ్యము. బొంబాయిలో ఇటీవల జరిగిన నాయకుల ఆలోచనసభయందు అసహాయోద్యమపక్షమునకును స్వరాజ్యపక్షమునకును ఎన్నియో భేదము లున్నవని స్పష్టమైనది. కాంగ్రెసు మహాసభయందలి అన్ని పక్షములవారు ముఖ్యవిషయములందు వికవత్తముగలవారై యున్నారని స్వరాజ్యపక్షమువారింకను చెప్పకొనుచున్నారు. కావి ఇట్టి అసత్యవార్త తప్పని మోసపుచ్చువు. గాంధీగారి విధానమునకును ఎంతమాత్రము గిట్టుటలేదు. గాంధీగారు తనకార్యక్రమము అంగీకరించునట్లు చేయుటకై దాసుగారు బొంబాయికి వెళ్లిరి. గాంధీగారి కార్యక్రమము నంగీకరించుండుట సహజమే. తానే కాసనసభల ప్రవేశించిన ప్రతి సందర్భమున మెన్బెటికిని అవలంబించినవని గాంధీగారు తెలిపిరి. సంపూర్ణముగ స్వదేశకార్యక్రమము, విదేశవత్తములపై అధికమగు దిగుబడునకు, మద్యపానములపై విచ్చు ఆదాయమును సంపూర్ణముగ రద్దుచేయుట, సైనికవ్యయమును తగ్గించుట ఈ నాలుగు కార్యములకై స్వరాజ్యపక్షమువారు కాసనసభల యందు పనిచేయవలయునని గాంధీగారు చెప్పిరి. ఈ ఉద్దేశములు నెరవేరుటకై స్వరాజ్యపక్షమువారు తీర్మానముల నుపపాదించవలెను. తీర్మానములు సభయందు దామోదరపబడి ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి చర్చ పుచ్చుకొనకుండిన కాసనసభను రద్దుచేసి కొత్త ఎన్నికల జరుపవలయునని స్వరాజ్యపక్షమువారు కోరవలెను. అప్పటికిని ప్రభుత్వమువారు యూరకున్న వీరు తమ పదవులకు రాజీనామా యిచ్చి దేశమును కాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధ మొనర్చవలెను. ఇట్టి అపథ సందర్భించినపుడు తాను స్వరాజ్య పక్షమువారితో చేరి పనిచేయుటకు సంసిద్ధుడై యుండునని గాంధీగారు తెలిపిరి.

ఈ వివాదముల విపరీతపరిస్థితు లేర్పడినవి. తన పక్షమున నైనను లేక స్వరాజ్యపక్షమునైనను కాంగ్రెసుమహాసభ చేరియుండవలయునని గాంధీగారు కోరుచున్నారు.

కాంగ్రెసుకార్యసంఘములందు తనపక్షమువారే యుండవలయునని గాంధీగారు పట్టుదల వహించియున్నారు. ఈ బొంబాయి గండరగోళములు గాంధీగారు రాజీయరంగమునండి వెదలిపోవుటను సూచించుచున్న దని తలవలసియున్నది. రాజకీయ నాయకుల పలుకబడి అధికమైనది, వంగరాష్ట్రపు ప్రాముఖ్యత అధికమైనది. కాసనసభయందు స్వరాజ్యపక్షమువారి చర్యలు ప్రజాదృష్టిని ఆకర్షించినవి. ఈ కారణముల వల్ల విద్యావంతులయందు గాంధీగారి పలుకుబడి ఊహించుచున్నది. పార్లమెంటు ఇబ్బందులవల్ల స్వరాజ్యపక్షమువారికి ఇక్కట లేర్పడుచున్నది. రక్షణవిధానము స్వరాజ్యపక్షమువారి కార్యక్రమ మనకు ప్రధానాంశము. కాని ప్రస్తుతము భారత కాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడిన ఉక్తుల సందర్భములను స్వరాజ్యపక్షమువారు కొందరు ఆక్షేపించుచున్నారు. ఇంతేకాక ప్రతిఘటన విధాన పరిమితి విషయమై ఈ పక్షపు సభ్యులలో భేదాభిప్రాయము లున్నవి. కాసనసభల ఉపసంఘములందు సభ్యులగు నుండుట సులభమిందరు తప్పని కొందరు తలచుచున్నారు. భారతదేశమునందలి పరిస్థితులు ప్రభుత్వమువారి కంతగ ఇబ్బందికలుగజేయుటలేదు కాని రాజకీయాందోళనము జరుపువారు కొన్ని బాధ్యతలనుకూడ అంగీకరింపవలయునను నూత్రమును భారతదేశపు నాయకుల క్రమముగ అనుభవము నల్ల గ్రహించుచున్నారు.

తారకేశ్వరము ఆరెస్టులు

తారకేశ్వరము, జూన్ 28 ఈ దినమున తారకేశ్వరముపై 16 మంది పలంట్ల ఆరెస్టుజేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

విశ్వానందస్వామి

నిర్దోషిగ విడువబడెను

చిన్నూరు, 28 జూన్:—పండ్లగంటలో నెరాంపూరుడివిజయను నదలిపెట్టిపోవలెనని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు యొ నర్చినయు తరువును నల్లంపించెనని, విశ్వానందస్వామిపైన నానోపింపబడిన కేసును హుగ్లీ డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు ఈ దినమున విచారించెను. మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయిని నిర్దోషియని ప్రకటించి నదలిపేసెను. (అ. ప్రె.)

ప్రత్యేక రాష్ట్రముకొను

సత్యాగ్రహము

ఉత్తరరాష్ట్రీయ సభ

కటకు, జూన్ 28:—ప్రథమ ఉత్తరరాష్ట్రీయ సమావేశము ఈ దినమున నిచ్చుబజరి గెనునర్. ప్రవుల్ల చంద్ర రాయగారధ్యక్షతనహించిరి. అహ్మద సమూహ్యుడు తనయుపన్యాసమునందు ఉత్తర భాషను మాటలాడు ప్రదేశము లన్నిటిని ఏకముగ నొనర్చవలెననియు, అవసరమగుచో నందుకొరకు సత్యాగ్రహమొనర్చుటకు గూడ సిద్ధముగ నుండవలెననియు నుడివెను. (అ. ప్రె.)

'కాంగ్రెస్' పత్రికా ద్వితీయసంపాదకులు

మాపత్రక ద్వితీయసంపాదకులు గా నుండి 15 మాసముల కతినశిక్షకు పాత్రులై ప్రస్తుతము కోయంబత్తూరు జైలులోనున్న శ్రీయుత కాంగ్రెసుల రామచంద్రరావు పంతులు గారికి జైలు అధికారులు వ్రాతపరికరముల నిచ్చుట నింకరించిరిని వినుచున్నాము. వ్రాతపరికరములు లేకుండుట యొకకష్టమాయని జైలు అనుభవములేని కొంద రనుమానింపవచ్చును. కాని విద్యాధికునికి, అందు ముఖ్యముగా వ్రాతయందే చాలకాలము గడుపువారికి జైలులో నంతకంటె యెక్కుడు కష్టము వేరొకటిలేదని మాస్వామిభవముచే చెప్పుచున్నాము. వేలూరు జైలులో నున్న యైదుమాసములు మాకు వ్రాతపరికరముల నొసంగలేదు. సుప్రసిద్ధ కవిశ్రీయుత గిరిమేశ్వ సత్యనారాయణగారికి కడలూరు జైలులో వ్రాతపరికరముల నొసంగనినందర్భములో వారు నిరశనవ్రతమును బూనుటయు, కొంతకాలమున కధికారులు బుద్ధితెచ్చుకొని వారికోరిక నెరవేర్చుటయు మాపాతకులకు విదితమే. అంతటినుండి కతినశిక్ష విడిచిపెట్టెదలను వివక్షలేక యెల్లరకును కడలూరు జైలులో వ్రాతపరికరముల నిచ్చుచున్నారు. కోయంబత్తూరు జైలు అధికారుల రామచంద్రరావుగారికి వ్రాతపరికరముల నొసంగకుండుటలో వారిని ప్రత్యేకముగ బాధింపవలెనను నుద్దేశము తప్పవేరొండు లేదని యూహింపవలసియున్నది. ఎన్నికష్టములకు లోనైనను రామచంద్రరావుగారు చరించుటమాత్రము కలలో నివార్త. (కాంగ్రెసు)

కర్నూలు జిల్లా కోర్టు

AS 107/28

అప్పిలెంటు:—ఎన్. రంగస్వామి అయ్యంగారు, అందు

రెస్పాండెంటు:— 1. ఆ రంగచార్లు 2. అ యిన్నయ్య రెడ్డి 3. లక్ష్మీదేవమ్మ 4. తాయారమ్మ.

పై అప్పిలెంటుకి 8 వ రెస్పాండెంటు అయిన లక్ష్మీదేవమ్మకు తెలియచేయడం ఏమంటే.

AS 107/28 రు యా 12-7-24 తేది కి చూరగా వాయిదావేసినారు గనుక ఆక్షేపాలు తెలుపుకోవలసినది.

కర్నూలు } పి. చోడేశ్వరరావు
27.6.24 } వాదితరపు ప్లీడర్

ముప్పనసోమరాజు అండు వీరాజు.

వెదాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన
స్వదేశము

1918 సంవత్సరం
నూచిమేము మనదేశము
నపండించుచున్న పట్టు
తో మాఫ్యాన్రీలోనే
వడుకుట, నేయట, రం
గులువేయట మున్నగుప
నులను వివిధరకముల

TRADE MARK.

REGISTERED

వస్త్రములపనులరంగులతో చిత్రపిచిత్రమైన జరిసాదా అండు
లు కమ్మలతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్ర
యించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన రీతి వ అఖిలభారతకాం
గ్రెసువస్త్రప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదే
శములోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువసాఖ్యమై
నవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునుగురించి వ్రా
యుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూ.వ.కాంతిహాసుగారు ఆమృత
బహు పత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి:

“... ఇతర కాంగ్రెసుసభలు వారున్న మరియితర
ప్రజలుకూడ అన్నిరకములభద్రదన్నా ప్రదర్శించిరి. ఇంకను ఎంద
రూ కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు
వస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. వెదాపురం వర్తకు
లు ముప్పనసోమరాజు వీరాజుగారు పట్టుక త్రీయములును భో
వతులును వర్తకులను కొంటుగడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును
మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి. దెంగుటూ అస్సామూ కూడ
ప్రదర్శించిరి”

పట్టువస్త్రములగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొ
క్క అడ్రెస్సున రకములను విపులముగా వ్రాయుటలన దేశము
స్వదేశవత్తు పత్రికలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ
వర్తకాన్ని పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము
నందును మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే
సాఖ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మో
దపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి
బట్టయందు వుండేమాట్రేడ్ మార్కును ఇందువ ప్రమరించితిమి.

వాయువు నొప్పులకు మందు

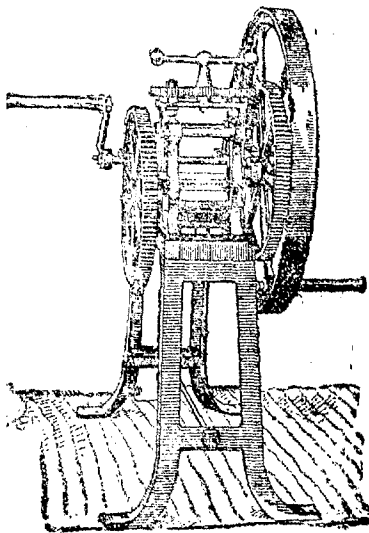
సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి.సి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, నీరుపదార్థములలో గాని
మాధునలక, 1. జ్వరమునచ్చుట, 2. కీళ్లసంయలులో నొప్పులు,
3. కీళ్ల దిగిపోవుట, 4. సందులయందు ఉబ్బుట, 5. లేచుటకు
కదులుటకు వీలులేనటుల సర్వాంగములు దిగిపోవుట మొదలగు
నవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే సంచి
యందు పోటు నొప్పులు పోయి శరీరము యధాస్థితికి వచ్చును.
బాధగల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని
గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను.

కొరకు సవామేహములకు ఈమాత్రలు బాగుగా పని
జేయును. వీటిని తినుచు పుండుపడినపోటు తైలమును రాయ
వలయును. ఇవిరక్తపుండ్రి మేహకారకబాధ్యములకు గూడ ఉప
యోగించును

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బాంబాయి.

రేకుల మిషనులు

సి. హెచ్. శోభనాచలం అండునన్స్
చిలలపూడి పోస్టు, మచిలీపట్నం.

అన్నివిధములయిన
వెండిబంగారు నగకీ
పనులు చేయువారిల
రేకులమిషనులకు ప
యోగపడు పలురక
ముల మిషనులుమేము
యూరపులమెరికాల
నుండి దిగుమతి చేసి
యితరులకంటె చౌక
ధరలకు అమ్ముచు
న్నాము. కావలసిన
వారు క్యాటలాగుకు
వ్రాయవలయును.

అకాలి సంకంభము

భారతాఖిల నైతికబలమావశ్యకము

గాంధీమహాత్ముడివారపు ఎం.గు ఇండియాలో నిట్లు
వ్రాయుచున్నాడు:—

అకాలినాయకులకును పంజాబు ప్రభుత్వమునకును జ
రుగుచుండిన ఈ తర్రప్రత్యుత్తరములు సఫలము గాంచుననియు
గురుద్వారసమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కార మగుననియు, ఇం
తటితో అకాలిల కష్టములు తుదిముట్టుననియు అందరును తలం
చుచుండిరి. కాని శిరోమణి గురుద్వార ప్రబంధక సంఘము
చెప్పుదానిని విశ్వసించునెడల ప్రభుత్వేచ్ఛ వేరువిధముగ
గాన్పించుచున్నది. అకాలినాయకులు ఉండవలసిన విధమున
నున్నారని చెప్పబడినది. కాని ప్రభుత్వమువారు మాత్రము ఇ
ప్పుడు కైదు ననుభవింపుచున్న కైడీలను విడుదలజేయు వాగ్దా
నమేమియును జేయరు. ఈఖైదీలు జేసినట్టిగాని తలపెట్టినట్టి
దాష్ట్యమేమియును లేదు. వీరు గురుద్వార ఆందోళనలో పా
ల్గొనుటయే జేసినతప్ప.

కావున అకాలిసంకంభము యింకను యెక్కువ ఉద్వే
గముతో నడుపబడవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు గూడ యెక్కు
వ నిర్బంధ విధానమునకు గడంగవచ్చును. అవ్యవకాత్తు మన
శివుడు నిర్బంధములన్న మొద్దుబారిపోతిమి. ఇప్పుడదియన్న భ
యముపోయినది. అకాలీలు తమబాగున్న సమయము వల్లజేసిరి.

వారితవరకు మతివిషయమునకై యెంతకష్టపడినో మా
చెదము. నాథానా హత్యలను గురించిగాని, కేసువ్యవహారమును
గుర్చిగాని, గురుకాబాగు ఘోరముల గుర్చిగాని నేనేమి
యును జెప్పను. శిరోమణి గురుద్వార ప్రబంధక
సంఘము న్యాయవిరుద్ధమైన దని ప్రకటించుటను గూర్చి గూడ
నేనేమియును జెప్పను. ప్రభుత్వమునకు ప్రతిహేతుముగనున్న
ప్రజాసంస్థలన్నిటినిూదను యియ్యది ఒక సవాలుని కాంగ్రెసు
భావించెను. జెయిత్ కాల్పులైనప్పటినుండియును అకాలీ
లు తాము అరెస్టులకు జూపు సత్కారమును దొర్లవచ్చును
ని అపోహ యొక్కడబడెదనోయని తలంచి పక్షమునకొకసారి
రి వందలమంది గల మహాదీక్షలకు కాంతముగపోయి అరెస్టున
టు పంపుచుండిరి. వీరు నెట్టి ప్రతిఘటనమును జేయకుండనే
అరెస్టుజేయనిచ్చెదరు. వారిని అరెస్టు జేసి నైపు య
లైయునులో ఒకఅడివికిబం పి అ చ ల వి చా ర ణ
గాని నేరాలోపణగాని యేమియును లేకుండనే యుంచెదరు.
వంటపదార్థము లిస్తేవారు వండుకొనవలయును. ఆ అడివియం
తయును గడ్డి దట్టముగ పెరిగి మనస్సప్రదేశముగ నుండి ఖయినకు
మించియుండును. ఆ మన్యప్రదేశమగుటవలన కొంతమంది చ
లిజ్వరములు వచ్చి చనిపోయినటుల నాకు తెలియచున్నది. ఈ
విధముగ మూడువేలమంది ఖయిదీలు బాధపడుచున్నారు. ఈ
మహాదీక్షలేగాక ప్రతిరోజును 25 మంది చొప్పున యిప్ప
టికి తొమ్మిదిమాసముల నుండియు జెయిత్కు బోవుచునే
యుండిరి. వారిని బానాలు స్టేషనుకు దీసివారిపోయి వారిక
ర్మము వారిదని నడచివేసెదరు. ఈఅకాలీలు వారిగమ్యస్థానము
ను చేరులోపల చాలకష్టములను బడుచుండెను. ఈ నిత్యకర్మ
యంతయును నమ్రపదపృథుండ జరుగుచు అధికారులకు చినుకుట్టి
నంతమాత్రమైన లేకుండయుండును.

ఈజ్జత్ లిఖేలకష్టపడవలయును? నాథా అధికారులు
క్రూరముగ అంతరాయము చేచ్చిన అఖండపాతకర్మను జనువు
టకేగదా. ఇప్పటికిగూడ అధికారు లాటంపరుచుచునే యు
న్నారు. నాథా మహారాజు విషయమై బహిరంగముగ నిష్ప
క్షపాతముగ విచారించవలెనని గోరి అట్లుజరుగునటుల జేయ
మాక్కున్నను ఈఅఖండపాతమును ఆయనపక్షమున ఆందోళన
ముజేయు నుద్దేశ్యముతో ప్రారంభింప చలపెట్టుటలేదని అకా
లీలు యెన్నిసార్లులో చెప్పియుండిరి. అఖండపాతమును దేల
నిషేధించిరో యెన్నిసార్లు జెప్పబడినది. కాని సంస్కరణోచ్చు
మును యెర్పాటుచేసి జరుపుచుండిన అకాలిల ఆపారలము
నణములు కుద్దేసేపడెనని జెప్పెదరు.

అకాలీలు కోరినవాంఛితములు గూడ బహు స్వల్పములై
నవే. నాకు తెలిసినంతవరకు అవి యియ్యవియే:—

- (1) చారిత్రాత్మకముగ గురుద్వారములను నిష్క్రమించెన్ను
కొనవడిన కేంద్రసంఘము పరముజేయవలెను.
- 2. ప్రతినిష్క్రమకర్తకును యేమాత్రముదైనను కృపా
ణమును ధరించుమాక్కు గల్గియుండవలెను.
- 3. జెయిత్లో అఖండపాతమును జూపుమాక్కు గల్గి
యుండవలెను.

ఈవాంఛితముల జూచినంతమాత్రముననే ఇందాజేసిరి
పనలిన జేమియు లేదనియు అనుగగానే అన్నియును యిచ్చి
జేయవచ్చుననియు జెప్పవచ్చును.

అకాలీలవలె విజాతగాని తమయజ్ఞేశ్వరును నడుపు
కొనుటలో యింతదృఢమును త్యాగమును చాకచక్యమును జూ
పియుండలేదు. వారివలె కాంతభావము నేజాతగాని పోషిం
చియుండలేదు భారతప్రభుత్వముగాక మరి ఏ ప్రభుత్వమైన
ను యావాంఛితములను అకాలిల త్యాగమును పెచ్చుకొని వా
రిని ప్రత్యక్షముగ నుంచుకొనక తమకు లలముగ నుండవారిని
గ జేసికొని యుండెడివారే. భారతప్రభుత్వమే ప్రజాభిప్రాయ
మును లక్ష్యముచేసి గౌరవము గల్గియుండునెడల యంతటి
విశ్వప్రాతికూల్యమును గల్గియుండక పోయెడిదే.

హిందూమహమ్మదీయ జాతులను యితర జాతులను
చేయవలసిన కర్మము తెలియదేయన్నది. వారు యాసంస్కర్త
లను నైతికబలము నిచ్చి ప్రోత్సహము జేయవలయును. వైదె
ల్పినవిషయములలో అకాలీలకు భారతదేశసంకేతము నైతిక
ముగ లలమునిచ్చుచున్నారని ప్రభుత్వమువారికి నిష్పందేహము
గ జెలియనటుల చేయవలెను. ఇప్పుడు భారతదేశమంతట ఆ
వరించిన అవిశ్వాసమును అంటుకోగము అకాలీలయెడ మాత్ర
ము అంటకపోలేదు. హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ
వారియజ్ఞేశ్వరులను విశ్వసించుటలేదు. వారు జేయవలసినను
మనించెదరు. సిక్కురాజ్యమును స్థాపింపవలెనని వారికి ప్రత్యే
కముగ నొకఆశయన్నటుల ఆశించెదరు. అకాలీలు అట్టియొ
ద్దేశ్యమేమియును లేదని వల్లడింపవలసిన అవసరములేదు. ఇక
ముందు అట్టిప్రయత్నము జరుగకుండ నెవ్వరను ఆపబాలగ. ఇ
ప్పుడున్న సిక్కులు ఎన్నిప్రకటనలు గావించినను వారితరు
వాతవచ్చువాటికి యిట్టిముష్టితో యుద్ధవిల్లునెడ ఈప్రకట
నమును మూలతోనే నేయవలసినదే. మనమందరమును అందర
స్వాతంత్ర్యమునకును బనిజేయ నిశ్చయము కల్గియుండిన నేను
రక్షితముగ నుండును. ఈ సంస్కరణోద్వేగమునకు నైతికబల
మొసంగుట వలన సిక్కుల మానసములందు యిట్టిదురాశ బాధ
ముటకుగూడ ననకాశము తగ్గిపోవునని చెప్పవచ్చును. ఇట్లు పర
స్పరము సందేహములే యున్నయెడల స్వరాజ్యోద్వేగమునకు
అటంకముగ నుండును. ఇందువలన వివిధజాతులమధ్య హృద
యానురాగ ముండనేరదు. ఈ మనచక్కనిదేశములో ఒకటికిం
దగ్గతులు మరియొకరు దీయుటతలపించును. ఇప్పుడు సాధ్యము
గాదనకొనుచున్న దురాశ సామ్యముగావచ్చును. కావున మన
ము యేజాతిగాను బయలుదేర దీసిన యుద్ధము మైనను గాని
సునుకములుట్టి విచారించి ఆయ్యది దృఢముగనుండి ప్రత్యాగిం
చు సాధనములు కృత్రిమములుగాకుండ కాంతములై సన్మార్గ
ములనునెడల యేమాత్రమును వెనుదీయకుండ సహాయము చేయ
వలయును.

వేవచెట్టుయొక్క పంచి

గుణములు గలిగిన టాయిలెట్

అండు ఔషధసంబంధమైన

వస్తువులు

మల్లోశబ్దము:— శాస్త్రాత్మక ఔషధఔషధసంబంధమైన
నల్లులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైంది. చర్మరూప, తిరివేయదు. మి
క్కిలి సున్నితముగా వాడుచేస్తుంది. 6 బిల్లుగల పేటై
1 కి భరము 0-12-0.

మల్లోశబ్దము:— శాస్త్రాత్మక ఔషధఔషధసంబంధమైన
నల్లులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైంది. చర్మరూప, తిరివేయదు. మి
క్కిలి సున్నితముగా వాడుచేస్తుంది. 6 బిల్లుగల పేటై
1 కి భరము 0-12-0.

మల్లోశబ్దము:— శాస్త్రాత్మక ఔషధఔషధసంబంధమైన
నల్లులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైంది. చర్మరూప, తిరివేయదు. మి
క్కిలి సున్నితముగా వాడుచేస్తుంది. 6 బిల్లుగల పేటై
1 కి భరము 0-12-0.

మల్లోశబ్దము:— శాస్త్రాత్మక ఔషధఔషధసంబంధమైన
నల్లులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైంది. చర్మరూప, తిరివేయదు. మి
క్కిలి సున్నితముగా వాడుచేస్తుంది. 6 బిల్లుగల పేటై
1 కి భరము 0-12-0.

SRI KRISHNA BROTHERS, 10, Thimma
Chetty Street, MADRAS.
A. V. KRISHNA IYER
Palghat

ఎంగు ఇంజనీయరు సంపాదకీయ వ్యాఖ్యలు

సిక్కుల ఆత్మనిగ్రహము

ఎంతటి ఉద్రేకమునుగలుగజేసినను కలకత్తాలోని సిక్కుల ఆత్మనిగ్రహమును చూపినందుల కందరసు మన మున్నె యింజనీయరులను అభినందింపజేసినదే. నిష్కారముగ అనుమానము నుగ్ధ కలకత్తాలో అనన్యగ్రహమును నొకగుంపు వారిని కొందరకు ప్రాచీనముగ పాపముగాడజేసెను. సిక్కుల తాత్పర్యమును తమజాగ్రత్తగాచూపినవలయును. ఇట్లు మొదలగు మరల ప్రతి హత్యగూడకలదు. కాని యీసమయమున మాత్రము వారు శాంతిపాపించియుండిరి. ధైర్యవంతులగుటచేత ఆల్లరికిని మతమునకును సంబంధములేదని వారు కనుగొనిరి. ఆగుంపును అంతటి అవిశ్వాసముతో అనుమానముతో మరి యేజాతివారైన నుసలే అనుమానమేయున్నయెడల యేమాత్రమును లక్ష్యముజేయకుండ చంపియుండెడివారే. ఇట్టి ఉద్యోగము పరీక్షవచ్చినను యములలో యెట్లు ప్రవర్తించవలయునో సరియైనదానిని మనకు కలకత్తాసిక్కులు జూపిరి.

ప్రభుత్వము పత్యుత్తరమియ్య చేసి?

నాభాసంస్థాన పరిపాలకుడు నామవ్రాసిన ప్రత్యుత్తరముపై, తననున్న తనతోజేరియున్న ఆచార్యగిద్వానీగారిని నిన్ని కొన్నివరకులపై విడుదలజేసిరి. ధైర్యవంతులను ప్రతిఘటించుచు పండితజనములను ప్రహరణ పరిపాలకుడు వ్రాసెను. ఆక్రమణకు మరల ప్రత్యుత్తరమేమియును రాకపోగా పండితుడు మరల జూన్ 19 వ తేదీని యీక్రింది లేఖ నొకదాని బంపెను. (మొదటి లేఖ మే 24 వ తేదీని పంపబడెను.)

“నేను మీకు మే 24 వ తేదీ రిజిస్టరుకరములలో నొక లేఖను బంపుచు ఆచార్యగిద్వానీ, కే. సంతానంగార్లయొక్కయు, నాయొక్కయు శిక్షలనుకొట్టివేయుచు జేసినయుత్తరపులనున్న అప్పుడు మాకిచ్చిన మరియేయుత్తరపులైనయున్న వానికిన్ని కాపీలను పంపుమని కోరితిని. అందులకు నాకు ప్రత్యుత్తరముగాని ఆకాపీలుగాని బచ్చియుండలేదు.

“మీరు ఎంగు ఇంజనీయరుసంపాదకులకు వ్రాసిన లేఖలో ప్రీన్సిపాలు గిద్వానీ, సంతానంగార్లను నేనును కొన్నివరకుల మీద విడుదల జేయబడితిమని తెల్పిన విషయము అసత్యము. అందు గూర్చి యింతయు కాకితముల జూచినయెడల మీకు యింతయు తెలిసియేయుండును. ఈ సంగతి తెలిసినపిదప మీరు యింతయు వ్రాసినదానిని పరిశీలించుచు నేనుగిద్వానీగారును సంతానంగార్లయొద్ద మరతులనుండనే విడుదలజేయబడితిమని విశదపరచెదనని నమ్మెదను. కావున యెట్టి వరతులనేదీ ఆయన యెడో వరతులను విడుదలముగ నడుచుటచేత విచారణగాని శిక్షగాని లేకుండనే ప్రీన్సిపాలు గిద్వానీగారిని జైలుకు బంపితిమని చెప్పబాలదు.”

“ఆ ఉత్తరపు కాపీ నాకుకావలెనని, మరియొకపారి కోరుచున్నాను. మరియొకవిషయమేమనగా నాభా సంస్థానపు సహాయులలోనికి నేను రాగూడదా, అందుకు ఉత్తరు వేదియోగూడ నేను తెలుసుకొనగోరెదను. నాకప్పుడు నాభాకు పాపమైన కోరిక యేమియును లేదు. కాని ఒకవేళ ఆసంస్థానమును సందర్శించి గోరికగలుగెడల అచట నాకెట్టి గౌరవముగల్గినోయని మాత్రము తెలిసికొనగోరుచున్నాను.”

పండిత జనమార్గాలు నెహ్రూ అడిగిన నూటియైన ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటలో యింకను ఆలస్యముజరుగదని మనము నమ్మవచ్చును. ప్రజల తేమైన దేశీకొనగోరి అవిచారణపలన ముఖ్యముగ నేమైన భయమున్నపుడు అధికారులు అనవసరముగ ఆలస్యము జేయుచుండును. ప్రత్యుత్తరమేమియు రాకున్నను, లేదా వచ్చినది తృప్తికరముగ లేకున్నను, పండిత నెహ్రూ, సంతానంగార్లు ఆలస్యమునకు సవాలుజేయుటకు వర్జించు కమిటీ అనుజ్ఞను గోరవలసియుండును. సన్నిహితమిత్రుడైన వానియెడల విధిని నిర్వర్తించుటకైనను ఆల్లరియును అనవసరముగను. పండితుని లేఖలో చివర పార్లమెంటు ఆయన అట్టి సవాలుజేసినటులే గానించుచున్నది. జైలులో కాల్పులపుడు నాభా ప్రదేశమును జూచినను ఆయన శాసనోల్లంఘనము జేయువాడనైనపుడు ఆచార్యగిద్వానీని టైదులలోనుంచుట చాల అన్యాయము. నిష్పక్షికుముగ జనుండుగారుచెల్లినవృత్తాంతమును బట్టిజూడ ఆయన మానవకారణబుద్ధితో నట్లు జేసినని మనకు తెలియుచున్నది.

మ్యునిసిపాలిటీ

ఒక కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

“ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠాపనలో సంబంధము లేకుండ యీ వలనుండుమని కోరినవారిలో జిల్లాబోర్డులు మ్యునిసిపాలిటీలలో సభ్యత్వమును బొందినవారిని గూర్చి మీరేమియును చెప్పలేదు. జిల్లాబోర్డులలోను మ్యునిసిపాలిటీలలోను ప్రవేశించుటవలన అసహాయాద్యము మాత్రమున కెట్టిభంగమును గలుగదని ఇంకను వాదించు అసహాయ వాదులను నే నెరుగుదును. కాని యీసంఘములు సగము ప్రభుత్వమునే యని నాయభిప్రాయము. అవి ప్రభుత్వాధికారముకింద పనిజేయుటలేదా? విద్యా, పురపాలక పద్ధతులలో నవి యేమైన యెక్కువమార్పులను జేయగలవా?”

కాంగ్రెసు తీర్మానములకు సంబంధించినంతవరకు కాంగ్రెసు సభ్యులు యీసంఘములలో ప్రవేశింపవచ్చును. ఉద్యోగముల స్వీకరింపవచ్చును. నిజముగా ఒక తీర్మానము కాంగ్రెసువారు తీసినట్లు నాక్రమింపవలెనని కోరుచున్నది. సిద్ధాంతము ప్రకారము యీసంఘము ప్రభుత్వాధికారము కింద నుండుటవలన ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠాపనలనుసలూనే జేయను. కాని మనము ముఖ్యముగ సహకారము జేయవలసిగాని నది, ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠ వేని కెక్కువయందునో వేనివలన మన కెక్కువయభిజాత్య మేర్పడునో వానినిమాత్రమే. కావున కాంగ్రెసునిషేధింపని ప్రభుత్వసంస్థలవిషయములో నిర్మాణకార్యక్రమమునకు అయ్యది యెంతవరకునుకూలించునో మాత్రము జూడవచ్చును. అయ్యది అందుకాటంకముగనుండునెడల కాంగ్రెసువారులువానిని వానినికేవల ప్రయోజనములను, కాంగ్రెసువారులు మ్యునిసిపాలిటీలలోను జిల్లాబోర్డులలోను ప్రవేశించుటచేతను, నిన్ని చోట్ల కాంగ్రెసువారులు తమంతటామే పోటీకి అభ్యర్థులుగ నుండుటచేతను నిర్మాణకార్యక్రమ మంతయును ఆగిపోయెనని నాకు చాల చొట్టనుంచి ఉత్తరములువచ్చెను. అట్టివిషయములో కాంగ్రెసు పక్షమువారు వానిలో జేరకుండ నుండవలసినదే. కాంగ్రెసు పక్షమువారు పోటీకిబోవుటయేమిటో నాకు తెలియుటలేదు. కాంగ్రెసుసభ్యులు కొంత శిక్షణమునకు లోబడియుండవలెను. వారే కాంగ్రెసుకు మిట్టిలో జేరియున్నారోవారు అందులకు ప్రత్యేకముగ నిర్ణయించిన యెన్నికలలో పాల్గొనవచ్చును. ప్రాథమిక విద్య పురపాలకపు విషయములలో మ్యునిసిపాలిటీలకు వానిపై చాలవర కధికారము గలదని చెప్పవచ్చును. మ్యునిసిపాలిటీలు ప్రజలచే యెన్నుకొనబడునవిగాన తగిన అవసరము వచ్చినపుడెల్ల శాసనోల్లంఘనము జేయుటకు చాల అవకాశముగలదు.

ఉపద్రవక రాచారము

జూన్ 12 వ తేదీ ‘హిందూ’లో యిప్పుడే నాతో సంభాషణమని ప్రకటించినదానిని జదివెతిని. ఒక పెద్దమనిషి నాతో చాలసేపు మాటాడినమాట మాత్రముజ్ఞాపకము వచ్చినది. ఆయన నాతో ఇంటర్వ్యూ కోసము వచ్చెనని యనుమానించలేదు. ఏవో నిజముగా సంభాషణలుండి తీర్పుకొన వచ్చెననుకొంటిని. అందుకనియే ఆయన అడిగిన ప్రశ్నలన్నిటిని ఓషికతోవని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెతిని. అప్పుడు నేను కాలహరణము జేయు స్థితిలో లేకపోవుటవలన అప్పుడంతసేపుమాటాడుట కంగీకరింపని వాడనే. నాకేమియును రహస్యములేవు. నన్ను గూర్చి నానందముండిగానియేమైన గనుగొనిన వారు యిష్టమువచ్చినయెడల స్వతంత్రముగ ప్రకటింపవచ్చును. కాని ఒకటి చెప్పిన మరియొకటి నివేదించుటకు మాత్రము సహింపబాలను. వారుని వేదింప బూనినది నాకు జూపునెడల యెట్టి ఆక్షేపణయుండదు. ఈ ప్రతికాప్రతినిధి సంభాషణమునది నేను జెప్పినదాని ఆకృతిమాత్రమే. ప్రతిమహమ్మదీయులనును భట్టాచార్యులను అని జెప్పినటుల నివేదింపబడినది. అట్టి విషయమును నేను కలలో వైనతలంపలేదు. హాకిం సాహెబు భట్టాచార్యుని నేను తలంపను. ఆయన గారు మహమ్మదీయులకు లెందరో యున్నారు. వారట్లని నేనుతలంపను. మహమ్మదీయులు దుండగిండ్లు చాలమంది యున్నది నే నెరుగుదును. కాని భట్టాచార్యుల దర్శనము నాకప్పుడును గలుగలేదు. ప్రతిమహమ్మదీయుడును గూడ దుండగిండ్లుగ నుండునని నేను తలంపబాలను. ప్రభుత్వమువారు నావిషయమై ఉపేక్ష భావముతో నున్నారనియు నేను దేశమంతయును ఆరులెలలు సంచారముజేయునెడల వారికి భయమెత్తుననియు గూడ జెప్పినట్లు ఆరోపింపబడినది. నే నేమి చెప్పినను చేసినను ప్రభుత్వము వారు నిర్లక్ష్యముగ నుండగని మాత్రము తలచుకొనటకు గర్వమగుచున్నది. నేను పర్యటనము ప్రారంభించునెడల వారి కేమాత్రమును భయమెత్తునని తలంపబాలనని సవినయముగ జెప్పవచ్చును. ఎవరైనను సరే సాంద్రమహమ్మదీయ మైత్రిని జేకూర్చిన యెడల మాత్రము వారికి భయముగల్గును. ఈ సంభాషణకు ఖద్దరు ప్రచారకుడు జేయుమోసమును గూర్చి యనుచున్నాడు. నేను లోటి ప్రచారకులతో మాటాడుచుండగా యీయన

ను విననిచ్చినందులకు గగ్గినదోష మియ్యది. మోసము జరుగుచున్నటుల నాలోపింపబడుచున్నదని మాటాడుచుంటిమి. నిజముగ నేమైన జరుగుచున్నదోమా నాకు తెలియదు. మైక్రొగా గా నిండుచున్న తప్పులనుమాత్రము నేను కనుగొంటిని. ఈసంభాషణకును దురుద్దేశ్యమేమియును లేదు. కాని సదుద్దేశ్యముగల మిత్రులు బాధ్యతను గుర్తింపకుండ పనిజేయునెడల దురుద్దేశ్యముగల ప్రత్యర్థులకున్న అపాయకరముగ నుండును. నన్ను జూడవచ్చువారు నేనొక బాధ్యతగల స్థానమును విహించియున్నపుడు యిట్టి సంభాషణలతో బాధపెట్టవలదని కోరెదను. నే నెట్టి బాధ్యతగాని లేనివాడనైనపుడు వారు నేను చెప్పినదానిగాని చేసినదానిగాని యిష్టము వచ్చినటుల స్వతంత్రముగ మార్చవచ్చును. నాతో సంభాషించినటుల ప్రకటింపగోరవారు అయ్యది నేనంగీకరించినటుల యుండిన నేగాని లేకున్న తిరస్కరింపవలెనని కోరుచున్నాను.

మరనూలు: రాటపునూలు

ఒక మిత్రుడు మున్ను రాటమునందు నమ్మకముగలవాడిపు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:

“మీరు జేయు పనియంతయు నిష్ప్రమోజనము. ఎంగు ఇంజనీయరు, నవజీవను పత్రికలలో యిదివరకు వ్రాసినదానినే త్రవ్వించివృథా యాసము మనస్సునకును శరీరమునకును యే? వానిని జదివినందువలన నాకేమియు లాభము గానింపలేదు. అనుభవము మీద రాటము పనికొనలేదని కనుగొంటిని. మొదట వేడిలోకొన్న రాటములన్నియు మూలబడి ములుగుచున్నవని తెలియునా? వానివల్లవచ్చున దేమియును లేదు.

నేనొక మంచి నూచినచేదను. చేతితో వడుకుటకు బదులు మరతో నడుకుటను జెట్టుడు. ప్రతి తాలూకాలోను ఒక వడుకుమిల్లు స్థాపించుడు. వచ్చిన లాభములను దేశమునకు పంపియోగించుడు. దేశభక్తులు మాత్రమే లాభము కొరకుగాక దేశముపై ప్రేమచే మిల్లులను నడుపవలెను. ఆములును అచటి నేత గాండ్రో యిమ్ము. అచట నేసినగడ్డ ఆ తాలూకాలోనే ఖర్చు చేయవలెను. ఇందువలన కాలహరణమును ఖర్చులును తగ్గును. మొదలు యింకావలసిన ఒక తాలూకాలో ప్రారంభించి చూడుడు. మీరు అద్భుత సేవజేసినవారగుదురు.”

ఈ వాదము బహుచక్క నున్నది. అందులో ఆయన చేతనైనవిధముగ రాటము నుపయోగించినవానిపై యున్నది. కావున ఈ మిత్రుని భావములు గలవారు మరికొందరు యుద్ధరని భావించివారికొర కీవిషయమై చర్చించగోరుచున్నాను. ఈ విధానము ఖద్దరు ఉద్యమమునాటిదే యని పాఠకులకు జెప్పవలసినవలెను. ఇయ్యది మరల మరల వచ్చుచుండును.

రాటమువలన వృత్తిగల్గినవియు, లక్షలకొలది మంది అన్నము లేక మాడకుండనుండుటకు సంపాదించుకొనునది చాలాని వారికియింకొంచెము ఆదానిచ్చుననియు ప్రత్యమునుముఖ్యమైనదానిని యీమిత్రుడు మరచెను. ప్రతియింటను చేపగ్గమును పెట్టుట సాధ్యముగాదు. ప్రతిగ్రామములోను మగ్గము ప్రతియింటను రాటముండవలెననియే సిద్ధాంతము. ప్రతితాలూకాలోను ఒక వడుకుమిల్లును పెట్టుటయనగా దేశీయులకు కొలదిమందిని కొల్లగొట్టుటయగును. తాలూకాలోనుండు ఒక్కమిల్లులో అందరకును పనియుండదు. అంతేగాక 2 వేల తాలూకాలపైగా అవసరమైన యంత్రసామగ్రిని దిగుమతి చేయవలెను. ఈమిల్లులను నడుపుటకు సమర్థులగువారికి పనిచేర్చవలెను. రాటములవలె మిల్లులు కక్కగొడులవలె యట్లే పెరుగజాలవు. రాటము పనిజేయకపోయినను అనుకొనవలెననుచుండదు. తాలూకాలో మిల్లుపనిజేయ లేదంటే తాలూకాలోని ప్రజలలో అలజడి గల్గును. కావున యీ మిత్రుడు చెప్పిన విధాన మేమాత్రమును పటుత్వముగ లేదనియే నాయభిప్రాయము. కాని ఆయన కీవిధానమునందు నమ్మకమున్నయెడల పరీక్షించి జూడుమని చెల్లెతిని. నాకే నేదియు నాకర్షణముగ నుండకపోవుటవలన నాపాట నేను పాడుకొనవలెను. నాకు ఆరాటమే మోహనముగ నుండును.

అయ్యది పనికిరా లేదని కనుగొనునంతటి జ్ఞానము నాకు లేకపోవచ్చును. నాతప్పేమో తెలియజెప్పిన ఒప్పుకొనుటకు నే నేమాత్రమును వెనుదిండును. నాకట్లు జేయుట యిష్టమే.

ఈ మిత్రుని లేఖ వచ్చిననాడే మ రి యొక మిత్రుడింకొక లేఖ వ్రాయుచు తనకు మిల్లు పరిశ్రమలో 10 యేండ్ల అనుభవమున్నదని తెల్పెను. యంత్రసాధనము చేసేమటులునున్న చేనేతయు పరీక్షించెను. ఇప్పుడు చేనూలుననుటచే చేనేతలో పనిజేయుచున్నాడు. ఇయ్యదియే ఆధురదనగ్గను పోగొట్టగల్గినని ఆయన పంపెను చేయుచున్నాను. దీనివిషయమై ఇద మిథమని అభిప్రాయమును చెల్లుటకు అంతయును గోడమోదిపి నాముగ నున్నది. కాని యిదిమాత్రము నిశ్చయము. ఈరోజున బీదలయిండ్ల నేకములందు రాటమే యంత్రమును పెట్టుచున్న మాటమాత్రము నిజము. దానికి ప్రత్యామ్నాయ మేమియును దొరకదు. ఇతర మరియొకవస్తువునుగూర్చి జెప్పబాలని విషయము రాటమును గూర్చి యిట్లు జెప్పవచ్చును.

“అంతవరకే నీమే వ్యవయ్యె నెనే మాటయేలేదు; ఆతలు భగ్గుమయ్యె ననుటకును తావులేదు; తృణంబు మాత్రమైన వచ్చిన కష్టములో మొనసిపోవు||

మూ|| కా|| గాంధీ

ఆఖిల భారత కాంగ్రెసు సాయినంపునభ

28, 29 తేదీలలో జరిగిన చర్చ

28-వ తేదీని స్వరాజ్య పక్షము వారు వెడలిపోయిరి
మహాత్మాని మొదటి తీర్మాన మామోదింపబడెను

28-వ తేదీ రాత్రి సమాధానము కుదిరెను

29 వ తేదీని రెండు, మూడు తీర్మానములుగూడ నామోదింపబడెను.

దేశబంధుదాసుగాని భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యునిగా ఎన్నుకొనిరి. మొదటి తీర్మానమున శిక్షార్థక వాక్యము మాత్రము పడలబడెను. రెండు మూడు తీర్మానములలో చాల సవరణలు చేయబడెను.

మహాత్మా గాంధీ దేశ బంధు దాసు గాన్లు

భారత కాంగ్రెసు కార్య సంఘ సభ్యులు గా ఎన్నుకొనబడిరి

28 వ తేదీ సమావేశము

మహాత్మాని ఉపన్యాసము

28 వ తేదీ ఉదయము 9.20 గంటలవేళ స్థాయి సంఘసభ మరల ప్రారంభమైనది గాని సభాచర్య వారంభించుటకు ముందు వేదికపైని మహాత్మాకును, దేశబంధు దాసు, పండిత నెహ్రూగార్లును ప్రత్యేకముగా చర్చించిరి. ఎటులైన సమాధానమును కుదుర్చుటకే యీ మహానాయకులు సమావేశమును ఉపనాయకులు సమకూర్చిరి.

“మహాత్మాకు మరల సంపూర్ణ నిరంకుశాధికారమును (డిక్టేటరు) వహించుటకు మేముంగీకరించెదము. తనవిధానమును వివిధ రాష్ట్రములలో కొనసాగించుటకు మహాత్మాకు తన యిచ్చనచ్చినవారిని నియమింపవచ్చును. మహాత్మాని ఉత్తరువులు మాకు సమ్మతముగానున్నను లేకుండిననుగూడ మహాత్మాని ఉత్తరువుల నన్నిటిని మేము పూర్తిగా నెవేర్చెదము.”

అను పరతులకు తాము బద్ధుల మయ్యెదమని దేశబంధు దాసు, పండిత నెహ్రూగార్లు మహాత్మాను కరిగించిరి తెలిసినది. దీనినిగూర్చి ఆలోచనలు జరుగుచున్నది గాని సమాధానము తృప్తికరముగా కుదురదనియే మాకు తెలిసినది. ఇంకను ఆలోచనలే జరుగుచున్నవి; గాని సభాకార్యక్రమము ప్రారంభము కాలేదు.

సంగ్రహవార్త

కార్యక్రమము

28 వ తేదీ ఉదయమున కార్యక్రమము మహాత్మాని ఉపన్యాసముతో ప్రారంభమైనది. మహాత్మాకు మొదటి తీర్మానమును (28 వ తేదీ శనివారమునాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటించబడెను) ఉపపాదించి దీర్ఘముగ గంభీరపన్యాసము నొసంగెను.

“హిందూ మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్య ఆలోచించుట తృప్తికరముగాన యీ తీర్మానమునుగూర్చిన చర్చను నిలుపవలె”నను తీర్మానమును లాలా గోవర్ధనదాసుగా రుపపాదించిరి గాని ఆ తీర్మాన మామోదింపబడలేదు.

స్వరాజ్యపక్షమువారు వెడలిపోవుట

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు మహాత్మాని తీర్మానము నాక్షేపించుచు తీవ్రముగ నుపన్యసించి సభలోనుండి వెడలిపోయిరి స్వరాజ్యపక్షమువారు రంద్రునుగూడ నెహ్రూగారితోనే వెడలిపోయిరి.

మహాత్మాని తీర్మాన

మామోదింపబడెను

అనుకూలురు 67 మంది ప్రతికూలురు 37 మంది

స్వరాజ్యపక్షమువారు సభను విడచి పోయినపిమ్మట మహాత్మాని తీర్మానమునుగూర్చి చాలచర్చ జరిగినది. “నూలుపడు వారు సభ్యత్వమును వదిలినట్లు భావించబడుదురు” అనువాక్యమును తీసివేయవలెననుపరణ నొకరుపపాదించిరి. చాలతీవ్రముగ చర్చ జరిగినది. మహాత్మాకు దీర్ఘపన్యాసము నొంగెను. ఓటుకుపెట్టగానవరణ వీగిపోయినది. మహాత్మాని తీర్మాన మామోదింపబడెను. అనుకూలురు 67 మంది ప్రతికూలురు 37 మంది.

మహాత్మానికోరికపైని కడపటివాక్యము

మరల పడలబడెను

“తీర్మానము నెగ్గినను ప్రకూలరసంఖ్య కంటె అనుకూలరసంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చుగా లేనందున నది సంఖ్య పక్షము కాదు గాన నిదివర కొకరుపపాదించిన సవరణలో కొరబడినది తిని “నూలుపడుకునివారు సభ్యత్వమును వదిలినట్లు భావించబడుదురు” అనుశిక్షార్థకమున వాక్యమును వదిలవలెనని మహాత్మాకు ఉపపాదించెను. ఆ తీర్మాన మామోదింపబడెను.

సమగ్రవార్త

28 వ తేదీ ఉదయము 9.15 గంటలకు కార్యక్రమ ప్రారంభము

మొదలు వేదికపైని మహాత్మాకును, దేశబంధు దాసు, పండిత నెహ్రూగార్లును ప్రత్యేకముగా చర్చించినపిమ్మట మోతీలా మహమ్మదాలిగారు సభాకార్యక్రమమును 28 వ తేదీని ఉదయము 9.15 గంటలకు ప్రారంభించిరి. పిమ్మట మహాత్మాకు తీర్మానము నుపపాదించెను. తీర్మానము 28 తేదీ శనివారమునాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటించబడెను. ఈ తీర్మానమునుపపాదించుచు మహాత్మాకు ప్రారంభమున స్వల్పకాలము హిందీభాషలోను పిమ్మట ఆంగ్లభాషలోను నుపన్యసించెను. మహాత్మాని వాక్యములు సభలో నాలుగుమూలలలోనున్నవారి కందరికిని మారముగానున్నవారికిగూడ బాగుగా స్పష్టముగ వివరించెను.

మహాత్మాని ఉపన్యాసము

“మిత్రులారా నాభాధ్యతను నేను గుర్తించియే యీ తీర్మానములను వ్రాసి స్వయముగా వానిని సభలో నుపపాదించుటకు పూనుకొంటిని. కార్య సంఘసభలో హెచ్చుమంది నా తీర్మానముల నామోదించునట్లు వారిని ప్రేరేపించగలుగుట నా అదృష్టమువలననో దురదృష్టమువలననో జరిగినది. వీనిని గూర్చి నేను చెప్పదలచినదాని నంతను యంగు యిండియా పత్రికలోనే ప్రకటించితినిగాన నిపు డధికముగా చెప్పవలసరములేదు. నేనుపపాదించదలచిన యీ తీర్మానమును యితరతీర్మానములను గూర్చి చాల వాదప్రతివాదములు చెలగినవి. సాహచర్యమును గూడ భంగపరుపజాలునంతటి కటుభావము గూడ కలిగినది. నేను సాహచర్యమును పడచును బుద్ధిపూర్వకముగానే వాడితిని. పలనగా మైత్రి ఎన్నటికినిగూడ భంగపడునట్టిది గాదు. అది మనవిధికి సంబంధించినది. నేను యీమిత్రులందరితోడను ఏకీభవించజాలకపోయినను మామైత్రి కెట్టిభంగమును గలుగలేదని చరిత్రమాత్రమే తెలుపగలదు. అట్టిభావముతోనే మీరు నా తీర్మానములను గ్రహించవలెను. ఈ తీర్మానములు శాస్త్ర (కాంగ్రెసునియమావళి) విరుద్ధములని తెలుచువా రంద్రునుగూడ మహాపూర్వకముగ సమ్మతముతోనే అటుల తెలిపిరిగూడ నేను నమ్ముచున్నాను. మీరు ఓట్లను యిచ్చునపుడు

మహాపూర్వకముగా (అంతర్జాత్య సాక్షిగా) నే యీ య్యవలెనుగాని నాయందుగల విస్వాసము చేత నియ్యగూడదు.

నే నెక్కడనున్నాను? మీరెక్కడనున్నారు? దేశమెచ్చుటన్నది?

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు నాకు పరమమిత్రులు. వారికిని నాకును అరమరికలేని సయోధ్యకలదు. నేడుదయమున వారు నాచెంత కవచ్చిరి. “ఓట్లు పుచ్చుకొనినపుడు అనుకూలురును ప్రతికూలురును గూడ సంఖ్యలో సమానులుగానున్నచో తొలగిపోయెదనని మీ రెచటనో తెలుపలేదా?” అని అడిగిరి. నేనటుల తెలిపినమాట నిజమే నేనెచట నున్నానో-మీరెచటనున్నారో-దేశమెచటనున్నదో- తెలిసికొనుటకే నేని తీర్మానమును గూర్చి పట్టుదలను బూనవలసివచ్చినది. దీని వలన మనోమలికతములు కలుగుట తప్ప మరే లాభమును కలుగదనియు, నాపక్షమువారు నాయందు గల విశ్వాసముచేతనే నాకనుకూలముగా ఓట్లు నిచ్చిరిగాని నిర్మాణవిధానమునందుగల సమ్మతము వలన నీయలేదనియు నేను గ్రహించగలిగినచో కాంగ్రెసుతో నాకు గల సంబంధమును నేను వదలుకొనెదను. దేశీయులు నానాయకత్వమును కోరుచున్నారు. కొన్నిపరతుల ప్రకారమే నేను నాయకత్వము వహించగలనని నేనెరుగుదునుగాన నాకుగల అవకాశములను మార్గములను సాధనములను నేను సరిగా తెలిసికొన వలసియున్నది. అందువలన దేశమున రెండుపక్షము లేర్పడుటకును ప్రియమిత్రు-నుండి విడిపోవుటకును గూడ వెనుదీయక నే నీ తీర్మానముల నుపపాదించితిని. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో నాకు మార్గమేమియును గోచరించుటలేదు. కాన మీరింకొకరిని నాయకునిగా నేర్పరుచుకొనవలెను లేదా నాపరతుల కొప్పుకొనవలెను. ఇట్లు జరుగు తత్వవసరమని నేను సిరపరచుకొంటిని.

స్వల్పకాలసవరణము

ఎవ్వరును గూడ బుద్ధిపూర్వకముగా స్మృతి నియమములను భంగపరుపరు. ఈ తీర్మానము నుపపాదించుటలో నేను నియమభంగ మొనరించితిని. స్మృతి మీకు సహాయక మగునంతవరకును ఆధర యేమీ. నియమానుసరణమువలన మన కధోగతి కలుగుటయైన ధీరత్వమునకు భంగము కలుగుటయైన తటస్థింపనున్నపుడు మనము సహింపగూడదు. మన కంటె సమకూలగువారు నాయకత్వము వహించుటకు వారి కవకాశమిచ్చుటకు మనము వెలికేగవలెనని కాంగ్రెసుకోదినచో నటులచేయుటకు వలయు ధైర్యమును మనము కలిగియుండవలెను. స్మృతినియమముల నతిక్రమించకుండ మనము స్వరాజ్యమును గడించలేమను గట్టి నమ్మకము మనకు కలిగినచో నాస్మృతి నియమముల నుల్లంఘించుటయును ఆస్మృతిని రద్దుపరచుటయును మనకు పవిత్రధర్మములే యగును. ప్రస్తుతస్థితిలో నిటుల మనము నియమోల్లంఘన మొనరించుటయే సహితకము.

జహజనాభిప్రాయము

గతరాత్రి మూడుగంటలైనది మొదలు నేను బాగుగా యోచించుచుంటిని. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు, నా తీర్మానము నుపపాదించబడదగినవిగానని ఆక్షేపించుచు నన్న (27 వ తేదీని) తెచ్చిన తీర్మానముపైని సభ్యు లిచ్చిన అభిప్రాయములను ఓట్లను పట్టిచూడగా సంగ్రాహ్యమునుండివచ్చిన సభ్యులు తప్ప తక్కిన రాష్ట్రములనుండివచ్చిన సభ్యులలో హెచ్చుమంది నా తీర్మానమునకు అంగీకారమునే తెలిపిరిని స్పష్టమైనది. అఖిలభారతసంఘము వారి అభిప్రాయమును సరిగా తెలిసికొనుటకు నిన్న నియ్యబడిన ఓట్లు మంచి ఆధారమని చెప్పవచ్చును.

భక్త

రాష్ట్రములలో పనిని ప్రారంభించి కట్టుబాటు చేర్చుచున్నారని ఖద్దరులకు చాల ప్రాధాన్యము నొసంగుచున్నాడు. మనము ఖద్దరులను ధరించుచుంటుంటే మాత్రమే అందులకు కారణము గాదు. తక్కిన వేషమును సమకూర్చుకొని మహాత్ములను ఖద్దరొక్కటియు సమకూర్చుకొనుటయే అందులకు కారణము. మనలో నైకమత్యమును నిరచుచున్నారని ఖద్దరొక్కటియే. శాసనసభలకును న్యాయస్థానములకును వెళ్లుటవలన దేశమున కట్టుబాటు చేర్చుచున్నారని నిన్ననే భారతదేశీయుడగు నొకమేజర్ టేటు ఒకయువకునకు కారాగృహ వాసశిక్షను విధించెను.

న్యాయస్థానముల ధిక్కరించుటకు వెయ్యిమంది యువకులు కావలెను

ప్రభుత్వమువారి పశుబలమును తిరస్కరించి ప్రతిఘటించుటకు నాకు వెయ్యిమంది యువకులు కావలెను. సూరతు రాజకౌహపుకేసులో ముద్దాయియగు ప్రాగ్గోపాటి వారిని పదివేలమందినై న భారతమాతపాదపీఠమునకు బలియొనంగుటకు నేను నిశ్చయముగా సంసిద్ధుడే నై యున్నాను. ఏలననగా న్యాయస్థానములను ధిక్కరించుట త్యవసరమని నేను నమ్ముచున్నాను. ప్రజలభావములను తృణప్రాయముగ నిరసించి నిరంకుశాధికారులు పరిపాలనమును సాగించుట అసాధ్యమని నేను నిస్సంశయముగా తెలుపగలను. వారలు చేసినచో మనల నటుల నలిపివేయుటకు వారికి శక్తియును సాహసమును గూడ లేవనివారు గ్రహించగలుగునటుల మనము పనిచేయుట త్యవసరము.

శాసనసభలు

శాసనసభలకు వెళ్లినంత మాత్రముననే స్వరాజ్యము రాదని నెహ్రూగారికి తెలుగును. శాసనసభలవలననే స్వరాజ్యము వచ్చునని మోతీలాలు పండితులు శకభము చేయజాలడని నేనెరుగుదును. అతడు గూడ దేశీయుల సహాయమునే కోరుచున్నాడు. దేశీయులు శాసనసభలను సరిగ్గా నెట్లు యెన్నుచో తాము శాసనసభలలో బాగుగా పనిచేయుటకు మంచిజలము చేకూరునని మోతీలాలుగారు కోరుచున్నారు. శాసనసభలు మనలో కొందరి కధికముగా నుపకరింపవచ్చునేమో గాని ముప్పదిమూడుకొట్ల భారతీయుల అభివృద్ధికిని శాసనసభ లధికముగా నుపకరింపవని నేను తెలుపుచున్నాను."

గ్రామములలో చేయవలసిన పని

"మీరు దేశమునందు కొట్లకొలది దేశీయ సోదరుల అభివృద్ధికి పనిచేయగోరెదరా, లేదా?

మీరు గ్రామములకే జనసామాన్యమునందు కట్టుబాటును కలిగింపగోరెదరా, లేదా?" గ్రామములలో బహిరంగ సభలను జరుపనక్కరలేదు. ఉపన్యాసములు నియ్యనక్కరలేదు. వాగ్దాని చూడనక్కరలేదు. 5000 మంది కావలెను. వారు వేకువేరుగ్రామములలో పనిచేయు నచట ఏకులచేయుట నూలువడుకుట మొదలగు పనులను తాము స్వయముగా చేయుచు దేశముకొరకు నూలువడుకు డని గ్రామవాసులను కోరుచుండవలెను. వారు చేయవలసిన దిదియే. అట్లుచేయుటకు సమృద్ధమును సామర్థ్యమును గలవారు కావలెను. లేనిచో పనిజరుగదు.

రాష్ట్రమును విశ్వసించుట

దేశ మీ పరిక్షలోనే నెగ్గవలెను. మన దేశీయులలో అత్యంత నిమ్నజాతులనుగూడ మనతో దృఢముగా కలుపగలశక్తి రాష్ట్రమునకు మాత్రమే కలదు. రాష్ట్రమునందు నాకు పిచ్చి నమ్మకమున్నదని మీరు దుర్మమ జెందజొకుడు. నేను విగ్రహాని

రూపలకుడును. ఆవిధమున చూచిన నేను మహమ్మదీయుడను. భగవంతునియందు నాచి త్రమును లయింపజేయుటకు నర్మదానది యందలి యొక శిల నాకు సహాయకమగునని నేను నమ్ముకొనినచో నేను దానిని గొనివచ్చి భక్తితో నారాధించెదను. ఆవిధముగా చూచిన నేను హైందవుడను. "జపమాలను పూజించుచున్నటు రాష్ట్రమును గూడ పూజించుట తనకష్టము లేదని" యింకొకమిత్రుడు తెలిపెను. రాష్ట్రమునందు నాకెట్టి గాఢవిశ్వాసము కలదో మీకుగూడ నట్టి గాఢవిశ్వాసమే కలుగవలెను. మీకు రాష్ట్రముపైని విశ్వాసములేక గాంధీజీ నిమాత్రమే విశ్వాసమున్నచో మీరు పట్టుకొనినది వెల్లుదీసినగొడుబ్బుగాని బలమగుచచ్చిచింతకొమ్మకాదని తెలిసికొనుడు. 2000 గజముల నూలును మీరు నామొఖానగిరాటుపెట్టినంత మాత్రముననే నాకు సంతృప్తి కలుగదు. నాపీక కురి బెట్టుకొనుట కొక్కరువడికిన నూలే చాలునుగాని ఆరీతిగా మృతినొందుట నాకష్టములేదు. పరమపవిత్రుడగు మానవుడైన దేశీయులందరిలోను పవిత్రతముడైన దేశముకొరకే బ్రతుకవలెను. దేశమునకే ప్రాణములనర్పింపవలెను. అనియే నేను కోరెదను. మీ రందరునుగూడ నట్టి నిశ్చలభావముతోనే యుండవలెనని నేను కోరెదను. అట్టి నిశ్చలభావము మీదేయే యుండవలెనుగాని నాదేయే యుండగూడదు.

కట్టుబాటు

నిరంకుశ ప్రభుత్వోద్యోగులను మన మెన్నుకొనలేదుగావుననే వారి నిరంకుశచర్యలను మనము నిరసించుచున్నాము. కట్టుబాటుకొరకు మనము చేసికొనిన నిబంధనలనుగూడ మన మటులే నిరసించడగనా? మనము బోధింపగోరెడుదానిని మనము స్వయముగా ననుసరించుచుండవలెనని నియమము మన కనుశృతముగ వచ్చుచున్నదియే. జంకకొంతులేని చిత్తస్వైర్యముగల భయవిరహితమగు జాతిని కలిగింపవలెనని నీ కఠినత మములగు నియమములకు మనము బద్ధులముకాక తప్పదు. ఏదైన సైనికశిబిరమున కేగి చూడుడు. నేను సైనికశిబిరమున సేవచేసితిని. అచట కొన్నిసమయములలో భోజనమే దొరకదు. తిండిలేక మాడవలసివచ్చును. మిక్కిలి అసహ్యమగు ముడిసిరు తప్ప వేరునీరు దాహమునకు దొరుకదు. ఉద్యోగులచేత తావులు తినవలసివచ్చుచుండును. తావులు తిననపుడుగూడ నవ్వ మోముతోనే యుండవలెను. ఈతావులు తినట సైనికులకంటె మన కధికకష్టముగాతోచును. ఏలననగా వారు జీతముకొరకు వెళ్లినవారు మన మెచ్చికముగ(వలంటరీ)వచ్చినవారము. దేశీయులచే ఎన్నుకొనబడినవారము గాన మన మిట్టికష్టము శిక్షను తిరస్కరించుట కెంతమాత్రమును వీలులేదు. ఈ క్రమశిక్ష అక్రమమని మీరు మన సార నమ్మెడుచో మీరు సద్భావముతో తొలగిపోయి మీకు నచ్చినరీతిని దేశమునందు కట్టుబాటును కలిగించుటకు ప్రయత్నింపుడు. కాని మీరీ క్రమశిక్ష నామోదించునెడల ఆనియమముల ప్రకారము నడుచుకొనుట మీకు తప్పనిసరియగు మత విధియొప్పున్నది. మనలో నెంతటి మహానాయకులైనను శిక్షానియమములకు బద్ధులు కావలసినదే.

స్వరాజ్యము బలహీనమైనది

మనము స్వరాజ్యమును గ్రహించుటకు సంసిద్ధులముగానుండక కక్షలతోనేయుండినచో నేడే మన కాంగ్లేయులు స్వరాజ్యమిచ్చునెడల. మనలో చాల కలతలుకలుగుట నిశ్చయము. ఆంగ్లేయులకు

బదులు అప్పునులుగాని జపానువారుగాని వచ్చినను గూడ మనము స్వరాజ్యమున కర్హులమగుదుమని నేను తలంపను. ఆంగ్లేయులవలన మనము స్వరాజ్యమును దానముగా గైకొనరాదు. బలవంతముగ నూడబెరెకుకొనవలెను. మనలనుగూర్చి బ్రిటిషు పార్లమెంటువా రెటుల భావించినను ఏమనినను గూడ నేను గడ్డిపోచక్రింద చూచెదను. పాశ్చాత్య దేశములవారి అభిప్రాయములనుగూర్చి గూడ నేను లెక్కచేయను. కాని మనదేశీయులలో పామరజనుల అభిప్రాయముల విషయముననే నేను చాల శ్రద్ధ బూనెదను.

విధానము

మీరు కొంచము నిదానముగా నాలోచించినచో యీ విధానమే అత్యధిక శీఘ్ర ఫలప్రదమని నేను నెక్కిచెప్పగలను. మన మింతకంటె శీఘ్రముగ ఫలమునిచ్చుదానిని నిర్ణయించుటయు అనుసరించుటయు గూడ ససంభవమే. విఖ్యాతమగు 1920-21 సంవత్సరములో మన మివిధానమును కొంతవరకు మాత్రమే అమలుజరిపితిమి. అప్పుడంత మాత్రముననే మంచిఫలితము కనబడలేదా? గాంధీ దేశమునందుండుటవలన నాఫలితములు కలుగలేదు. గాంధీ కెన్నియో పిచ్చినమ్మకములులున్నవి. వాని నన్నిటిని మీ కెగిరించిన మీరు హే హే యందురు.

క్రొత్తవర్షము నేర్పరచెదను

నేను దేశీయులభావమును సరిగా గ్రహించితిని. మీరు నన్ను త్రోసిపుచ్చిన నేను మొగము ఛెండుకొని వెడలిపోను. సంతసముతోనే మీయొద్ద సెలవుపుచ్చుకొని మరెయొక సంఘము నేర్పరచెదనుగాని మీకభ్యంతరము కలిగింపను. అభ్యంతర సాధనములలో నాకు నమ్మకములేదు. (సభ్యులలో పెద్దనవ్వ.) ఆడంబరములేని విశుద్ధమైన అసహాయోద్యమమునందే నాకు నమ్మకముకలదు. గాన నేను మీపట్ల గూడ అసహాయపడతినే అవలంబించెదను గాన మీరీతిర్యాసము నామోదించడలచినచో ఖర్చు విషయమున బాగుగా నాలోచింపుడు. అధమపక్షము2000 గజముల నూలును ప్రతినెలలోను మీరు పంపవలెను. అనగా నాకు ఎత్తిన రాట్టపుపిచ్చి మీకుగూడ ఎత్తవలెను. అది మీకు సమృతముగానిచో మీకెట్టి నమ్మకములేనిచో మీరీతిర్యాసమును త్రోసివేయడు. మేము స్వయంవినిశ్చయమున పద్ధతి నవలంబించుచున్నామని మీకు తోచినచో యిపుడు వెడలిపోయి డిశంబరునెలలో కాంగ్రెసును నశింపచుకొనుటకు ప్రయత్నింపుడు. కాంగ్రెసు ఎన్నడును ఒకరిసొత్తుకాదు. దేశమున కెవ్వరధికమగు సేవచేసెదరో వారి అధీనములోనే కాంగ్రెసు యుండును.

నిరంకుశత్వము

నే నిటుల తెలుపుట నిరంకుశత్వమువలెనే తోచును. నన్ను నిరంకుశాధికారి (డిక్టేటరు) అనినంత మాత్రమున నా కనులు నెత్తికిరావుగాన నాకు భయములేదు, నేను దేశసేవకులలో నొక సామాన్యుడను. కొందరు సేవకులు కొన్నిషరతులను కోరుదురు. అట్లు కోరుట నిరంకుశత్వముగా తోచును. నాకెంతటి గాఢవిశ్వాసముకలదో అంతటిగాఢ విశ్వాసము కలవారే నాతిర్యాసమున కనుకూలముగా ఓట్లనియుడు. అట్టి సమృద్ధములేకుండ ముఖప్రీతికి ఓట్లనిచ్చెడువారు నాకును దేశమునకును తమకును గూడ ద్రోహులగుదురు" అని మహాత్ముడు నుడివెను.

శ్రీయుత పల్లభానుచేయగా రనువదించిరి
మహాత్ముడుపాదించిన తీర్మానమును శ్రీయుత పల్ల
భానుపాదించి రనువదించిరి.

లాటాగోవర్ధనదాసుగారి తీర్మానము

“స్వరాజ్యమును నెలకొల్పటకు హిందూమహాత్ముడియ
మైతి ప్రధానము. హిందూమహాత్ముడియవైతము దేశాంతికి
భంగమును కలిగించుచున్నది. ఈరీతిగా ఒకరిపైకొకరి కపనమృ
కమును అనుమానమును విరోధభావమును ప్రబలియున్నతరు
ణమునందే విధానమునుగూడ కొనసాగదు. ఇప్పుడు కార్య
సంఘమువారు నూచించిన యీ తీర్మానమువలన మనలో నింక
ను విభాగములు కలుగునటు లగపడుచున్నది. గాన డిశంబరు
లో కాంగ్రెసుమహాసభజరుగువరకును ఈ తీర్మానమునుగూర్చి
చర్చింప కుండునట్లును, హిందూమహాత్ముడియమైతిని నెల
కొలుపుట కీలోగా సర్వప్రయత్నములను జరుపవలెననియు
స్థాయిసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు ” అను తీర్మా
నమును గోవర్ధనదాసుగారుపాదించిరి. దానినిగూర్చి హిందీ
భాషలో కొంతనేపుడుటలాడిరి. ఈతీర్మానమును షిత్తిరాం
(సింధుదేశము) గారు రనువదించిరి. వోట్లు పుచ్చుకొనగా గోవర్ధన
దాసుగారి తీర్మానము విగ్రహింపబడి.

కండితమోతీలాలు నెహ్రూగారు

పండిత నెహ్రూగారు మహాత్మునితీర్మానము నాడే
పించుచు తీర్మానమును పర్యవేక్షించిరి. మహాత్ముని తీర్మానము
శాస్త్రవిరుద్ధము అక్రమము. నేను మహాత్మునికంటెను దీర్ఘ
కాలమున్వాయవాదవృత్తియందు పనిచేయుటచేత కాబోలు
నేను మహాత్మునివలె ఉన్నతస్థానమునకు లేవబడక పోవు
చున్నాను. (ఫలోక్రి). అధ్యక్షులను మాలానా మహాత్ముడాలి
గారు, నేడు ఈసభను ప్రారంభించుటకు పూర్వము నేనును
దేశబంధుదాసుగారును మహాత్మునితో నిడునే వేదకపై ప్ర
త్యేకముగా నాలోచించుటకు దయతో ఆనుమతినిచి మాఅలో
చనలు ముగియువరకును సభనునిలిపిరి. అందులకు నేను మాలా
నాగారికి వందనముల నిర్పించుచున్నాను. మేము మహాత్మునకు
కొన్ని మాదల నిట్లు చేసితిమి:

మేము మిమ్ములను (మహాత్ముని) మరల సం
పూర్ణ, కారము గల నిరంకుశనియంతరు (అబ్బ
ల్యూటుషిక్టరు) గా సంస్కరించెదము. 2. నిర్మాణ
విధానమును కొనసాగించువిషయమును నిర్ణయించు
టకు సర్వాధికారమును మీకే యొసంగెదము. 3.
కాంగ్రెసు కార్యసంఘములలో స్వరాజ్యపక్షము
వారినబంధ మేయేరాష్ట్రములందు కలదో అరా
ష్ట్రము లన్నిటినిఁ దును మీరు మీనమ్మకమును
బడయగలిగిన ప్రతినిధులను నియమించుట కంగీక
రించెదము. 4. స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రతికూలు
రుగా నుండక పోవుటయేగాక మీఆజ్ఞలను యథా
క్షరముగా చూ, చూ, తప్పకుండ నెరవేర్చుటకు
పూనుకొనుటకు పూచీపడెదము”.

అని మేము మహాత్మున కరిగించినను మహాత్ము డంగీ
కరింపలేదు. నిన్నను 28 వ తేదీని మహాత్మునితీర్మాన ముప
పాక్షింపబడదనగా కాదా అను విషయమున వోట్లు పుచ్చుకొని
నపుడువంగరాష్ట్రమువారుతప్ప తక్కిన అన్ని రాష్ట్రములవారి
లోను హెచ్చుకుండి మహాత్మున కనుకూలముగానే వోట్లను
ఇచ్చినందున మహాత్ముని విధానమును నెరవేర్చుటకు తక్కిన
రాష్ట్రములవారందరును సుముఖులై గానెయ్యన్నట్లు తాను గ్ర
హింపగలిగినని మహాత్ము డింతకుముందు నుడివెను. ప్రతి
రాష్ట్రమువారును ఈ సంఘమునకు కొంతమంది ప్రతినిధుల
నెన్నుకొనియున్నారు. వారిసభకువచ్చి తమయిష్టానుసారము
వోట్ల వేయవచ్చును. అట్టిచో మహాత్ముడు సభ్యులవోట్ల నిట్లు విడ
విమ్మించుట పాడిగాదు. నూలుపడికి పంపించనివారు సభ్యు
లుగానుండ నర్హులు గారని మహాత్ముడు నుడివెను. “రాష్ట్రము
పై నూలుపడుమన్నంతమాత్రమున నట్టిపరిస్థితు లేర్పడునను
నమ్మకము మీకు నిజముగా కలదా” అని నేను మహాత్ము నకుగు
ర్చించినాను. అట్టిపరిస్థితులు కలుగపోవుటవలననే నేనుగూడ
నికొకరే పరితపించుచున్నాను దేశమునందు సంపూర్ణముగ
స్వరాజ్యమును కార్యనిరసనము నేర్పడుటవలననే నిరంకుశ
సభ్యులను నిర్బంధించుటకు మేము శాసనసభలకు వెళ్లితిమి.
ప్రస్తుత నూలుపడికంతమాత్రముననే శీఘ్రముగా మనకు

స్వరాజ్యము లభింపదు. “మహాత్ముడు కారాగృహమునందున్న
పుడు మీరు నిర్మాణవిధానము నెంతవరకు నెరవేర్చితిరి? ఆ
రోజులలో రాష్ట్రమువలన స్వరాజ్యమువచ్చునను నమ్మకము నిజ
ముగా మీకు కలదని మీ రెడపై చేయివేసి చెప్పగలరా? ఆ
నమ్మక మింతకాల మెక్కడకు పోయినది? అని నేను మహా
త్మునిపక్షమువారి నందరి నడుగుచున్నాను. కట్టుబాటు
కావలెనని మహాత్ముడు నుడివెను. కట్టుబాటుపడవనియే నేను
గూడ నమ్ముచున్నాను గాని కట్టుబాటును పేరుచెప్పి మనము
శాస్త్రవిరుద్ధముగాను మరియు ప్రజాప్రతినిధిసంఘములను
గూర్చి అన్ని దేశములవారు సంగీరించిన భావములకును నియ
మములకునుగూడ ప్రతికూలముగాను పనిచేయగూడదు. మేము
(స్వరాజ్యపక్షమువారు) మా ఆత్మగౌరవమునకు భంగము కలుగ
కుండ సమాధానమును కుదుర్చుటకు శక్తివంచన లేకుండ పనిచేసి
తిమి. ఇప్పటికి మాప్రయత్నము నెరవేరలేదుగాని యింతటి
తోనే మేము నిరాశచెందము. త్వరలోనే మరల కైకృత్యభావ
మును కలిగించి మరల రెండుపక్షములవారిని కలుపగలమని
ఆశించుచున్నాము. ఈలోగా మా అభిప్రాయముల నిట్లులను
స్పష్టపరుచుచున్నాము.

మాకు నిర్మాణవిధానమునందు నమ్మకము
కలదు గాని దానికితోడుగా యితరప్రయత్న మేమి
యను లేకుండ న ది యొక్క టి యే మ న కు
శీఘ్ర కాల ము లో స్వరాజ్య ము ను
నమకూర్చుదు. నమకూర్చకాలదు (వినుచువిరుచు)
మాకు నిర్మాణవిధానమునందు నమ్మకము కలదు
గాననే మొదటినుండియు మేము దానినిగూర్చి
మహాత్మునికి వీలై నంతవర కన్ని విధములను సహా
యము చేసితిమి. ఇప్పటికిని సహాయము చేయగోరు
చునేయున్నాము. మహాత్మునకు మాయందు నమ్మక
ము లేనిచో నిర్మాణవిధానమును నెరవేర్చుటలో
మహాత్ముడే సర్వాధికారమును వహించుటకు మే
మంగీకరించుటయేగాక ఆవిషయమున మహాత్ము
డెప్పుడేవుత్తరులను పంపినను వానినన్నిటిని సరిగా
నెరవేర్చుటలో స్వరాజ్యపక్షమువారు రెట్టి నిరోధ
మును అభ్యంతరమును కలిగించకుండుటకు మేము
పూచీపడెదము. స్వరాజ్యపక్షమువారికి కార్య
సంఘములతో సంబంధముగల రాష్ట్రములలో
మహాత్ముడు నిర్మాణకార్యక్రమమును నెరవేర్చు
టకు తన ప్రతినిధులను పంపుటకు మే మంగీకరించి
తిమి. ఇప్పుడును అంగీకరించుచున్నాము. వారివని
కెట్టి అభ్యంతరమును కలుగకుండున నట్లెర్పాటు చేసి
దము. వీటికన్నిటికిని మేము పూచీపడెదము గాని
మాహాత్ములను నడలుటకుమాత్రము మేము బా
త్తుగా నెప్పుకొనము. దేశీయమహాజనసభలో వారి
కెంత హక్కుకలదో మాకును అంత హక్కు
కలదు.”

అల్పసంఖ్యాకుల నడచివేయ గోరినపు డెల్ల అధికసంఖ్యా
కుల (నామమాత్రమున అశ్వల్లమునను సభికసంఖ్యమాత్రమే
కలిగినపుడు) చలచిత్తుమప్రకారము స్వల్పిని మార్చుచుండు
టకు మార్చేతనైనచో మేము అభ్యంతరమును కలిగించి సాగ
కుండచే సెదము. స్వరాజ్యపక్షమువారు కార్యసంఘములను
వదిలిపోవలెనని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో కొరకు నిర్ణయము. మా
ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనుటకే మేము యీప్రయత్న
మును నిర్బంధించెదము. ఈతీర్మానము శాస్త్రవిరుద్ధముగ
పన్నాగమని మేము స్పష్టముగా తెలుపుచున్నాము. నేడు
మేము చెడలిపోవుట మరల సభికసంఖ్యాకులతోవచ్చి యిట్టి
శాస్త్రవిరుద్ధములను ప్రయత్నములకుననుమతి నియ్యకుండుటకే”
అని నెహ్రూగారు నుడివెరి.

స్వరాజ్యపక్షమువారు వెడలిపోవుట
పిమ్మట దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు, పండిత
మోతీలాలు నెహ్రూ, శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యం
గార్లును తక్కినస్వరాజ్యపక్షమువారు రందరును ఒక్క
మారుగా సభలోనుండి లేచిపోయిరి. మహాత్ముని
తీర్మానముపట్ల తమ ఆక్షేపణను ప్రబలముగా తెలు
పుటకే వారులు లేచిపోయిరి.

ఇట్లు సభనువిడచిపోవలెనను నిశ్చయము స్వరాజ్య
పక్షమువారి కాకస్మికముగా కలుగుటవలననే ఏమాసభ్యులలో
కొందరు ద్రేకముతో గాళ్ళర్యమును వెల్లడించిరి. కొన్నినిము
వములవరకు నెవ్వరును మాటలాడలేదు.

మహాత్మునినుమామ్మదు వశీగారు

“మహాత్మునితీర్మానములో నూచనకు సంబంధించిన
భాగమునుమాత్రమే యుంచి ఆజ్ఞాప్రకారమును శిక్షార్థవోట్ల
కమునకు భాగమును తీసివేయవలెను. అపుడు సభ్యులు ‘నైతిక’
ముగమాత్రమే బాధ్యులగుటకు వీలుండును. ఈవిషయమునం
తను సభ్యుల ఆత్మగౌరవమునకే వలవలెను” అని మహాత్ము మహా
త్ముడు వశీ (బెహరు. ఎం. ఎస్. ఏ) గారు నుడివెరి.

పండిత కారీశంకరమి శగారు

“సభ్యులప్రతినిధులు నూలు పడుకవలెననియు ఆనూ
లును ఖద్దరుసంఘమునకు పంపవలెననియు నిర్బంధింపగూడదు.
అట్లు చేయనివారు సభ్యులుగానుండ నర్హులుగారని విధింపగూ
డదుగాని నియోజకులకు వారి సంగతి బాగుగా తెలియపరచు
టకు వారి పేరులను ప్రకటించుటమాత్ర మవసరమని” మిశ్ర
గారు నుడివెరి.

పండిత సంతానంగారు

“రాష్ట్రమునందు గట్టినమ్మకము గలవారు చాలమంది
గలరుగాని వారు నూలుపడుకుటకు తమకాలమునంతను వినియో
గింపజాలరు” అని సంతానంగారుగూడ తీర్మానమునకు వ్యతి
రేకముగానే మాటలాడిరి.

శ్రీయుత లంగుటూరి కృతాశ గారు

“ప్రకాశ. గా రతితీర్మానముగా మహాత్ముని తీర్మానమును
నిరసింపిరి. దేశీయుల అభిప్రాయమును మహాత్ముడు సరిగా
గ్రహింపలేదు. మహాత్ముడు శాంతముగా పనిచేసిన సంతయును
చక్కబడెను. మహాత్ముని నూచనలు శాస్త్రవిరుద్ధములు. సంత
సప్రదములు కావు. అసహ్యకరములగు గూడ నున్నవన” ప్రకా
శంగారు నుడివెరి.

డాక్టరు మహామదుగారు

“దేశములో యిదివరకే చాల కష్ట లేర్పడినవి. ఈతీర్మా
నమువలన వానికితోడుగా మరికొన్ని గూడ క్రొత్తగా నేర్పడ
గలవు. అంతేగాక రాష్ట్రముపై నూలుపడుకుటకు నేర్చుకొన
జాలనివారు దేశమునం చెందరో గలరు. వారుమనస్సుగై గా
ప్రయత్నించినను వారికి రాకేదు. వారికి యెన్నటికిని రాకే
రాదు. క్రమశిక్షావిధానమును నిర్ణయించుటలో గూడ డైరెక్టు
లా నియమములను నేరవేర్చగలరా లేరా అని డైరెక్టులకే క్షి
కనుగొని దానినిబట్టియే ఆవిషయములను నిర్ణయించుట సము
చితము” అని మహామదుగారు నుడివెరి.

డాక్టరు చోమయ్యగారు

“మహాత్ముని తీర్మానము కాంగ్రెసును హతముచేయు
చున్నది. మహాత్ముడికి కాంగ్రెసును స్వంసము చేయుటకంటె
ప్రత్యేకముగా నికసంస్థ నేర్పరుపగూడదా?” అని చోయి
తరాంగారు రనిరి.

మాలానా అబ్దుల్ కలాం అబదుగారు

“ఈ తీర్మానమునందు శాస్త్రవిరుద్ధతలము యిమిడి
యున్న వని నాకు గట్టినమ్మకము కలిగినది. ఈసంఘసభ్యు
లీతీర్మానమున కనుకూలముగా పట్టరిచ్చినవారల ఆప్రకా
రము పనిచేయుటకు బాధ్యులగుదురు. మీరట్లు చేయవలచి
యున్నారా?” అని అబదుగారు నుడివెరి.

సర్దారు మంగళసింగుగారు ప్రతికూలముగాను పురుష
త్వమదాసుటాండునుగా రనుకూలముగాను మాటలాడిరి.

బి. ఎఫ్. బారుచాగారు

“ఈ తీర్మానమున కనుకూలముగా వోట్లనిచ్చినవారుంద
రును అట్లు తామాచరించునట్లు ఒకరొకరివలెను ప్రమాణము
చేయింపవలెను” అని బారుచాగారు మహాత్ముని కోరిరి.

దేశభక్త వేకటప్పయ్యగారు

దేశభక్తుడు తీర్మానమున కనుకూలముగా నుపన్యసించె
ను. “క్రమశిక్ష నేర్పరుచుటకు మహాత్ముడు యీతీర్మానమునం
మ నూచించినటుల సభ్యులందరును పనిచేయు టవసరమని” దేశ
భక్తుడు నుడివెను.

కానల్లిగారు

“ఈతీర్మాన మామోడింపబడినచో మహాత్మునకు సంతోష
స్థితి నేకూడదు. బాడ్లోలిలో చేసినరీతిని మరల చేయవలదని నేను
మహాత్ముని కోరెదను” అని కానల్లిగారు నుడివెరి.

ఆర్. వెంకటరాంగారు తీర్మానమున కనుకూలముగా
మాటలాడిరి.

మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

“స్వరాజ్యపక్షమువారు రవలించిన పద్ధతి చాలసంతాప
కరముగాని నేనందువలన నెంతమాత్రమును చిత్తుడను కాకేదు.
ఇట్టి నిష్క్రమణములవలన నేను భీతిచెందను. వెనుక నొకసారి
కలకత్తాలోగూడ మన మహావాసుకుల సహాయమును మనము
గోల్పోవునట్టిపరిస్థితు లేర్పడెను. మరల నిపుడుగూడ సరిగా

నటుల నేజరిగినదిగాని స్వరాజ్యపక్షమువారినిష్క్రమణము కేవలము తాత్కాలికము. ఇదివరకు మితవాదు లిటులే కాంగ్రెసును వదిలిపోయిరి. కాంగ్రెసువారి తీర్మానములు నాకు రుచింప కపోయినచో నేనుగూడ నిటులే చేసెదను. నేనుగూడ నిటులే విడిపోయి కాంగ్రెసును అనగా అప్పటినున్న సంఘమును భంగపరచుటగూడ ప్రయత్నింపెదను. నేను అంతఃక్రొధములు కలుగకుండ చేయగోరెదను గాన ప్రతిపక్షములను కలసిగా పోనియ్యగూడదు, లేదా అట్టి వార్తాప్రతికలను తగులబెట్టవలెనని గూడ వారిని కోరెదను. స్వరాజ్యపక్షమువారు సభలో నుండి వెడలిపోయిననుగూడ నీ తీర్మానముపైని ఓట్లను లెక్కించుటలో వెడలిపోయినవారి ఓట్లనుగూడ ప్రతిపక్షముల ఓట్లతో కలిపి లెక్కించుటయే మన ధర్మము. నాను కాంగ్రెసును పూర్తిగా ముట్టివేయగోరి వెడలిపోలేదు. బహిష్కరణపక్షమువారికి లక్షప్రాముఖ్యతను ప్రకటించుటకే వెడలిపోయిరి గాన వారి ఓట్లను ప్రతిపక్షముల ఓట్లతో కలిపి లెక్కించినచో గాని హెచ్చుమంది నా తీర్మానము నామోదించినదియు లేనిదియు నాకు సరిగా తెలియదు.

డిక్టేటరుపదవి

నాకు డిక్టేటరుపదవినిగూర్చి నాని నిచ్చినదేశీయులకును గ్రహించిన వాకునుగూడ నది సమానకరమే.

హిందూ మహమ్మదీయ విరోధము

ఈసమస్యను బాగుగా పరిష్కరించుటకు సమర్థ మగు నది నావిధానమొక్కటియే. మిగిలిన తీర్మానము నామోదించినచో మీరు గొప్ప బాధ్యతను వహించుచున్నారను విషయమును జ్ఞాపక ముంచుకొనిరేమి ఓట్లనియ్యుడు" అని మహాత్ముడు నుడివెను.

నవ తా వీ నది

శిక్షార్థకవాక్యమును తీసివేయవలెనను సవరణపైని మొదట ఓట్లుపుచ్చుకొనగా నది వీరిపోయినది.

తీర్మాన మోదించబడెను

పిమ్మట మహాత్ముడు తీర్మానముపైని ఓట్లు పుచ్చుకొనగా 87 మంది అనుమతముగాను 87 మంది ప్రతిపక్షముగాను ఓట్లునిచ్చిరి. తీర్మాన మర్పిత సంఖ్యాకులచే నామోదించబడెను.

ఇష్టాగోష్ఠిసభ

తీర్మాన మోదించబడగానే భారతస్థాయిసంఘసభ యిష్టాగోష్ఠిసభగా మారినది. అప్పుడు మహాత్ముడే అధ్యక్షత వహించెను.

మహాత్ముని మాట

"ఈ తీర్మానమున కనుకూలము 87 గురు ప్రతిపక్షమురు 87 మంది. వీరిలో నెవరిపోయిన స్వరాజ్యపక్షమువారు చెప్పబడలేదు. వారినిగూడ చేర్చినచో అనుమతసంఖ్యకును ప్రతిపక్షముల సంఖ్యకును తేడా నామమాత్రమేయగును గాన శిక్షార్థకమున వాక్యమును తొలగించుటయే మంచిదని నేను నూచించెదను" అని మహాత్ముడు నూచించెను.

"అటుల చేయుట స్మృతిభావమున కనుగుణ్యముగా నుండవలసి" యొకరనిరి.

"నిమిషముక్రింద నామోదించిన తీర్మానము నుత్తరక్షణముననే రద్దుపరచుట సంస్కారమునకు సహాయకము కాజాలదు. ప్రతిపక్షము కోరికప్రకారము మహాత్ముడవుడే ఆ వాక్యమును వదులకొనుట కంగీకరించి యుండినచో నది సద్భావమునకే మైయుండెడిది. ఇప్పుడు మహాత్ముని మాటనను సంఘమువారి నామోదించుటవలన తమ మార్గ త్యయను వెల్లడించిన వారగుటయొక్క చెడ్డతను నేర్పరచినవాడుగూడ నగుదురు" అని మహాత్ముడు నూచించెను.

"నేను చెప్పినది గ్రాత్యంతిగాదు. అవ్యతసర కాంగ్రెసు మహాసభలో నిట్టిపరిణితులే యేర్పడెను. చాలిటుచుట్టుమును గూర్చిన అందోళనావసరమున అవ్యతసరలో పామరజనులు చేసిన అల్లరలనుగూర్చి మొదట విషయనిర్ణయసభగా రొకవిధ మగు తీర్మానము నామోదించి పిమ్మట నేను వాదించగా ఉత్తరక్షణమునందే దానిని మార్చివేసి మరెయ్యక తీర్మానము నామోదించిరి గాన మనముగూడ నిపుడటుల చేయుటలో నెట్టి జోషమున లేదు" అని మహాత్ముడు నుడివెను.

దాన్తరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారుగూడ మహాత్ముని మాటనునే సమర్థించిరి.

మరల స్థాయిసంఘసభ

మొదట యిష్టాగోష్ఠిసభ స్థాయిసంఘసభగా మారినది. మూలానా మహమ్మదాలీగారు మరల సభ్యత్వతవహించిరి. ఈ దినమ తీర్మానమును మహాత్ముడు పాఠపాదించెను. క్రియత వల్ల శ్రావ్య పట్టుగా రమణించిరి.

తీర్మానము

"స్థాయిసంఘసభ జరుగుచుండగా ఆ తీర్మానమునందలి శిక్షార్థకవాక్యముపట్ల తమకు నిరసనభావమును నూచించుటకు కొందరు సభ్యులు సభను వదిలిపోయిరి. ఆ వాక్యముతోగూడ తీర్మాన మోదించబడెను. అనుకూలరసంఖ్య 87 ప్రతి

పక్షముర సంఖ్య 87. వెడలిపోయినవారి ఓట్లనుగూడ లెక్కించెట్లినచో నా తీర్మానము నెగ్గియుండుండక పోవచ్చును. కాన నా తీర్మానమునందలి ప్రారంభవాక్యమును శిక్షార్థకవాక్యమును తొలగించుట సముచితమని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు" అను నా తీర్మానము ఆమోదించబడెను. అంతటితో నిన్ను 28 వ తేదీని సభముగిరినది.

మరల రాజీప్రయత్నములు

దాను నెహ్రూగార్లు సబరత్వత ఆశ్రమమున కేగిరి

దేశబంధు చి త్రరంజనదాసు పండితమోతీలాలు నెహ్రూగార్లు ప్రత్యేకముగ చాలసేపు ఆలోచించి పిమ్మట మహాత్మునితో మాటలాడుటకు సురత్వతీ సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమునకు వెళ్లిరి. 29 వ తేదీని మహాత్ముడు పాపాదించవలసిన రెండు మూడు తీర్మానములనుగూర్చి చర్చించుటకే వారు వెళ్లిరి. "ఆ తీర్మానములలో ముఖ్యభాగములను వేనినిగూడ వదులజాలను. స్వరాజ్యపక్షమువారు కాసనసభలలో తమ పదవులను వదులవలెనని యీ సభవా. రాజ్యాపించుచున్నారను పదమును తీసివేసి యీ సభవారు కోరుచున్నారని వేసెదను. అంతకంటె నెట్టి మార్పును చేయజాలనని "మహాత్ముడు నిష్కర్షగా తెలిపెను." ఆ జ్ఞాపించుచున్నారను పదమును తీసివేసి కోరుచున్నారను పదమును ప్రయోగించి నంతమాత్రమున క్రియలో మార్పుయొను కలుగదు. స్వరాజ్యపక్షమువారిలో ఆత్మగౌరవముకలవా రెవ్వరును కాసనసంఘములలో తమసభ్యులను వదులజాలరు" అని స్వరాజ్యపక్షము వారు తలంచినందున స్వల్పమున నామార్పు వారి కంగీకృతము కాలేదు.

29 వ తేదీని స్వరాజ్యపక్షమువారు స్థాయిసంఘసభకు వెళ్లెదరని తెలియుచున్నదిగాని అచట వారెవరు మెలగడలో తెలియదు. ఈలోగా మహాత్ముడును దాను నెహ్రూగార్లును సమాధానము కుదుర్చునట్లయిన స్వరాజ్యపక్షమువారు స్థాయిసంఘసభకు వెళ్లినట్లయిన మహాత్మునితీర్మానములు శాస్త్రవిరుద్ధములవివారు పదేపదే ఆక్షేపణలను చేయుటకే నిశ్చయించిరి తెలిసినది. తేదీ 28 వ తేదీని లేచిపోయినటులే 29 వ తేదీనిగూడ వారు లేచిపోయెదరేమో తెలియదు. దీనిని గూర్చియే సభ్యులందరను పలువిధముల నూహించుకొనుచు కల వరపడుచున్నారు.

సమాధానము కుదిరినది

వివరములు తెలియలేదు

29 వ తేదీ రాత్రి దేశబంధుదాసు పండితమోతీలాలు మహాత్మునిగూర్చిగూడ సురత్వతీ సత్యాగ్రహ ఆశ్రమములో నాలోచనలను సరిపెనుడులను మంచిఫలితము కలిగినదనియు అందుల కిరుపక్షములవారు నంగీకరించినదియు తెలిసినదిగాని దాని వివరము లెట్టివో కొంచెమైన తెలియుటలేదు. ఆ రహస్యమును మహాత్ముడే వెల్లడింపవలెను. 29 వ తేదీని స్వరాజ్యపక్షము వారందరను స్థాయిసంఘసభకు వచ్చెదరు.

29 వ తేదీ సమావేశము

సమాధానము కుదిరినదని మహాత్ముడే తెలిపెను

దేశబంధుదాసుగారిని భారతస్థాయిసంఘమున

సభ్యునిగా నెన్నుకొనిరి

29 వ తేదీ ఉదయమున 9 గంటలకు మరల మూలానా మహమ్మదాలీగారి అధ్యక్షతక్రింద భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభ జరిగినది.

"స్వరాజ్యపక్ష నాయకులకును నాకును సమాధానము కుదిరినది"

అని గాంధీమహాత్ముడే నుడివెను. మహాత్ముడు రెండవతీర్మానము నుపపాదించెను. ఈ తీర్మానము చెనుక ప్రకటించబడిన రీతిగా లేదు. సమాధానమున కనుగుణ్యముగా స్వరాజ్యపక్షమువారి కోరికప్రకారము మహాత్ముడు కొన్ని సవరణలను చేసెను.

"అవిధేయులకు కాంగ్రెసు ఉద్యోగులను గూర్చి భారత స్థాయిసంఘము వారు రాష్ట్రీయసంఘములను తెలుపవలెను. రాష్ట్రీయసంఘములవారే ఆయుద్యోగులను గూర్చి తగినవర్య జరుపవలెను. అనుసరణ చేయబడినది దీనియందుగూడ శిక్షార్థకవాక్యము తీసివేయబడెను.

దేశబంధు చి త్రరంజనదాసుగారిని భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభలో సభ్యునిగా ఎన్నుకొనిరి.

రెండవ తీర్మానము

లామోదించబడెను

తీర్మానము చర్చ జరిగినది

నిన్న 29 వ తేదీ మధ్యాహ్నము వరకును మహాత్ముడు పాదించిన 2,3 తీర్మానములను గూర్చి చాల తీవ్రమగుచర్చ జరిగినది. పిమ్మట నిన్న మధ్యాహ్నము రెండుతీర్మానములు నామోదించబడెను. 28 వ తేదీని దేశబంధు, మహాత్ముడు పండితమోతీలా గార్లు జరిగిన ఆలోచనల ఫలించినవి. సమాధానము కుదిరినది. అందువలన 2, 3, తీర్మానములలో జరుగవలసిన సవరణలను గూడ వచ్చుడే వారునిరపరచిరి. ఆ ప్రకారము సవరింపబడిన తీర్మానములనే 29 వ తేదీని సభలో మహాత్ముడు పాదించెను. 29 వ తేదీని స్వరాజ్యపక్షము వారందరను సభకువచ్చిరి. సమాధానమునకు సంకృప్తిని తెలిపిరి.

దానుగారి ఉపన్యాసము

29 వ తేదీ ఉదయమున 9 గంటలకు మూలానామహమ్మదాలీగారు సభను ప్రారంభించిరి. గతరాత్రి జరిగిన సమాధానమును గూర్చి అధ్యక్షుని ఆనుమతిని బడసి దేశబంధు దానుగారు మొదట గట్టు లుపన్నసించిరి.

"నిన్న 29 వ తేదీని సభలో జరిగినవర్య శాస్త్రవిరుద్ధముగా నుండుటచే మేము సభలోనుండి లేచిపోవలసి వచ్చినది నిన్న రాత్రి మరల మహాత్ముడును మాకును (దాను నెహ్రూగార్లు) సమాధానము కుదిరినందున నేడీసభకు వచ్చితిమి. నిన్న నామోదించబడిన తీర్మానములను స్వరాజ్యపక్షము వారు ఆమోదించరని మీరు తలంపవలదు. ఆ తీర్మానములు సక్రమముగా ఆమోదించబడినటులే స్వరాజ్యపక్షమువారు రంగీకరింతురని నేను యాభిప్రాయము" అని దేశబంధుదాసుగారునుడివెరి.

మహాత్ముని ప్రసంగము

పిమ్మట మహాత్ముడు లేచి కొంత ముచ్చటించెను. "స్వరాజ్యపక్షమువారు రాష్ట్రముపై న నూలు వడకుచు దానిని వ్యాపింపజేయు విషయమున శ్రద్ధబూనవలెనని కోరెదను. వారు సద్భావముతోను అధికోత్సాహముతోను ఆ ప్రచారమును నలిపెదరని నమ్మెదను."

అని మహాత్ముడు నుడివెను.

రెండవ తీర్మానము

మొదటి రూపము.

(2) "దేశమునందలి వివిధ కాంగ్రెసుసంఘములకు ఉత్తరవులను పంపుటకు నియమితులైన ఉద్యోగులు కాలానుసారముగా పంపుచున్న ఉత్తరవుల ప్రకారము రాష్ట్రీయసంఘముల కార్యదర్శులను యితరసభ్యులను పనిచేయుట లేదని చాల ఫిర్యాదులు వచ్చుచున్నవి. కాన అటు ఉత్తరవుల ప్రకారము పనిచేయనివా రాష్ట్రానములను వదిలిపట్టు భావింపబడుదురు. అట్టివారు సర్వత్రా మరల ఎన్నికలు జరుగునపుడు ఎన్నుకొనబడగూడదు. ఆస్థానములను మామూలుప్రకారము భర్తీ చేయవలెనని భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు."

మార్పు బడిన రూపము

29 వ తేదీని గాంధీమహాత్ముడీ తీర్మానము సవరణముగా నుపపాదించెను.

"ఉత్తరవుల సెనంగుట కధికారముగల సభ్యులును సంఘములును అప్పటిప్పుట పంపుచున్న ఉత్తరవుల ప్రకారము కొన్ని వేళల సరిగా పనులు జరుగలేదని భారత స్థాయిసంఘమునకు తెలియవచ్చినందున అట్టివారిని అవసరమునుబట్టి తొలగించుటకును ఇతరవిధముల మందలించుటకును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘముల కార్యసంఘముల కధికార మిచ్చుకను రాష్ట్రీయసంఘములు ఉద్యోగులవలననే య అవచారము జరిగినపు డీచర్యలను జరుపుటకు భా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యసంఘమున కధికారమిచ్చుకను ఈసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు"

దీనియందు మరొక మార్పుకేవలపదవులుగూడ బడెను గాని శిక్షార్థకవాక్యముమాత్రము ముఖ్యముగా బడెను. ఈ తీర్మానమునుగూర్చి మహాత్ముడు పన్ను నిటుల నుడివెను:

అంటే అక్కడనుండి గాంధీని హత్యచేసి వచ్చి-ఎంకమిస్ట్రీ
సభ్యుని ఎన్నుకోవలయునని ఉపపాదించుచు నేపంజకునులాలు
బబాబుగారిని కోశాధికారిగ మార్చుచేయుటలన ఖిళాకత్తి
ననియు ఆస్థానమున గాంధీగారిని ఎన్నుకోవలయునని సభ్యు
వారిని కోరిరి. సభ్యులందఱు అప్పుడా హుమిడ్ కో అంగీకరి

అంత అధ్యక్షుడు గాంధీగారి నుద్దేశించి " అయ్యో బుచ్చులను వర్షం కువడినప్పుడు ఎన్నుకొంటిమి. మీరు కాంగ్రెసు విధించిన సంఘటింపజేసినా సరే మును నిర్వహించిన నమోదు " నని చెప్పెను. దీని పూర్వము ఒకటి వత్సరము ఈనవ్వులో గాంధీగారి మాట చెరచును.

ఏదన భారత ప్రభుత్వమువారి నల్లమందు వ్యాపారమును ఖండించు ఒక తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

గోపీనాథసాహు తీర్మానము

అంతట గాంధీగారు ఈక్రింది తీర్మానమును పాఠించిరి:-

"శ్రీ శ్రీ డే. గాంధీ పరలోకగతుడైన గోపీనాథసాహు గారు హత్యచేసినందులకు సంఘమువారు చింతింపు డేగారి కుటుంబమును సహాధ్యక్షింపమన్నారు. ఈ హత్యకు దేశభక్తియును దేశానురాగమును (ఎంత అక్రమ ప్రయత్నములైనను) కారణములని ఈసంఘమువారు భావగ శ్రీ గాంధీయన్నను కాంగ్రెసునునుతమునకు, కాంగ్రెసువారామోదించిన దౌర్జన్య రహిత అసహాయాన్నియు తీర్మానమునను ఇట్టిరాజకీయ హత్యలన్నియును అసంగతములని ఈసంఘమువారు గట్టిగ నిరసించుచున్నారు.

స్వరాజ్యమునకు సత్కారము సన్నాహమునకు ఇట్టి హత్యలు ప్రబల నిరోధకములు సత్కారమునకు పరమపవిత్రమగు త్యాగము అత్యంత ప్రకాశపరిస్థితులలో నొనర్చుట య సరసనియు ఈసంఘమువారు తలంచుచున్నారు."

గాంధీగారు ఈ తీర్మానమును పాఠించి ఏమియును నుపన్యసించలేదు. నల్లభవాయి పక్షేలుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

దాసుగారి సవరణ

అంతట దాసుగారు లేచి ఈక్రిందివిధముగ గాంధీగారు పాఠించిన తీర్మానమునకు సవరణగ మరెయ్యక తీర్మానమును పాఠించెను.

"ఈసభవారు దౌర్జన్యమును ఎంతమాత్రము ఆమోదించక ఆహింసా సిద్ధాంతమునే అనుసరించుచు గోపీనాథ సాహుగారి హత్య త్యాగమును దేశభక్తియును కొంత ప్రతికూలముగ నున్నను ప్రశంసించుచు అభినందించుచున్నారు."

ఈసవరణ నుపపాదించుచు దాసుగారు తమ తీర్మానమునకు గాంధీగారు పాఠించిన తీర్మానమునకు ఏమియును భేదములేదని చెప్పెను చెందుచు గోపీనాథసాహుగారి దౌర్జన్యమును ఖండించెననియు అట్టిదౌర్జన్యమును దేశభక్తిభివృద్ధికి ఆటంకముగ నుండుననియు అంగీకరించుచున్నట్లు చెప్పిరి. భేదమేమియు లేకున్న ఆయన ఈసవరణల తీసికొనిరావలెను. కారణము స్పష్టమైనది. ఇచ్చట ఈభక్తియు ఆపత్తియు అనుమాటలేదు. ఈసవరణను శ్రీతెమ్మటకు కారణము సెరాజుగంజా తీర్మానమును వేరువిధముగ నివేదించి బుద్ధిపూర్వకముగ అపార్థములకు గల్పించుటలన అని చెప్పెను. చెనులేమను కి అమలు నందుంచుటనని నీచముగ ప్రతిపక్షులు ఆయననున్న ఇతరులను నిరాజుగంజా తీర్మానమును గావించినందులకు భయపెట్టుటలన అనెను ఈసవరణను ఆయన ఉపపాదించుటండేజివాడే. ప్రతిపక్షుల ఆ రాష్ట్రమునకు తగు ప్రత్యుత్తరముగ ఈ సవరణను సభవారు ఆమోదింపవలయును. ఈవివరీతపు ఆందోళనములన్ని వంగరాష్ట్ర ప్రమానసమంతయు కలతచెందియున్నది. దెంగాలు చిత్రప్రవృత్తియెడల సానుభూతి ఏమాత్రమైనను ఉన్నయెడల అందరు ఈసవరణను అంగీకరింపవలయు నని దాసుగారు కోరిరి.

అంతట పరంజిగారు ఈ సవరణను బలపరచుమిందిలో సరసముగ నుపన్యసించుచు గాంధీగారు ఈదేశపు ఋషులలో నొకరనియు, వారివలె అందరును ఆహింసయు ధర్మారథము నాచరింపజాల రనియు, గాంధీగారు తనయొక్క పవిత్రాదర్శములను తనబోటి సామాన్యులకొంతులో కుక్కుచున్నారనియు, అపహాస్యముగ నుడివిరి.

అధ్యక్షుడు దాసుగారిని ఏమైన చెప్పెదరాయని అడుగగా బలపరచినవారితో నేకీభవించుటలేదని చెప్పి తనసవరణను అంగీకరింపవలసినదిగ సభవారిని ఇంకొకపర్యాయము కోరిరి.

మరియొక సవరణ

ఆర్. వెంకట్రామ్ గారు మరియొక సవరణ నుపపాదించుచు గాంధీగారి తీర్మానములో శ్రీ శ్రీ డే. గాంధీ హత్యను ఉరి తీయబడిన గోపీనాథసాహుగారు గావించినందులకు విచారించుచు ఆయనకుటుంబమునకు సహాధ్యక్షులను తెలుపుచు ఈహత్య చేయుటకు అప్రయత్నమైనను దేశమునందలి ప్రేమయే కారణమును భావము ఆయనకుండవచ్చుననియు నున్నమాటలను తొలగింపవచ్చు ననియు కోరిరి. అందుకుబదులు తీర్మానము డే. గాంధీహత్యకు విచారింపుచు అంతట తీర్మానమునందువలె ఖండనము చేయవలయునని ఉపపాదకులు కోరిరి. అందులకు కారణము ప్రత్యేకించి ఒక నేరస్థునిపై సానుభూతి తెలుపుట ఉచితముగాదని తెలిపెను. బలపరచువా చెప్పెను లేకపోవుటచే సవరణ విగ్రహియెను. ఇంకను మరికొందరు పరస్పరసింపవచ్చుట చర్చ నాపివేయవలయునని అంగీకరింపబడెను.

గాంధీగారు ప్రత్యుత్తరమేమియు ఇచ్చుటలేదని చెప్పెను మనము చేయు సంరంభము ఇంతదూరము వచ్చినను దాని భావ మేమియో దేశము గ్రహింపజాలవచ్చునెడల నేనేమి చెప్పియు లాభములేదు. అనిచెప్పిరి. అంతట దాసుగారి పవరణను వోటుకు వెట్టి 67 గురు అనుకూలముగను 78 రు ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నిచ్చుటచే ఓడిపోయినట్లుగ వరిగింపబడెను. పోటు తీసికొనగా 70 మంది అనుకూలముగను 78 మంది ప్రతికూలముగను నుండిరి. పిమ్మట గాంధీగారి తీర్మానము వోటుకు వెట్టుటచే అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

అకాలితీర్మానము

అంతట సభవారు అకాలితీర్మానము గూర్చి చర్చింప ప్రారంభించిరి. ప్రభుత్వము వారి తో అకాలిలు చేయుచున్న సంరంభమునకు సానుభూతి చూపుచు వర్కింగు కమిటీవారు గావించిన తీర్మానమును సంతానంగా రుపపాదించిరి. చర్చ ఇంకను జరుగుచున్నది.

అసామ్యుదాభావము జూన్ 30. - పండిత సంతానము.

గారు అ.భా.కా.సంఘము శిక్కులు స్వతంత్రస్వత్వముల రక్షించుకొనుటకై త్యాగ ఆహింసాభావములతో జరుపుచున్న పోరాటమును ప్రశంసించుచున్నారని ఉపపాదించిరి. ఆ తీర్మానము నందు జయబో విజయములను గూర్చి గూడ గలదు. అయ్యది అసవరము ప్రారము అది చారణీయమనియు నంగీకరింపబడెను. పండిత సంతానముగారు తీర్మానమును నుపపాదించుచు దీర్ఘపన్యాసము గావించి బద్ధుడు రాయభారములు భిన్నమగుటను గూర్చియు నిర్బంధవిధానమును ఆచరణలో తెచ్చెనని దెవరించినదానిని గూర్చియు చెప్పిరి. శిక్కులపై కెన్నియోకష్టముల బడిరి. ఇంకనెన్నిటికో సిద్ధముగానున్నారు అన్నిజాతులవారలను వారికి ప్రోత్సాహము చేయవలెను. రోమణి గు.ప్ర.సంఘమువారు బహిరంగముగ ప్రకటనము గావించి ప్రభుత్వమువారే కాంతికి ప్రతిబంధకముగా నుండిరిని దెలిపిరి. ప్రభుత్వము వారి చిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము కంటికి ను అసంతృప్తిగ నున్నది. ప్రస్తుతపరిస్థితులు మారకుండుటకు ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులైయున్నారు. అంతట ఆయన అ. భా. కాం. సంఘమువారు ధీరాత్ములగు అకాలిలకు అత్యంత ప్రోత్సాహము నొసంగవలెనని కోరిరి.

మాలాన షేక్ తాలీగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు ఇంగ్లీషులూ నుపన్యసించిరి. తీర్మానమును బలపరచుమని గోరుట తనకు గౌరవముగ దలంచిరి. నిష్క్రిటవీరాగ్రహరణి ఆయనచెప్పెను. వారు ప్రభుత్వపక్షమున బోరాడిరి. బ్రిటిషు భారత సైన్యమునకు కుడిభుజముగ నుండిరి. ఆయన సాతేపురాణమును జెప్పవలసలేదు. ఇప్పుడు వారు దేశము సైన్యములో అగ్రసరులై యున్నారు. గతమాడెండ్లలోను అకాలిలు యెంతటి త్యాగములు గావించిరో వారందరికిని దెలియును. గురకాభాగువ్యవహార మింకను వరపుకురా లేదు. అచ్చట తలలు మెముకలు పగలుగొట్టుటమాత్రమే జరిగెను. ఇప్పుడు జయబోలో మొదటి సారి తుపాకులు ప్రేల్చుట డెను. ఇప్పుటికి కిరి మాసములు నుండియు జతలు బుద్ధిపూర్వకముగ బోయి నిర్బంధముల పాలగుచున్నారు. ఆస్తిని గోలుపోవుచున్నారు. కాని ప్రభుత్వమువారు శిక్కుల నణచజాలక బోయిరి. ఈవిషయము 30 లక్షలమంది శిక్కులకు సంబంధించినదేగాదు, భారతదేశమంతటను సంబంధించినది. హిందువులు మహమ్మదీయులు ధీరచిత్తులగు శిక్కుసోదరలకండగ నుండవలెను. అకాలిలకు భారతదేశమంతయు నైతికబల మొసంగుచున్నదని ఆయన హామీనిచ్చెను. అంతట తీర్మానము అందరిచే నంగీకరించబడెను.

బహిష్కార తీర్మానము

అకాలి తీర్మానముపై చర్చముగిసినపిదప గాంధీగారు ఒక తీర్మానము నుపపాదించుచు న్యాయస్థానములను బహిష్కరింపవలెనని జెప్పెను పంచవిధ బహిష్కారములకు సంబంధించిన మూడవ తీర్మానములో కోరినప్రకారము ఇయ్యది కోర్టులో హాజరయ్యే వాదిప్రతివాదులకేసుకు వర్తింపదని జెప్పిరి. గంగాధరరావు దేశపాండి గారు కేసును గూర్చి జెప్పెను ఆయన కోర్టులకు బలవంతముగ నీడ్వబడెననియు లేకున్నయెడల పితురార్జితము పోగొట్టుకొన సిద్ధముగ నుండెననియు జెప్పెను. ఇట్లే ప్రభుత్వమువారును అప్పులవాళ్లు, న్యాయస్థాన బహిష్కార అవకాశముల గైకొని ఆ హాయవాదులనెటులను యిబ్బంది తెల్పిరి. గాంధీగారింకను ప్రసంగించుచు లేకకు మాత్రము ప్రభుత్వన్యాయస్థానములను సంపూర్ణముగ బహిష్కరించుట యే సమర్థమని జెప్పిరి. సభవారు స్వతంత్రముగ యిష్టము వచ్చినట్లు చేసికొనవచ్చునని జెప్పెను. లాయర్లకును వ్యాజ్యము లాడవారికిని గలభేదములను వివరించి జెప్పి గాంధీగారు యిట్టిసౌక

ర్యమునుజేయుట దుర్బలత్వముచేతనే యనియు మరియొక త్రోవలేక క్రిందటికోజు తీర్మానమిట్లు మార్చవలసినవచ్చెననియు జెప్పిరి.

అభాను త్యాగిగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

జి. హరిశ్చంద్రులు రావుగారు తీర్మానము ననుసరింపజేసిరి.

ప్రతికూలముగ ప్రసంగించుచు నిట్లు చెప్పిరి. ఈబహిష్కారములలో వాది ప్రతివాది లాయరు. అనిముప్పురు గలరు వాది కోర్టులో హాజరగుటకు హాక్కిచ్చునెడల బహిష్కారమును తొలగించుటయే యగును. కొంతకాలము కష్టపడవలసినమాట నిజమేగాని త్యాగమే అసహాయధర్మమైయున్నది. వాదులను కోర్టులకు పోనీ యని యెడల లాయరు ధృద ప్రములో మునిగిని స్పృహయు లుగావలసియుండరా. చాలమందిలాయర్లు యిట్టిదార్జితమును సొందలేదాయని ఆయన వరలయడిగెను. ప్రతివాదుల విషయమున వారు స్టేటుమెంటునుమాత్రము దాఖలుజేయు హక్కుగలదు. న్యాయస్థానములందు సమ్మతము లేకపోవుటచే సాక్షుల విచారణ నిషేధింపబడెను. అట్టి విషయమున లాయర్లను మాత్రము మరల నేల వృత్తిలో చేరనీ యరాదు. ఆయనిట్లు పన్యసించి తీర్మానమును తిరస్కరింప వలసినదిగా సభవారిని గోరిరి.

ఈతీర్మానము ప్రకారము కోర్టులో హాజరగుట కాంగ్రెసు బహిష్కార ధర్మమునకు భంగమా లేకయెడయొక సౌకర్యముగా జేయబడెనాయని ఇక్కడియనుగారు తెలిసికొనగోరిరి. అందులకు గాంధీగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు అది నిజముగా బహిష్కార ధర్మమునకు భంగకరమేయనియు, అది యొక సౌకర్యముగ మాత్రము జేయబడినదనియు దెలిపిరి.

ప్రకాశంగారు తామే ఈబహిష్కారమంతయు తొలగింపవలసినదిగా ప్రతిపాదించి చలించిరనియు గాంధీగారే ప్రతిపాదించుటచే తమపని తేలికయైనదనియు జెప్పిరి. లాయర్లపై నున్న నిషేధమును గూడ తొలగింపవలెనని గోరెను.

ఈ సమయమున డా॥ చోయి(త్రాము (సింధు) గారు లేచి గాంధీగారి తీర్మానమును కాంగ్రెసు తీర్మానములకు విరుద్ధముగా నుండటవలన అక్రమము గాదాయని ప్రశ్నించిరి. మహమ్మదాలీగారు అక్రమమే యనియు గాంధీగారి ఉపపాదనను త్రొక్కివేసిరి.

సభముగింపు

అంతట యింగ్లను మరీకొన్ని తీర్మానములు గావించులాంఘనము జరిగిన పిదప రాత్రి 10-30 గ ఆ. భా. కాం. సంఘ సమావేశము ముగింపబడెను.

మహాత్మాని యందు సంచూర్ణ విశ్వాసము

సభ ముగిసినపిదప కాంగ్రెసులోని నాయకమహాశయులందరును సభలో గాంధీగారి తీర్మానములపై ప్రతికూలముగ మాట్లాడి ప్రతికూలముగ సమ్మతులనిచ్చినవారుగూడ గాంధీగారి నాయకత్వమును సంపూర్ణముగ విశ్వసించుచున్నట్లుల పూర్తిగా తెలుపుచు అన్ని రాష్ట్రములవారును, అన్ని వాగున.

వాతావరణస్థితి

924 సం జూన్ నెల 30-వ తేది సామవారము

కాలము	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రాదు	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రాదు	తక్కు ఉష్ణోగ్రాదు	వర్షపాతము	వేగము
పురం	89.8	80.4	0.08	0.58	44.96
అమ	88.7	79.8	...	1.17	87.09
అమ	89.9	77.4	...	1.18	89.03
అమ	92.7	81.4	...	2.10	41.19
అమ	94.6	82.4	...	0.58	26.01
అమ	95.7	78.1	0.08	1.41	20.51
అమ	96.7	78.2	0.04	0.90	81.28
అమ	99.9	75.4	0.67	0.78	87.98
అమ	99.8	78.6	17.7	8.45	50.74
అమ	99.1	78.5	...	0.52	52.94
అమ	98.5	75.8	...	1.12	89.80
అమ	87.7	72.8	0.14	4.96	22.29
అమ	102.8	78.2	...	0.08	88.18
అమ	95.5	79.1	...	0.40	54.98
అమ	100.2	77.8	...	2.12	88.58
అమ	92.8	81.1	...	0.05	87.00
అమ	0.44	28.84
అమ	81.3	72.8	0.30	25.72	64.51
అమ	83.2	78.8	0.74	44.81	114.51
అమ	87.8	78.4	0.18	89.88	117.16
అమ	85.5	71.8	10.5	41.27	125.68
అమ	89.1	66.9	0.12	4.80	25.87
అమ	72.1	62.8	0.06	18.98	125.46
అమ	66.5	52.4	0.71	5.08	62.18

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో చినుకులు పడినవి. అందులకు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. గోపాలపురంలో ఆర్థిక స్థితి. కాకినాడలో మిరియాలకుల పంటివేడిమి 4.9, 9 డిగ్రీలు తక్కువ. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 8.8 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:—చినుకులు అంతటా గలవు. కడపలో అందులు దట్టముగ నున్నవి. బళ్లారిలో మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. బళ్లారిలో పంటివేడిమి 2.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో ఉరుములు ఉరిమెను. బెంగళురే, మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. మద్రాసులో 7 బెంగళురే, మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. మద్రాసులో 9 బెంగళురే, మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. మద్రాసులో 10 బెంగళురే, మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి.

పడమటితీరమునందే వర్షము పడుచున్నది. తక్కినవార్తలు గ్రామీణానుకులు పడును.

ఎస్. ఆర్. సామవారము, కాకినాడ.

భూమిపురమువద్ద కొన్ని రైలుబండ్లుపట్టాలలోపట్టాలచే కల మెయిలు నిన్న రాత్రి 5 గంటలకుగా వచ్చినది.

వకటన

యేలూరుతాలూకా గోకినెపల్లి కృష్ణులు దిగవల్లి గ్రామం రామయ్యగారి కుమారుడు రామయ్యగారి కుమారుడు తాలూకా పుష్పాలవారిగూడెం మొఖాసాదారు యేలూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారి భార్య బుచ్చయ్యగారు 1 కి నూటికి రు 0.12.0 చొప్పున వత్తి 1700 పది మందలరూపాయలకు వ్రాయించియైన ప్రామిశిరీశోలు జమలే వనూలుఅయిన రు 200 రెండుండుల రూపాయలు మిగతా భాగమును దిగవల్లి యేలూరుకు సేమి పుష్పయ్యగారికి యివ్వబడు ఆటలు పుష్పయ్యగారికి యివ్వబడు. వంద నోలు యిందువలనగా రద్దుపర్చిసాను సమస్తమైనవారికి తెలియపర్చుచున్నది.

23-6-24 దిగవల్లి రామయ్యగారి.

వైకంసత్వగ్రహము

నాయర్ల భూరమరంతము

భజనయూరేగింపు నెట్టి కొట్టుట

వలంట్టి అద్భుతముగు శాంతి, నిగ్రహమును

కొట్టలేక విసిగి ప్రతికూలురు వెనలిపోవుట

కొచ్చిన 30 జాను:—నిన్నటిదినము సత్యాగ్రహాలకు నెలవు. అందుచే రోజువారే సత్యాగ్రహ మొనర్చుక, సామాన్యముగా వస్తువులు నడుచుట కభ్యంతరము లేని పీఠులవెంట, భక్తికీర్తనలను గానమొనర్చుచు భజనజేసికొనుచు నూరేగింపుగా వెళ్లిరి. వలంట్టి ఇక పెక్కువర్గాల మార్పాడము, టి. జి. నారాయణప్ప, ఎం. జి. కుమారప్ప, పి. ఎం. కృష్ణమూర్తి న గాల్గు వారికి నాయకత్వము వహించిరి. భజనయూరేగింపు, తూర్పుగోడ్డును సమీపించునట్లు సమయమున, నలువైపుల నుల వయసుగల ఒక నాయకు, భక్తమును రుగ్ధిపించుచు, ఇరు పరిమంజిని నెంట్టెట్టుకొని పొంట్లను ఆగుడని తేలు పెట్టుచువచ్చెను. వలంట్టిరూప నిమా లను చెవినిట్టెట్ట శాంతిముగా ముందుకు జనుచుండిరి. ఇంకలలో ప్రతికూలు రందరును, వారిని చుట్టుముట్టి చెనకకు నెట్టితేయ ప్రారంభించిరి. నాయకు వెంటనే పొలము పొడుచును నిలిపివేయవలసినదని అభ్యర్థించెను. కాని వలంట్టిరూప విమము జగదగట్టుగనే లక్ష్యపెట్టుక పొలము పొడుచుండిరి. అంతట వారు ఇక పెక్కువర్గాల పట్టుకొని నెట్టిమీద పీఠమీద, మొగముమీద పిడికతో గట్టిగా పొడిచిరి. వలంట్టిరూపందరు చాపగట్టి ప్రక్కనున్న చెరువులో ప్రాతిపెట్టెద మని వారిలోకొకడు లేచరించెను. మరెయొకడు వారి తొటియకు టోపిలను, జాతీయ పతాకములను, లాగుకొని చెరువులో సారవేసెను. మరెయొకడు, ప్రక్కనున్న దక్షిణ కరలను లాగి వలంట్టిరూప కుమారప్పగారిని, నెట్టిమీద, పీఠమీద మోదుటకు ప్రారంభించెను. కృష్ణమూర్తిగారిని భుజమునెముకవద్దకత్తితో పొడిచిరి. అచ్చట వెదగాయముపడి విశేషముగా రక్తము ప్రవహించుచుండెను. మార్పాడముపట్టిగారిని ఎదురొమ్మవైనను రెలవైనను ఇనుపగుడియో బాదిరి. అరగంటసేపు ఈవిధముగా వలంట్టిరూప గట్టిరి. కాని వలంట్టిరూప ప్రముఖులెవరైనను ప్రతికూలు నాశిరూపింపవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించుచు మందుకుజనుచు నేయుండిరి. అంతటవలంట్టిరూప గట్టుటలో విసుగెత్తి ప్రతికూలురు తమంతటతామే మరెట్టివెళ్లిపోయిరి. అంతట వలంట్టిరూప తమ నాయకుని యుత్తరువువైన వెంటనే ఆశ్రమమునకు తిరిగివచ్చిరి.

నిన్నటిదినమున ఆశ్రమములో ఆటపాటలను, నూలు వదులుచు జరిగెను. నిన్నటి దినమున చెబులు తగిలిన వారింకను వైద్యసహాయము నందుచున్నారు.

శనివారము

శనివారమున మామూలుగనే నాల్గవీధులలోను వలంట్టిరూప సత్యాగ్రహమొనర్చిరి. పడమటి మార్గమునకు జనినవారిని ప్రతికూలు రడ్దగించిరి. ఉత్తరపు వైపుకొండుమీద పోలీసువాదామీను శేషుక్రింద విచారింపబడిన శివశైలము గాంధీదాసు ముత్తుస్వామి అను ఇద్దరు సత్యాగ్రహులును, రాము ఇతరులను వాలంట్టిరూపాశ్రమ ప్రాంతమీద విడిచివేసిరి. ఇతరులకు హాని చేయు నుద్దేశముతో తామెట్లెంత మాత్రమున జేయలేదనియు, ఎజవాలు, పులయాల మెదలకు ఆవర్తమొనన సత్యాగ్రహాలను మార్గములనుండి దీసుకొని వెళ్లి కాంతముగ మేజిస్ట్రేటు యుత్తరువు నుల్లంఘించి సత్యాగ్రహ మొనర్చుట తమ యుద్దేశ మనియు, అట్టినిషేధ మున్నాయమైనదని తాము ఆత్మసాక్షిగా నెంచుటచే నట్లు జేయుచుంటిమనియు ముద్దాయిలు వాదనలుచు దెలిపిరి. మేజిస్ట్రేటు, ముద్దాయిల నారామసమలవరకు సత్ప్రవర్తనకొరకు చెక్కు 500లకు పూచీకత్తు నియ్యవలెననియు లేకపోయినచో కారాగారమున నుంచవలెననియు తీరుపు తేకెను. వారట్లు పూచీకత్తుల నొసగుటకు నిరాకరించినచో చట వారు తిరువేండ్రము నెంట్టలు శివయినకు గొనిపోవడిరి.

వలంట్టిరూప న్యూసెన్సు కేసులు

నిన్నటిదినమున మరీ పండ్లెండుమంది వలంట్టిరూప న్యూసెన్సు కేసులు పెట్టుటకా రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటు వానిని విచారించి, రు 1.5 రు రెల జరిమానాను జెల్లింపవలెననియు అట్లుగానిచో కొద్దివారు లేచువరకు ఖయిదు నకు భవిష్యవలెననియు శిక్ష విధించెను. న్యూసెన్సు కేసుల రూపమున శిక్షింపబడుటకు ఇది మూడవజట్టు. ముద్దాయిలు సాయిత్రము వరకు శిక్ష ననుభవించిన తరువాత వనలిపెట్టుబడిరి.

ఎలయత్తుగారిని విడుదలముగ నున్నది

మొన్నటిదినమున కంటిలో నున్న ము పోయినదిన రామన్ ఎలయత్తు అను వలంట్టియొక్క స్థితి చాలవిషమముగ నున్నది. అతని యెడను కన్ను పోవునని భయపడుచున్నారు.

రామస్వామి నాయకరుగారు

సత్యాగ్రహమును గురించి ఎజవాలుములో ప్రముఖుల సమీపించి సంప్రదింపుటగాను పర్యటన మొనర్చుచు. వి. రామస్వామి నాయకరుగారు వైకమునుండి బయటికి వెళ్లెను. అ|| ప్రె||

వి. సి. యన్. కుటుంబ పింఛను పద్ధతి

శ్రీశ్రీ, జూను 27:— శేతు యిండియా గజెటులో 1923 మార్చి 31 తేదీన ఉన్నటువంటి వి. సి. యన్. కుటుంబ పింఛను పద్ధతిపై డిప్యూటీ ప్రభుత్వపు ఆఫీసరు ఆల్ ఫ్రెడ్డు హెన్రీగారియొక్క నివేదిక ప్రకటింపబడినది. క్రొత్తగా సివిలు సర్వీసులో నికివచ్చిన వారి కీనిధులలోనుండి యాయవం దవారివారకు అప్పటినుండి వేరొక నిధిని నెలకొల్పుట అనవసరమని వీరు చెప్పుచున్నారు. కాబట్టి యాయవ, నూతన సభ్యులు చందాఅను చెల్లించుచుండును నూటికి 12½ చొప్పున యెక్కువ జేయవలెననిగాని, లేక అన్నితరగతులవారును ప్రస్తుతము చెల్లించుచున్న ప్రకారమే (నూటికి 12½ చొప్పున తగ్గించినదిగాక) చెల్లించుచుండునట్లు గాని చేయవలెననియు, 1923 మార్చి 31 తేదీ తరువాత చేర్చుకొనబడిన సభ్యులవారకు లాభములలో నూటికి 10 చొప్పున శాత్యతముగా ఎక్కువ చేయవలెననియు సూచించుచున్నాడు.

పనివాండ్ర ముజరాచట్టుయొక్క నియమనిబంధనలను కూడ యాగజెటు ప్రకటింపుచున్నది. (అ. ప్రె.)

రంగూను ప్రిన్సిపలు పోర్టు ఆఫీసరుకు తంతివార్

రంగూను జూను 29:— రంగూను ప్రిన్సిపలు పోర్టు ఆఫీసరుకు యీ దిగువతంతివార్ పంపబడెను.

“క్లాక్ మాక్సిమియన్ యొక్క బోటుకొరకు చెదకినటువంటి “రిఫర్టువైరు” జలవిహారు” మృదగాను “ఎలిఫెంటా” “నాశీను” పొగయోడల యజమానులకును, మిగుల శ్రద్ధవహించి పనిజేసిన ఆర్. వి. యన్! యన్. ఓడల “మింటో” కృష్ణ అధిపతులకు స్థానిక ప్రభుత్వము తరఫున మీరువందము లర్పించిన యెడల సభాయుతుడగు గవర్నరు మిక్కిలి సంతోషిండు. మెస్సర్సు బుల్లక్సు బ్రహ్మ మొదలగు పిప్పింకు కంపెనీలు సహకారమును గనపరచినందుకు గవర్నరు చాల మెచ్చుకొనెననిగాడ ఆమె నేజరులకు తెలియజేయవలసినది. మంకిపాయింటునద్దవైరులను నడిచేవారు తమవిధియందు మిక్కిలి శ్రద్ధాశులై చెంటు వెంటనే జవాబులు పంపినందుకుగూడ గవర్నరు మెచ్చుకొనెనని వారికి తెలియజేయవలసినది. చివరకు మీయాజ్ఞాక్రింద వెదకి తప్పిపోయినబోటులను కనుగొన్నంత గవర్నరు మిమ్మును అభినందించు చున్నాడు. (అ|| ప్రె||)

రాక గోకలు:— సర్ ఎ. పాట్రోగారు శనివారము రాత్రి ఉదకమండలము బోయిరి. గౌరవజ్ఞానం ప్రియోగారు నేలంబోయిరి.

వేలుగోపాలంకెట్టి వి.సి. ఎస్ జిల్లా సెషన్సుజడ్జిగారు ఆదివారం ఉదయం చెన్నపురి వచ్చిరి.

భారతమహిళాసంఘకార్యదర్శి కజిమ్మగారి సతినిన్ను చెన్నపురి చేరిరి.

సర్ వి. ఎస్ శివస్వామిగారు భార్య ఉదకమండలమునకు, రామయ్యగారు కడపజిల్లా జడ్జిగారు కడపకు నిన్న రాత్రి బోయిరి. సాల్వకలెక్టరు మాస్టరునుగూడు, వ్యవసాయ శాఖ డైరెక్టరుగారు సయ్యదు మర్రిజనాపేటగారు ఎం.ఎల్.ఎ. పి. డబ్ల్యు. డి. అంజు సెక్రటరీ రంగనాయకులు ఎల్.ఎ. గావింద రామయ్యగారు సర్వజనరలు సెషన్సుగారు నేడుచయము చెన్నపురివచ్చిరి.

విశాఖపట్నం కాంగ్రెసు సంఘము

సభ్యులకు ఆహ్వానము

విశాఖపట్నం, జూను 30:— విశాఖపట్నం జిల్లా సంఘాధ్యక్షుడగు. టి. వి. శ్రీనివాసరావుగారు మాక్సిమి తంతివార్తసంపుటను:— జూలై 2 తేదీ ఉదయము సమావేశమగునభిమత సభ్యుల కాహ్వానము సంపుటకు, వాను సభ్యుల పట్టిక నొసగవలసినదని, కార్యదర్శి నెంట్టెట్టెడిగినను అతడు నిరాకరించుటచేత, సభ్యులందరికిని ఆహ్వానములసంపుటకు మీరు లేకపోయెను. ఎరుగన్న వారికి మాత్రము పంపబడెను. మిగిలిన వారందరునుగూడ దీనినే ఆహ్వానపత్రికగ పరిగణించి విచ్చయవలెనని గోరుచున్నాను. (తంతివార్త)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924-వ సం. జూన్ 30-వ తేది

సోమన రము

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ: సమాధాన తీర్మానములు

ఆత్మశుద్ధి

అహమ్మదాబాదులో జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ జయక్రందముగా ముగిసెను. కాంగ్రెసుసభను గాంధీ మహాత్ముడు భగ్నము చేయు ననియు, దేశానర్థముచే చచ్చి వెళ్ళినవియు కలహముల బుట్టించుననియు, దిలచి ఉలికిపడినవారి యూహలు విఫలములయ్యెను. మే మిదివరకు చెలిపినటుల వివాదాన్ని యుద్దేశ్యము అభ్యంతిశ్లాఘనీయమయినది ఏకైకమువారి నయిన కాంగ్రెసుసభనుండి వెనుకొట్టుట అభినయద్దేశ్యము గాదు. ఎవరికయినను సభము గలిగించుట కితడు పూనుకొనడు. ఈర్ష్యకు గాని, దురాగ్రహమునకు గాని అతడు చొరబడడు. అసహాయాద్యమకార్యక్రమము సత్యవైతముగా కొనసాగించు టెట్లునియే అతడు విలక్షించి, తన తీర్మానములను నిరూపించెను. వీనిని సావధానమున విచారించవలయునని, కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల సత్యము గోరెను. అతడు ప్రతిపాదించిన మొదటి తీర్మానము, వడుకుటకు సంబంధించినది కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు రోజుకొక అరగంట సేపయినను ఒకటి నెలకు 10 తులముల దారమునకు తక్కువ వేరకుండ షిగ్గ అయిరచేయవలయు నని, ఈ తీర్మానము గోరుచున్నది. ఇట్టి తీర్మానము స్వరాజ్యపక్షమువారిని బహిష్కారపక్షమువారిని సమానముగా బాధించును. ఉభయమును తమ ధర్మమును నెరవేర్చి తీరవలయును. అట్టి తీర్మానము స్వరాజ్యపక్షమువారిని బహిష్కరించుట కిది యుద్దేశించబడెననుట అర్థవిరహితము. దీనిని ప్రతిపాదించుట కిది సత్యమేమిట? ఇయ్యది చట్టవిరోధమనియు, నైహుగాగురు డెలుపుట అసంగతముగా దోచును. కిద్దరునిర్మాణము సత్యవైతముగా కొనసాగించుటకు, కొన్ని షిధుల నెర్పరుచుకొనుట దోషమగునా? చట్టముక్రింద రూల్సు నిర్మితముల నెర్పరుచుకొనుటలేదా? ఆచరణమార్గముల వాలోచించుట, స్థాయిసంఘములధర్మము గాదా? నైహుగాగారి ఆక్షేపణను నిరాకరించి, కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిరూపించిన నిర్ణయము గావించిరి. ఇక మహాత్ముని తీర్మానము అమూల్యమనుటకు సందియము లేదు. మహాత్ముని ప్రసంగమును చదువువానికి అతని దృఢనిష్ఠయమున అద్భుతపరిజ్ఞానమును, వెల్లడి గాగలవు. మహాత్ముని విశ్వాసములో నిమగ్నమయినను ఇతరులకున్నచో స్వరాజ్య సిద్ధికి ఆటక మేముండును? రాటము భారత జాతికి కామధేనువని చెలిపిన మహాత్మునివాక్యముల యందు డెట్టి విలువగలదో జెప్పవలయునా? మహాత్మునకు రాటపువీచ్చు కట్టినదని డెలుపువారు గలరు. అట్టివీచ్చు యున్నగాని, ఏకార్యమును నెరవేరదు. భగీరథుడు గంగను డెచ్చినటువలె, శ్రీరాముడు సీతను గొని తెచ్చినటువలె, మహాభూటము రామునమ్మినవేయమువల్ల తడేకనిష్ఠగలవారైయుండును. వారి దృఢనిష్ఠ చంచలహృదయుల కాశ్చర్యము

గలిగించుట సహజము. కాని, రాటము నిరుపయోగమని గాంధీకి దోషమే, దానిని విస్మరించుట కతనికిన్నను ఎక్కుడు కుతూహలము జూపువా రుండబోరు. మహాత్ముడు చెలిపిన యీవాక్యములను గమనింపుడు. "రాటము నుకడవతగ జేసి పూజించుట నాకిష్టము లేదు. నేను విగ్రహధ్వంస కుడను. ఆరీతిన నేను మహమ్మదీయుడను. నర్బదా నదిలో దొరకినరాటుయొకటి భగవద్భావమునకు నాకు తోడ్పడినచో, నేను దానిని గైకొందును, పూజింతును. ఈవిధముగా నేను హిందువుడను." ప్రవాక్యము లెట్టినితని బోధించుచున్నచో యూహించవచ్చును. రాటము దేశమున కనర్థపాతు వని మహాత్ముడు గ్రహించుచో, దానిపై నెదురు దిరుగుటకు అతడు వెనుదీయడు. కాని ఇంత వరకును రాటముకన్నను దేశమున కంతకును నుపయోగకరమగు సాధనము గనుపించలేదు. ఇటు స్వరాజ్యమునకును, అటు ప్రజాసామాన్యభ్యుదయమునకును సమానముగా ఒనికవచ్చెడి తారక మింకొకటి గనుపించదు. అట్టితీర్మానము, దీనిని విస్మరించుట న్యాయమగునా? స్వల్పముల్యముగల సాధనమును వదిలి, విశేషధనవ్యయము జేసి ఖండాంతరములకు బోయిన ప్రయోజనమేమి? ఎండమావుల వెంటబడిన నేమి లాభముండును? మహాత్ముని తీర్మానము ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమనుట అసభ్యము. ఇది యొకరిబలవంతము గాదు. కాంగ్రెసుసంఘమువారు తమపై తాము విధించిన నియమము. అసహాయవాదులు, ప్రత్యర్థుల నిర్బంధమును పాటించకుండుట కెటుల సంసిద్ధులుగ నుండవలయునో, తాము విధించుకొనిన నియమములను నిష్కర్షగ నెరవేర్చుట కెటుల సంసిద్ధులుగ నుండవలయును. స్వరాజ్యసిద్ధి కిదియే మూలము. పండిత మోతీలాల్ నైహుగాగారి సంగతిని గ్రహించక బోయిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు సభనుండి వెడలిపోవుటయు, దూరదృష్టిని సూచించలేదు. మహాత్ముని తీర్మానమునందు అంతటివిరుద్ధమగు సంగతి ఏదియు గనుపించదు. శాసనసభలో జేయదలచిన ప్రతిష్ఠాంశాలకు కాంగ్రెసుసంఘమునందు చొటు లేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారి నిరర్థకపు కోపోద్రేకము మహాత్మునిమానసము నేమాత్రము కలవర పెట్టలేదు. అతనియంతో వ్యవస్థాసము చిత్తశాంతి కలకబాది మనమును తెలియజేయుచు, సహజ గాంభీర్యమును చాటెను. మహాత్ముని తీర్మానము, సభవారిచే సంగీకరింపబడినను, అతడు ఆక్రమలాభమును పొందవలెనని తలచలేదు లేచిపోయిన స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు తీర్మానమునకువ్యతిరేకముగ నుండురివింది, వారితో గూడగలిపినచో తీర్మానము నకుతగినంతబల ముండదని తలచి, శిక్షణనియమమును తొలగించుటకతడంగీకరించెను. కార్యసాధనవిషయములో కేవలము ఓట్లవలననే వ్యవహారమును నిర్ణయించుట కితడు తొందరపడలేదు. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు వెడలిపోవుటవలన గలిగిన అసహ్యపరిస్థితులను మహాత్ముడు విశాలభావప్రదర్శనముచే దొలగింపజేసెను. మనస్సాక్షిని బాధించని విషయములలో, సభలనుండి లేచిపోయి కేవలప్రదర్శనముల గావించుట ప్రయోజనకరముగాదని, మహాత్ముడు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులకు గుణపాఠము గలపెను. కాంగ్రెసుసభ్యులు తమ విధిని నిర్వహించుచో గలిగెడిశిక్ష దొలగినను, వారి విధుక్తధర్మమును కాంగ్రెసుసంఘము వ్యక్తీకరించుచున్నది. కాంగ్రెసు సభ్యు లొక్కొక్కరు మానసమునకు రెండువేల గజములదారమునువిధి వడికినచో, దేశమునందెట్టి చలనము గలుగునో జెప్పవలయునా? నాయకులందఱును రాటమును ద్రివ్యచుండ, ప్రజలూర

కొనగలరా? ఆసేతుహిమాచలపర్వతమున మధురధ్వని ఆనందాతిశయము నొసగదా? మరల రాటము నిరంతరము తిరుగుగాక! కిద్దరునిర్మాణము సత్యవైతముగా కొనసాగించుగాక! కాంగ్రెసునాయకులే మార్గదర్శకులయినచో, భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణ భగవానులు తెలిపినటుల జరుగుట సహజము.

"యద్యదాచరతి క్షేమ ప్రతదేవేతతోజనః సయత్ప్రమాణం కురుతే లోక స్తదనువర్తతే"

"క్షేమజేది యాచించునో, ఇతరజనులు దానినే యాచరించెదరు. అతడు దేనిని ప్రమాణముగా గైకొనునో దానినే లోకమంతయు ప్రమాణముగా గైకొని తడనుగుణ్యముగా వర్తించును."

నిర్బంధమును విధింపకబోయినను, కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానము దేశమునకు సరియగుమార్గ జూపుచున్న దనుటకు సందియములేదు.

సమాధాన తీర్మానములు

రెండవ మూడవ తీర్మానములు వివర గాంధీకిని దానుప్రభృతులకును సమాను గుడిరి ఆచరణయోగ్యమగు కార్యక్రమ వే సమాధానమునకు ఫలితముగా బాగుగారు కనుటిలో సభ్యులయిరి. గాంధీమహావర్మింగుకనుటిలో సభ్యుడుగ నియమించు ఉభయములు గలసి నిర్మాణకార్యక్రమమును తడవీక్షతో కొనసాగించుటకు మహాదావ కాళ మేర్పడెనది. మహాత్మునికి దానుప్రభృతులు చేసిన వాగ్దానమునందు, కిద్దరు నిర్మాణమునకు శక్తివంచన తోడ్పడదమనిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి వాగ్దానమును చెల్లించి, వారియెడ మహాత్మునికి గల శ్వాసమును బాపుకొనుట యుక్తము. రాట నిరుపయోగమని సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించుట తో విరుద్ధము గల కుండురుగాక! రెండవతీర్మానమునందుగూడ శిక్ష సంబంధించిన వాగ్దానములు దీనివేయబడెను. అ విధిని నెరవేర్చుని కార్యనిర్వాహకులపై తగినచర్య దీసికొనుభారము, ఆయా రాష్ట్రీయసంఘముల వదిలి వేయబడెను. మూడవతీర్మానము బహిష్కారమునకు సంబంధించియుండెను. పంచవిధబహిష్కారములను గాకినాడకాంగ్రెసుసభ మా విధమున నిర్వహింపనివారిని కార్యనిర్వాహకసంఘముల కెన్నుకొనగూడదనియు, అటుల ఎన్నుకొ బడినవారు తమస్థానములకు రాజీనామా సీయవలయుననియు, యీ తీర్మానము గోరుచున్నది. సమాధానమునకు బిమ్మట, తీర్మాన మీవిధమున మా బడెను. ఇట్టినిర్బంధము, ఉభయపక్షములవారి వర్తించును. స్వరాజ్యపక్షమువారిని కాంగ్రెసు సంఘములనుండి దొలగించెద రనుభయ మిందు మూలమున అలరించును. కాకినాడతీర్మానవ ప్రకారము, శాసనసభలకుబోయిన స్వరాజ్యమువారి కిబ్బందులు దొలగినవి కాని, శాసనలలో కాలముగడిసిన ప్రయోజనములేదని సజ్యపక్షమునకు గోచరించినవెంటనే, వారు సభలనుండి లేచివచ్చి శాసనసభాబహిష్కార తోడ్పడుట యుక్తము.

చెడుదినములు

మోకతాగారు చెలిపినటుల మహాత్ముడు గృహముననున్నదినములు చెడుదినములుగా పోచెను. వానినిమించి, మహాత్మునిపతాకముక్రింద చేయవలసిన గుణ మానసమయినది. మానము, అవినీయము, చంచలస్వభావము స్వరదూషణము మున్నగు సంగతులతో వరణము నిండిపోయెను. ఇకనుండియు మహానాయకత్వముక్రింద, దేశముకార్యోత్సాహము త్వరలో గమ్యస్థానము జేరుట యుక్తము. ఉ

పక్షములవారును కలసి నిర్మాణకార్యక్రమమును
 గ్రామీయులు యావశ్యకము. తనపై నాధారపడి,
 భిక్షులు స్వస్థమును మరచుట తప్పనియు, దేశ
 రాక్షసులకై ప్రతిపాదన కృషి. సలుపవలయు
 నియు, మహాత్ముడనతిచ్చెను. మహాత్మునియొన
 ని ప్రజలు శిరసావహించినచో, చెడుదినము లంత
 ంచి, శుభోదయము గలుగక మానదు.

అహింసావశ్యకత
 సిరాజగంజి తీర్మానముతో, అహింసావశ్య
 కను మరల నిరూపింపవలసిన యవసరము గలిగి
 డి. గాంధీమహాత్ముని నాల్గవతీర్మానము, రాజ
 మహాత్ములను నిరసించుచు అహింసాధర్మమును
 ప్రసాదించుచున్నది. చిత్తరంజనదాసుగారి
 తీర్మానము నంగీకరింపక మరల సవరణ ప్రవేశ
 గొట్టుట మిగుల శోచనీయము. దాసుగారి సవర
 ణము త్రోసివేయుటయు, మహాత్ముని తీర్మానము
 నంగీకరించుటయు సమంజసముగనున్నను, కాంగ్రెసు
 కార్యక్రమమునా తీర్మానము నేకగ్రీవముగ నంగీకరించి
 బి.మ. గౌరవమును నిలుపుకొనవలసి యుండెను.
 కాసుగారు చెప్పినట్లు, నీవిషయమై కక్షభేద
 వముతో నిమిత్తములేదు. ప్రతిష్టపై నాధారపడుట
 కకావశ్యకత గనుపింపదు. వెనుక పొరబాటు జేసిన
 దానిని సవరించుకొనుట దోషము గానరదు. మహా
 త్ముడీ తీర్మానముగూర్చి ప్రసంగించుటకు నిరా
 కరించెను. ఇప్పటికింకను దేశము అసహాయోద్యమ
 ములధర్మమును గ్రహింపజాలనిచో, మహాత్ము
 పాండితుల తోడ్పడజాలడు. ఇకయునను దేశ మిట్టి
 తి పాతబాటును గావించక అహింసాధర్మమును నిష్క
 క్షాగ్ర కొనసాగించుగాక! కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మాన
 కాములు నూతనసిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించుటలేదు.
 మనెనుకటి తీర్మానములను భంగపరుచుటలేదు. ఏ
 క పక్షమువారికిని నష్టము గలిగించుట లేదు.
 కాంగ్రెసుతీర్మానముల నాచరణలోనికి దేలయు
 నని మాత్రమే బోధించుచున్నది. మహాత్ముడు
 దెలిపినట్లు, చెప్పినట్లు జేయవలయునను ముఖ్య
 విషయమును ప్రతిపాదించుచున్నది. ఇంతవరకు జరి
 గ్గి పమిదియే. ఉభయపక్షములవారును తమతమ
 ములను మరచి ప్రవర్తించిరి. మహాత్ముడుకారా
 యునకు బోయినదాడి, నాయకుల దృష్టి
 తో నే సముగ ప్రసరించెను. వనను గతమును
 లు, కి. — మరల సేక కార్యబద్ధులై పాటు
 అసముల కవకాశము నేడు గలిగిందె. నాయకులు
 తమతమ ధర్మమును మరచిందలకు మహాత్ముడు
 చింతించెను. వారియందు కార్యోత్సాహమును పురి
 కొల్పుటకే, మహాత్ముడీ తీర్మానములను ప్రతిపా
 దించెను. మూలసూత్రమును సయితము మరచు
 నంతటి దుస్థితిని తొలగించెను. మహాత్మునిరాక
 నూతనశక్తియును దేగలిగెను. కు సందియములేదు.
 మహాత్ముని చర్యను నిరసించినవారు, ప్రస్తుతిము
 గలిగిన అనుకూలభరితమును గాంచి సంతసించె
 దరు గాక! తీర్మానముల గావించుట సులభమే.
 ఆచరణలోనికి దెచ్చుట కష్టము. కాని దృఢసంక
 ల్పమున్నచో, ఎట్టికష్టములనొనను దాటుట సులభ
 సాధ్య మగును. అహమ్మదాబాదుతీర్మానములు
 స్వరాజ్యమును చేరువకుదెచ్చుట నిశ్చయము. అధి
 కారవర్గమున కివి కంటకమునుండుట వింతగాదు.
 అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభా ప్రారంభము
 నందు “గాంధీమహాత్ముని జయమగుగాక!” యని
 సభ్యు లెల్లరును గంభీర్యముతో స్వాగతి
 మొసగిరి. అదియే దేశవంతులను ప్రతిధ్వనించి,
 ప్రజలను కార్యోత్సాహపరుల చేయుగాక! అస
 హాయోద్యమము త్వరలో సఫలమగు గాక!

ఆంధ్రుల
గాంధీ మహాత్ముని వు. జాని డి
 లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

30.6-24

యథా శక్తి ని తో డు డు

ఇవలకు మొత్తం 40988-4-4 ఇదివలకు మొత్తం రూ 16104-12-5
 పూజానిధికి సామ్యునబంధు చిర నామా:— కా. నాగేశ్వరరావు, నం 7 తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు

వైకంఠాగ్రహము
 వైకంఠాగ్రహులను నిర్బంధించినకొలదియు,
 వ్యవహారము విషమస్థితికి వచ్చుచున్నది. క్రత్యర్థులు
 వారిని పలువిధముల బాధపెట్టుచున్నారని, వార్త
 లరుదెంచుచున్నవి. ఇందువలన, సత్యాగ్రహుల
 నిశ్చయము సడలు ననుట దురభిప్రాయము.
 తిరువాన్కూరు క్రభుత్వమునా రింకను సరి
 యగు మార్గము ద్రొక్కకుండుట శోచనీయము.
 నిమ్నజాతులకు రాచబాటలను వదులు హక్కును
 నిరోధించుట, ఇకమీద నసంభవము. నిమ్నజాతు
 లకు జెందిన యజ్ఞసంఘమువారు సత్యాగ్రహ
 విజయమునకు తోడ్పడితమ హక్కులను స్థిరపరుప
 వలయునని నిశ్చయించిరి. ఏసంఘమయినను అంత
 యికాసమును పొందిన పిమ్మట, దానియభివృద్ధిని
 నిరోధించుటకు సాధ్యపడనరదు. ఏటి కెదురీడుట
 వలన, అనర్థమే వాటిల్లును. సత్యాగ్రహకర్తలందు
 సుశిక్షనుపొంది, శమదమాదిగుణముల నలవరుచు
 కొనుచున్ననిమ్నజాతులను నెంతకాల మని అస్పృ
 శ్యులుగ వదిలెడింప విలగును?

అకాలీత్యాగము
 అకాలీత్యాగమును ప్రశంసించని వారుండరు
 వారు చూపుచున్న దౌర్భాగ్య మప్రతిమానము. విరి
 అహింసాధర్మాభిలాష ఎంతయు మెచ్చదగియున్నది.
 శాసనాల్లంఘనమునందు ఏరు దేశమునకంతకును
 మార్గదర్శకులగుచున్నారు. అహమ్మదాబాదులో
 గూడిన కాంగ్రెసుసంఘమువారు, అకాలీల సత్యా
 గ్రహమును ప్రశంసించుచు తీర్మానము గావించు
 తెంతయు సమంజసముగ నున్నది. ఈవారపు
 యంగుఇండియాపత్రికలో అకాలీ సంరంభము
 గూర్చి గాంధీమహాత్ముడు వారి త్యాగ దీక్ష
 నెంతయు గొనియాడెను. అరెస్టయిన అకాలీ జత
 దారులను అరణ్యములకు పంపుటచే, మన్యజ్వర
 బాధితులై కొందరు మరణించిరిని, దెలియుచున్నది.
 ఇట్టి స్థితిలో ఉత్తమాదర్శముల ననుసరించి నిర్వ
 హించబడుచున్న అకాలీయద్యమమున కన్నిసంఘ
 ములవారును తోడ్పడుట ఎంతయవసరమో
 దెలుపనక్కరలేదు.

కద్దరు అభివృద్ధి
 గుంటూరుజిల్లా కద్దరు అభివృద్ధినిగూర్చి,
 ఖద్దరుబోర్డు కార్యదర్శి వ్రాసినలేఖను గతవత్రి
 కలో ప్రచురించి యుంటిమి. వేటపాలెము చీరాల
 గ్రామములలో కద్దరుపట్ల అభిమానము పెచ్చ
 గుట శుభచిహ్నము. కార్యదర్శి దెలిపినట్లు,
 చీరాల, వేటపాలెము మున్నగు నేతకు ప్రసిద్ధి
 కెక్కిన గ్రామములు ఖద్దరు నిర్మాణమునకు శ్రద్ధ
 వహించుచో, దేశమున కంతకును ఖద్దరును
 సప్లయజేయగలవు. అట్టిశుభపరిణామము త్వరలో
 గలుగునటుల కరమేశ్వరు డనుగ్రహించునుగాక.

**ఒలివియరు ప్రభువువారి
 ఆక్షేపకులు**

(మాంచప్పరు గార్డియను)
 ఇండియా మంత్రిగారు వ్రాసిన లేఖపై ప్రభువులసభ
 యందు సీటు ప్రభువుగారు గడచిన మంగళవారము చర్చప్రా
 రంభించిరి. చెప్పి పురి శాసనసభ స్వరాజ్యపక్షపు సభ్యునికి
 ప్రత్యుత్తరమిచ్చును సాంఘికప్రాతినిధ్యవిధానమును ఒలివియ
 రు ప్రభువుగారు ఖండించిరి. సాధారణనియోజకవర్గములందు
 సరియగు ప్రాతినిధ్యము పొందజాలని కొన్ని సంఘములకు ప్ర
 త్యేకనియోజక వర్గములు ఎర్పదపబడినవి. ఈ విధానము క్ర
 మముగ లేదనిఒలివియరు ప్రభువుగారు లేఖయందు వ్రాసిరి. ఈ
 విధానము ప్రజాయత్తపరిపాలనాభివృద్ధికి తోడ్పడ దనియు,
 అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గము లున్నంతకాలము జా
 తీయప్రభుత్వవిధాన మేర్పడజాలదనియు వీరి అభిప్రాయము.
 రి సంవత్సరములకు పూర్వము మాంటాగు కలెమ్యుఫర్డు నివేదిక
 మనందీభావములే ప్రకటించబడినను, ఆలివియరు ప్రభువుగా
 రితేలి అసంపరవ్యాకులమును కలగజేసెను ఇదివ్యాక్తి అభి
 ప్రాయమనియు ప్రభుత్వ విధానమునకును ఈఅభిప్రాయమున
 కు ఎట్టిసంబంధము లేదనియు ఒలివియరు ప్రభువుగారు చెప్పిరి.
 ప్రస్తుతమున్న సాంఘికనియోజకవర్గములను రద్దుచేయవలయు
 నను ఉద్దేశము సిల్వా అధికారులకును లేదు. నెమ్మదినిప్పుడు
 అధికారులకును లేదు. ఎంతయిప్పుడు లేకున్నను ఈసాంఘికప్రా
 తి నిధ్యము కొంతకాలమువరకు నుండక తప్పదు.
 ఈసందర్భమున ఇండియామంత్రిగారు గావించిన ప్రక
 టనయందు స్వరాజ్యపక్షమువారి విషయమై చెప్పిన మాటలను
 గమనింప వలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారికిని స్వరాజ్యపక్షము
 వారికిని పరస్పర సంబంధము లుండుట లాభకరమని లేబరు
 ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయ పడుచున్నట్లు ఒలివియరు
 ప్రభువు గారు తెలిపిరి. ఈ ఉద్దేశముతోనే
 సంస్కరణములను పరిశీలించుటకై ఏర్పరుపబడిన సం
 ఘమునందు సభ్యులుగ నుండవలయునని. రాజప్రతినిధిగారు
 మోతీలాలు నెహ్రుగారిని కోరిరి. ఈసంఘమునందు సభ్యులుగ
 నుండుటకు నెహ్రుగారు సంసిద్ధులైయుండిరిని తెలియుచున్నది.
 కాని వారిపైడ సభ్యత్వమును నిరాకరించుచు అందులకు కొ
 న్ని కారణములు తెలిపిరి. కాని బొంబాయి దాసుగాంధీగార్ల
 సంభాషణవల్ల ఏర్పడిన ఫలితములవల్లను శాసనసభలయందు
 అసహాయోద్యమమును ఆచలునందుండుటవల్ల, ఏర్పడిన ఇబ్బం
 దులవల్లను నెహ్రుగారు ఇట్లు చేరని భారతదేశమునం దెల్లర
 కు తెలియును. అనుభవమువల్ల స్వరాజ్యపక్షమువారు కొత్త
 విషయములను గ్రహించుచున్నారు. కొన్నిసమయములందు
 ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుట సంసిద్ధులైయుండును. కేసు
 ము ప్రతిఘటనమువల్ల సంపూర్ణభము కలగను. తనమనసు
 నందు మాత్రము ఈసంఘమునందు చేరి పనిచేయుటకు భారత
 శాసనసభయందలి స్వరాజ్యపక్షపు నాయకులు ఆచురపడియుం
 డెడివా డని ఈహింముచున్నారు.

ఆయుర్వేద వైద్యశాల:— కోయంబత్తూరుజిల్లా
 బోర్డువారు ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాలను 1922 సం॥ చెన్ని
 మాలయలో స్థాపించిరి. ఒకవైద్యుడు, కంపాధిగణి, నాఖరుల
 కై సాలువకు రూ 672/- వ్యయమునుపన్నది. మొత్తముపైస
 6,507 మంది కోసులు చికిత్సగావించబడిరి. ప్రతిఒకరికి మం
 దునకు రి దమ్మిడిలు ఖర్చుఅయినట్లు లెక్కలు చేరినవి.

శ్రీయుత స్వల్పపత్రికా శాశ్వతరావు పంతులుగారు తెలుగు వాడ కొత్తపేటలో బాలబాలికల యువయోగార్థ మొకధర్మ పాఠశాలను నెలకొల్పిరి. జాతీయ పద్ధతులపై విద్యగరవబడు చున్నది. హిందూసా నెర్పబడుచున్నది.

మొయిలు ప్రేమరు

జూలై 28:— పి. అండ్ ఓ. మొయిలుప్రేమరు "తేజస్విని" 27వ తేదీ శుక్రవారమునాడు లండను చేరెను. (అ. ప్రె.)

మొక్కారన్

రంగూను, జూలై 27:— నేడుటానాయినుండి మొక్కారన్ ఉపయం 11.50 నిమిషములకు బ్యాంకాకు యలుచేరెనని టానాయినుండివచ్చిన సందేశమువలన తెలియుచున్నది.

ధిల్లీ, జూలై 27:— బడ్జెటువియమలను ముందుగా తెలియజేయుటకు సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిక్కు పరసనల్ అసిస్టెంటుకు లాంచుచున్న పాత్రాను నివాసియును తేజవ దేవుగారికి రూ 500/ జరిమానాయను దాని నీయకున్న రెండునెలల కఠినశిక్షయును విధింపబడెను. (అ. ప్రె.)

మెట్టిలోపము

ధిల్లీ, జూలై 27:— నిర్మాత్ర పండ్డికి పోయియున్న 200 మంది కోమల్లలో నేటియుదయమున యిద్దరికి కడుపులో తిరుగుబడులు వాంతులు జెప్పుటయు సంభవించెను. వైద్యపరీక్షచేయగా నిర్మాత్రులలో వాంతులు గగింపు ఒకవిధమైన చమురు పొర బాటున కలుపబడెనని తెలిసెను. (ప్రాణభయములేదు. అ. ప్రె.)

రంగూను హైకోర్టు

రంగూను, జూలై 29:— రంగూను హైకోర్టులో జస్టిసు మెక్లెల్లె గారిచేయు ఆనరయల్ జస్టిసుకారుగాను ఒక వ్యాధిపాతిగా నియమింపబడుట సార్వ భౌముడు ఆమోదించెను. (అ. ప్రె.)

సెంట్రల్ ఖలాఫతుసంఘము

జకరియామనియారు (హిందయ) గారు సెంట్రల్ ఖలాఫతుసంఘ కార్యనిర్వహక సంఘమున కెన్నుకొనబడిరి. అబ్దురహిమ్ హాజిమహమ్మదు అచ్చాగారును ఆగామహమ్మదు సఫదారుగారును అడివల కార్యదర్శులు నెన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

భూచలనము

చిట్టగాంజు జూలై 29:— ఒక చిట్టగాంజువార్త యిట్లు చెప్పుచున్నది: అస్సాము, బెంగాలులైల్వలో కొండలయందున్న దంచారాబంధరు కార్ ప్రేమనువధ్య 272 మైలు దగ్గర భూమియొక్కవగా చలించుటవలన మార్గము మాసివేయబడెను. ఒకరోజువరకు ఆవరెవస్తువుల నీవలన జేరవేయుట అవసరము. (అ. ప్రె.)

రాయల్ మిలిటరీ కాలేజీ, సాండుహార్స్

సిడ్నీ, జూలై 28:— సాండుహార్స్ రాయల్ మిలిటరీ కాలేజీలో చేర్చుకొనుటకు జరిగిన పరీక్షలో కృతార్థులైన వారని నూతనముగా ప్రకటింపబడిన భారత యభ్యర్థులపట్టికనిజమైనదికాదు. అధికార ప్రకటన కాదు. ఈవిషయమై ఒకయధికారప్రకటన కొద్దిరోజులలో చేయబడును. (అ. ప్రె.)

ఒక ఆంగ్లాయుధుల దౌన్యము

రంగూను, 28 జూలై:— నేటి సాయంకాలము జైనరలు ఆస్పత్రిఆవరణలో ప్రయత్నము హద్దుల యెదుట ఒక ఆంగ్లాయుధులను కెప్టెను బాలర్ సారీ, పి. యం. యస్ ప్రయత్నము ప్రాప్తిమనరుని కొట్టికట్టు తెలియుచున్నది. దాక్టరుగారి కంటికి గొప్పగాయము తగిలెను. ఆంగ్లాయుధులను ఏకాగ్రహమున కొట్టెనో తెలియదు. (అ. ప్రె.)

లాయిడు బ్యాంకునేము

టి. డి. లానసుగారి విచారణ

బొంబాయి, జూలై 28:— లాయిడు బ్యాంకుయొక్క బొంబాయిశాఖకు అక్రమం పెండ్లెట్టిన డి. లానసుగారు బ్యాంకుకు జరిగిన 2 1/2 లక్షల రూపాయల నష్టము సంబంధమున యింగ్లాడునుండి రప్పించబడి నేటియుదయమున బొంబాయి సి. ఐ. డి. యినస్పెక్టరు లాయిడుగారిచే ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు యెదుటికి తీసికొనిరాబడెను. పై నేరములో ఎక్స్ ప్రా డివన్ వారంటువలన ముద్దాయి యింగ్లాడునుండి రప్పించబడెనని యినస్పెక్టరు చెప్పెను. ఈ నేరము నెవనన్ను పంపనలసిన నేరమనియు వచ్చేజూలై నెవనన్ను పంపమందువా యనియు మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయిడిగెను. ముద్దాయి జూలై నెవనన్ను నోరీయిస్తుండున మేజిస్ట్రేటు ఒక ప్రత్యేకదిన మేర్పాటుచేయబడునని ముద్దాయితో చెప్పి మెన్సర్ను లిటిల్ ఆండు కో సాలిసిటరు జేరుగారిని సోమవారము సరిపోవునాయని అడిగెను. జేరుగారు రథ్యంతరము చెప్పకపోవుటవలన సోమవారమే విచారణకు నియమింపబడినది. (అ. ప్రె.)

దక్షిణ వజీరుస్థానము

కొండజాతులు పటాలముపై బడి తుపాకుల

నెత్తు కొని పోవుట

పిషావరు, జూలై 28:— హాసానీవద్దనున్న పటాలముపై 24 వ తేదీన 20 మంది కొండజాతులను పోకటి పడిరి స్వయమున వ్యూలను చవి యిద్దరు మనుష్యులను గాయపరచి 3 తుపాకులెత్తుకొని పోయినట్లు దక్షిణ వజీరుస్థానమునుండి తంతివార్త వచ్చినది. (అ. ప్రె.)

దొంగపత్రికా ప్రచారకుడు

హైద్రాబాద్ (సింధు) జూలై 28:— హైద్రాబాదు పాలీసువారు జి. రిక్మెన్సును లాహారులో ఆరెస్టుచేసిరి. ఇతడు "సన్ డేమాన్సింగుపాట్లు" అను ఒక పత్రికను పోషించునని చెప్పి చందాలను ప్రకటనఖర్చులను కొంతమందినుండి వసూలుచేసి పరారయ్యెను. ముద్దాయి యిప్పుడు జెయిలులో నున్నాడు. (అ. ప్రె.)

ఆనీబీసెంటుగారు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములో యువన్యాసకురాలుగా నియమింపబడెను

కలకత్తా, జూలై 28:— నేడు జరిగిన కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సెనేటుసభలో ఆనీబీసెంటుగారు, యాసంస్కరము శాస్త్ర, వేదాంత, విద్యాదర్శములపై నువన్యాసించుటకు యువన్యాసకురాలుగా నియమింపబడెను. డి. శ్రీ సర్ అమితోష ముఖర్జీగారు గడచిన సంవత్సరము జనవరిలో చనిపోయిన తమకుమార్తె కమల యొక్క జ్ఞాపకార్థము రూ 40,000 నిచ్చియుండిరి. ఆమెపేరున నీధావశ్యుధ పరచెను. ఈమె యువన్యాసకురాలు గానున్నందుకు ఒక బంగారుపతకమును రూ 1000/-ల గౌరవ్యతీకరసందర్భము. (అ. ప్రె.)

బిరుదముల నిచ్చుట

తిరువనంతపురం, జూలై 30:— శనివారం సాయంకాలమున రెవెన్యూలో జరిగిన దర్బారులో రాజకీయ ఏజెంటు సి. డబ్ల్యూ. ఇ. కాటన్ సి. ఐ. ఇ. గారు రెవెన్యూ హైకోర్టు జడ్జి ముత్తుస్వామయగంగంకిగారికిని వైయం.సి.యే. కార్యదర్శి రెవరెండు యర్. పి. డిక్సన్ గారికిని రావు బహదూరు ఓ. బి. ఇ. బిరుదములను వరుసగా నిచ్చుచు సనదులను చిహ్నములను ఒసంగిరి. (అ. ప్రె.)

కల్యాణరామ అయ్యగారి

ధర్మములు

హైకోర్టులోనే భూయపరుపబడెను

డి. శ్రీ. సి. నూరి అయ్యగారి మరణ శాసనముకింద

కల్యాణరామ అయ్యగారి ధర్మములకు ఒక ప్రత్యేక నేర్పరచుట కై తంజావూరు హైకోర్టు వకీలు కె. స్వామినాథ అయ్యరు యం. పి. బి. యల్ గారిడివరలో కుభకోణం సబార్జిస్ట్రేటు జడ్జికోర్టులో దావాతెచ్చి యుంకిరి. తత్ తస్యబంధమున ప్రీవీకౌన్సిలులో వద్రాసు హైకోర్టు తీర్పు భూయసుచేయడెనని పోలసుగారు అయ్యరుగారికి తంతివేసియున్నారు. మద్రాసు హైకోర్టులో కుభకోణము లలో అప్పయినట్ల జడ్జిగా నుండిన దివాన్ బహదూర్ సి. వి. విశ్వనాథశాస్త్రిగారితీర్చే భూయముచేయబడెను.

ఏర్పరుపబడిన పద్ధతికింద కుభకోణము కళాశాలలో ప్రచువు దీవవిద్యార్థులకు నేకులకు మంచినహాయము చేయబడును.

కె. స్వామినాథ అయ్యగారు మిసలస్యప్రయాసముల కోర్చి దావాచేసి విద్యాదానములకింద దాదాపు రెండులక్షల రూపాయలను సంపాదించియున్నారు. (అ. ప్రె.)

ట్యాటికోరిన్ లో కలరా

ట్యాటికోరిన్, జూలై 28:— పట్టణములో కలరా తగ్గుచున్నచిహ్నము లేమియు లేవు. నిన్నటివరమున కలరాతగిల్లి ఖన 13 లో 10 మంది చనిపోయిరి. పట్టణముతయను నున్నది. తామ్రపర్వనదినుండి త్రాగుటకు మంచినీరును, కోరంపల్లం చెరువులకు వచ్చునట్లు ప్రత్యేకయేర్పాట్లను చేయవలసిన దని తిన్నవల్లి కలెక్టరును కోరియన్నారు. సిలోను ప్లేగు అధికారులు కలెక్టరేతరగతి ప్రయోజనములలో కొంతమందిని మాత్రమే కొలంబోకు పోనిచ్చుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

విశాఖపట్టణ మండల

కాంగ్రెసు సంఘసభ

అధ్యక్షుని తో లంకవలెనరు తీర్మానము

ఈసభకు అధ్యక్షుడగా నున్నవారు నియమవిరుద్ధముగాను నిరంకుశముగాను కృతకముచున్నారని గాన వారు కాంగ్రెసువర్గములలో బాష్పతగల ఉద్యోగమును వహించుట కర్హులుగాను అం తీర్మానమును సంఘసభలో నుపపాదింపఁబలిచి అందుల కనేక ముఖ్య కారణములనుగూడ వివరించుచు శ్రీయుత కవికొండల వెంకట సత్యనారాయణమూర్తిగారు నేడు మాకు విశాఖపట్టణమునుండి తంతివార్తనంపిరి.

ఆ కారణములనన్నిటిని సంఘసభలో చర్చించుట సముచితముగాని యిచ్చుచు ప్రకటనలో ప్రకటించుట ప్రస్తుతమని వలదిచేసితిమి. (ఆం. ప. సభ)

పాల్గొవితభాష

జూన్ 28: ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటింపబడిన శ్రీ శ్రీరామశాస్త్రిగారి శతమృత్యుమున జూచితిని. పూర్వలాక్షణీకుల మత మెంతమాత్రము యోగ్యమయినదికాదు. నవీనమేతేవలము సమంజసమయిన దని యభిప్రాయముగలవాడనుకాను. ఎందు మంచియుండిన, ఏదీకంచిదిగఁగట్టిన దానిని గ్రహించుటయే మేలయ్యుడిననడి వలెము నాది. కాని శ్రీ శ్రాస్త్రిగారు శారదయందు ఒకటివల వ్యాసమునంతయు జదివి నారందు బర్హవసాసము బూర్హసంప్రదాయ పక్షమున గట్టిగ జేసిన మనవిని విని "పూర్వలాక్షణీకుల మతకప్పుడు మార్గదర్శకులుగ నుండజాలరనియు, అట్లయినచో మనము గోతిలోపడి యుండవలసినదే యనియు అన్నియు దెలిసిన శాస్త్రిగారు మనలను పూర్వశృంగిలముందు బంధింపవలెమట యుక్తముగ లే"దనియు వ్రాసితిని. అట్లట చున్నింకుచుగాక. శ్రీ శాస్త్రిగారిచ్చిన ప్రస్తుతిప్రత్యక్షములోని చిహ్న రెండు పేరాలలోను వారి కీటివల తోచినుగ నుపహరింపబడిన యంతములే నాకుగల్గి మొదలునే నా వ్యాసము వ్రాయుటకు గారణమయెను. ఈసంగతి శ్రీ శాస్త్రిగారు శారదలో వ్రాసిన వ్యాసములోనే యుండినట్లయిన హుళి: నేను వారి వ్యాసమును విమర్శింప నక్కరలేకపోయెడి.

శ్రీయుత పి. పి. రత్నముగారి మొదటివ్యాసమునందలి ముఖ్యభావమున కెట్టిలోపము కలిగింపకుండుటకు అవసరములగు వాక్యములన్నియును ప్రకటింపబడెను. మాకుగలవిచక్షణాస్వాతంత్ర్యము నీ సంధ్యమున నుము దుర్వినియోగము చేయలేదని విన్నవించుచున్నాము. (ఆం. ప. సభ)

సులోచనములు

నేతములు శాస్త్రోత్తర్య పరీక్షించియివ్వగల సమర్థులు ఎవరు?

మెన్సర్స్-వి. యస్. శాస్త్రి, ఆంధ్రనర్స వారు

వైకటిఫికే ఆప్టిషియన్స్,

తెనాలి, గుంటూరుజిల్లా.

అనంతపురము జిల్లాలో గవర్నరుగారు చూడబోయిరి

విన్నపములు

కూలీల ఎగుమతి

సెలూనులో భోజనానంతరము గవర్నరుగారు అనంతపురంలో కలెక్టరుబంగారాయందు వివరప్రకటనలు విచారించిరి. ప్రభుత్వమున దిలి బిల్ కేసుపట్టికల నాయకత్వముక్రింద 12 గురు పెద్దపనుషులు వివరప్రకటనతో వేచియుండిరి. ఆ జిల్లాలో తరచుగా వర్షతేమినిగూర్చి జెప్పదు, వృధాకాయలను పనివాండు వైరాఘ్రములతో, విదేశములతో బోవుచుండు వే వ్యవసాయము వర్తకము క్షీణించిపోవుచున్న దనియు, పశువులమువారు తమ ఇంకేమను పద్ధతుల ప్రకారము పనుల చేయించినచో నీమరణస్థ యుండవలయు వారు గవర్నరుగారికి వని జేసికొనిరి. పశువుల కనుకలను వ్యవసాయపరిశ్రమ నుండి సంపదలతో పుష్కలము జీవించగలరని నుడివెరి. దత్తపుంజులములలో పెట్టుబడిపెట్టి ఇంకేమను పనులు జరిపించినచో వైరాఘ్రములతో బంధునంత బాధకరముగా జరుగవని గోయరు నిపుణులు చెప్పెదరు. అనంతపురం జిల్లాలో కరవు నులకు ప్రత్యేకింపబడినదినుండి వాయిదాలపైని తుంగభద్ర, కృష్ణా, దొర్నా ప్రాంతముల పనిజేయించ వచ్చునని వారు వాదించిరి. పెద్దపనుషుల కరవుపనుల కనుకలముగానుండు ప్రాంతములను యెంచుట ఒక కమిటీనేర్పరుచుటయో, లేక కరవు బావులకు వేరొక సాధనజూచుటయే చేయవలె ననిరి. సహాయకార్యములు త్వరగా ఆచరణకు జేరవలయు, కూలీలనిగా నీయలేదనియు ఫిర్యాదుజేసిరి. కేంద్రపాలకు నచ్చు పనివాండు బాధపెట్టరాదని విన్నవించిరి. అనంతపురం జిల్లాలో కరవు పట్టిజిల్లాలనుండి కూలీలను అన్యాయ బంధుల విచారకరము. కూలీల యెగుమతిని మాన్పించుటగానన్న ఏజంట్లు యిచ్చుట అన్యాయుడీతీలంపంపము నూపర్చెంటు చేతిలో కీలుబొమ్మ. ఎడమెంటులన్నను అన్యాయుడు కూలీల సంపుటయే వీరి యిరువుర యుద్దేశము. ఎమిగ్రేషను నూపర్చెంటు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు కూలీలు విదేశముల కంపదలలో పున పరిక్షించిచూడరు. జిల్లాలో తగినంతనుండి పనివారు లేకుండుటచే సాగుకానలిన బూములవిస్తీర్ణముతగ్గిపోవుచున్నది. జిల్లాలోని పనివాండులను అన్యాయ గొనిబోవకుండుటచే యిచ్చుట వ్యవసాయపరిశ్రమ లన్నియు క్షీణించి మండలాధిపతికి ప్రతిబంధములగుచున్నవి. పిదప జిల్లాబోర్డువారి వివరప్రకటన దాఖలుజేయబడినది. దీనిని గూడ కేసుపట్టికల నాయకుగా నుండిరి. స్థానిక బోర్డుల కు ధనము చాల కుండుట చే ప్రభుత్వము వారు గ్రాంటుల నొసంగకుండించు పరిపాలన కష్టమగుననియు పనివాండులను పంపివేసినచో జోడపనులను యిచ్చుటకలు గుననియు గుంటకల్లు ఉత్పత్తియందే యానియనులకు నీటిసరఫరాజేయవలెననియు యానియనులను విన్నవించిరి.

చివరకు అనంతపురం మునిషులు కొన్ని సభ్యులు వివరప్రకటన దాఖలుజేసిరి. గవర్నరుగారు శాంతముగా అన్నియు వినిరి.

సందర్శనములు

పిదప గవర్నరుగారు రీడింగునాకే సందర్శనము లొసంగిరి. డి. బి. సి. కేసుపట్టిక. భా. బి. కే. ఇహంముద్దీను, బి. రామేశ్వరరావు, ఆర్. వెంకటేశ్వరరావు, హెచ్. నారాయణరావు, కె. వెంకటేశ్వరరావు, ఎ. కొండప్ప, రా. సా. సి. ఆదిమూర్తిరావు, హెచ్. శివరావు.

గవర్నరు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను కేసుపట్టికల నాయకులను చూడెను.

మ. సి. పలు పాఠశాల

29 తేదీ మధ్యాహ్నము గవర్నరు పంతులు అనుచరుగోష్ఠి మునిషుల మున్నగులు చూడబోయిరి. ఈపాఠశాల 1808 సం. సర్కారును వనోగారు దత్తమండలముల ప్రభు కలెక్టరుగా నుండినపుడు కడేరిగా నుండెను. పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు టి. నారాయణరావుగారు పాఠశాల హెడ్ మాస్టరు గాను పీఠనిపుట సన్మానముల గవర్నరుగారు వారు యును మున్నగు సభ్యులారలను పాలుగు తరగతులను విద్యార్థి కామునందే ప్రధానాధికారిని హెచ్చరించుచు ఉపన్యసించిరి.

గవర్నరు మెంటు క్రైయింగి స్కూలు

పిదప గవర్నరుగారు మొట్టమొదట గవర్నరు మెంటు క్రైయింగి స్కూలును జూచిరి. హెచ్చరించు వి. నారాయణరావుగారు సన్మానించిరి. ప్రభువునిగించుచు తెలుగువర్ణములు జరిపిరి. గవర్నరుగారు వారందరికీనూ ఆవకాశమువిక్రీయములను తనపరిపరము దొంగునువిద్యార్థులపైకే యెక్కువ ప్రతిష్ఠించ బడుట కేసుకాకాక మే యనియు, తామువరకు గవర్నరుగా నుండులమున విద్యార్థిభావాభివృద్ధికి పాటు బడెననియు, ఇందులో నుండునపుడు వి

ద్యార్థివిషయముల ప్రధానాధికారియందు దెవనియు తెలిపిరి. ఆపాఠశాల ఉపాధ్యాయులకై నియమించబడినది గావున వారు పాఠశాలయందేగాక, తమ కొప్పగింపబడిన శిష్యుల మంచివారిగా తయారుజేయుటకై ఉత్తమనియముల గలిగియుండవలెనని నుడివి వారికెల్ల విజయములను గోరుచు ముగించిరి.

గోష్ఠి ప్రభుత్వ

గోష్ఠి ప్రభుత్వ గవర్నరు మెంటు బాలికాపాఠశాల చూడబోయెను. బాలికలు సంగీతము కొలుటము ప్రదర్శించిరి.

అన్నదానము

ఓబలేశ్వరుగారు గవర్నరు రాకసందర్భమున పేవలకన్న దానము జరిపిరి. గవర్నరుగారు ప్రత్యక్షముగా వచ్చిచూచిరి. అన్నదానమునుండి, గవర్నరుగారు గవర్నరు మెంటు ఆసుపత్రి చూడబోయిరి. డా॥ గణపతిరావుగారు వారిని అన్ని వార్డులలోనికి దీసికొనిపోయి జూపిరి.

చక్కవాదియరు చెరువు

పిదప నీచెరువును జూచిరి. ఇది 19వ శతాబ్దము ను దృఢాగమన బుక్కురాజుగారు త్రవ్వించిరి. ఇందలివీరు యింకేమనుకు పనికివచ్చుచున్నది.

గుంటకలు బోయి

గవర్నరు ప్రభుదంపతులు జిల్లాజడ్జిగా రింట విందారగించి రాత్రి 10-20 గ గుంటకలును పయనమయిరి. మరునాడుయము గూటిబోయి తిరిగి 1 గ గుంటకలు వత్తురు. పాఠశాలచెరువు బావి పెద్దమల్లెలపై బల్లారిబోయెదరు.

మొమ్మ

జిల్లాలో చాలమందికి బాధకరముగానుండిన కలెక్టరు ముఖ్యసభ్యుల అయియున్నది. కలెక్టరు పేడింపబడుచుండు స్థలమున యాజిల్లా మధ్యగానున్నది. తరచుగా వచ్చుచుండుటచే ప్రజలుతిండిలేక చాలయవస్థ బడుచున్నది. ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారు బాగుగ తెలుగుదురు. కమిటీవారు విచారించి కరువువాపించిన స్థలములో నీటియాధారముగా చెరువులను గుంటలను త్రవ్వించుటయే చేయదగినవనిగా గుర్తించిరి. బ్రిటీషువారు రాకమునుపు కట్టబడిన కొన్ని చెరువులిప్పుడు కూలిపోయినవి. వర్షములే యిందులకుతోడ్పడినది. కొన్ని భాగములందు రే యెండ్లనుండి పంటలులేవు. ఇచ్చటిప్రజలు కొందరు కడుపునిండ భోజనముననేమియో మరచిరి. చింతిక్కులు జేసదారిచెట్టు కాయలు మోచలగునవి ఆహారముగా తినుచున్నారు. గ్రామములలో పశువులకుపచ్చికలేదు. ఆకలిబాధనొందుచున్న పశువులు యాతకొమ్మలు తినవలసి వచ్చుచున్నది. జిల్లాలో కొన్నిచోట్ల యింత అవస్థ గానున్నది.

వెల్లింగునునీనీమా

ఎలుగుబంటిబోనులో చిక్కుకొనుట

మిక్కిలి ఉన్నతములగు చెట్టుగల అడవులలో తిరుగు వారికిగల ప్రమాదములలో నిశ్చయకటి.

ఎలుగుబంటు పట్టుకొనుటకు గోతులను త్రవ్వ యంత్రముల ననుర్చి వాటిపై మాటులనుపెట్టి వైస గడిచి పెట్టకముందు కప్పియుంచెదరు. ఒకప్పుడు వానిచేసిన మనుష్యులే ఏమరిసాటున తాము త్రవ్వినబోనులలో తామే పడిపోవుచుండురు. లేదా యితరులు త్రవ్వినబోనులలో పడుచుండురు.

అట్టి భయకరములను బోనులలో నొక్కసారి దురదృష్టమున కూలిన మనుష్యుడు మరల ప్రాణములతో వైకి ఎప్పుడును నీళ్లలోని మాటుయే.

అబోనులు అతి భయకరములుగా చేయబడును. జంతువుగాని మనుష్యుడుగాని వానిలో పడినంతనే ఆయంత్రములు వాని ఎముకలను చూర్ణముచేసి వాని శరీరమును క్షణములో నొకముద్రగా చేసినేయును. ఉత్తరప్రదేశప్రాంతదేశములందు పుండువంటి వికారములలో అతిభయకరమగు కారడవిలో అట్టి దారుణమును బోనులలో చిక్కుకొనిన మానవుని ఘోరదుర్దై అవస్థయు, అందులో భరింపరాని చలికాలి ఎముకలలో చూచుచుండును. భయకరములను ఆకృతులు ఉండుండి కనపడుచుండును. మట్టిమట్టి తిరుగుచుండును. చింతిన్యలవలె జంతువుల మిక్కిల్లు గుండెపనులకట్టు కనబడుచుండును.

బొమ్మ చూపుచుకొను అట్టి అడవులకే వచ్చెదవా రట్టి బోనులనుగూర్చియు అపుడపుడు వానిలో కనబడుమానవ శిశువులనుగూర్చియు రెచుగా తెలుపుచుండురు.

ఈ కల 28 వ తేదీ నుండి “ఒరేగాను క్రైయిలు” అను అత్యున్నతము ప్రవర్తనము వెల్లింగునునీనీమాలో ప్రవర్తించబడుచున్నది. ఈ ప్రవర్తనమునందలి నాయకుడిట్టి బోనులోనే చిక్కుకొనును. ఆతడనుభవించిన ఘోరమును దారుణబాధలన్నియు బాగుగా ప్రదర్శింపబడెను. ఇది ముఖ్యముగా చూడదగినది.

కార్యరేషను ఎన్నికలు

చింతాద్రిపేట రేణుపేయర్ల సభ

రాగం కార్యరేషను ఎన్నికలనుగూర్చి ఆలోచించుటకై నిన్న సాయంత్రము చింతాద్రిపేటయందు ఆశివిజనులలోని రేణుపేయర్ల సమావేశమైరి. శ్రీమంత్. ఎ. ఆర్. దొరస్వామి అధ్యక్షులుగా ఆధ్యక్షతవహించిరి. సభకు హాజరైనవారిలో ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, జయశేఖ, బానబో అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారు ఉండిరి. కార్యక్రమమంతయు తమిళము నందే జరిగెను.

సభను ప్రారంభించుచు కాంగ్రెసు నిర్వాహకార్యక్రమము ననుసరించి మదరాసుకాంగ్రెసు సంఘప్రతినిధులు కొందరు కార్యరేషను సభ్యత్వములకు అభ్యర్థులుగ నుండదలచిరనియు, చింతాద్రిపేట డివిజనుకు మీనాక్షిసుందరంపైకై కాంగ్రెసు అభ్యర్థియనియు ఆరనినే యెన్నుకొనవలెననియు అభ్యర్థుడు చెప్పెను.

అంతట సభ్యులూ రిగారు మాటలాడిరి. ఆయన ప్రస్తుతము కార్యరేషను పరిపాలనమును తీవ్రముగ విమర్శించెను. ప్రజలందఱును మాంబగం స్త్రీయును కలదనిననుగూడ కార్యరేషను కాన్సిలువారు దానిని ఆమోదించిరి. రేణుపేయర్ల ఆక్షేపణ సభలను బెట్టుకొని తీర్మానములను మాంబగం స్త్రీయునకు ప్రతికూలముగా గావించినను ఉపయోగము లేక పోయెను. పశుల పనులలో కార్యరేషను అధికారులు అవలంబించుచర్య మిక్కిలి యాక్షేపణీయముగ నున్నది. రేణుపేయర్లకై సామర్థ్యముల వైన గమనింపక పన్నులను హెచ్చించుచునే యున్నారు. కాని ఈపనులచే నెడి పన్నులను రేణుపేయర్ల పశువులను హెచ్చించుటయందు వినియోగించిన కొంత సహాయకరముగనుండును. అట్లుగాక కార్యరేషనువారు తమయూరొపియను ఉద్యోగుల జీతములను హెచ్చించు చున్నారు. కార్యరేషనులోనుండు 80 మంది ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు ఎప్పుడుగాని తమబాధ్యత నెరిగి పోటుచేసినట్లు తోచదు. వారు అప్పటికప్పుడు తమ యిచ్చనచ్చినట్లు వ్యవహారములను పరిష్కరించుచుండిరి. ఇట్లు వారు ప్రవర్తించుట వలన రేణుపేయర్ల కష్ట పక్షము గలుగుచున్నది. కార్యరేషనునకు ద్రవ్యము కావలసినపుడెల్ల ప్రభుత్వమువారు రయతుల శిక్షలను హెచ్చించుచుంటు, నగరములోని రేణుపేయర్ల పన్నులను హెచ్చించుచున్నారు. రేణుపేయర్ల పన్నులను తగ్గింపవలెనని ఓ. తేజికాచలం కెట్టిగారొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టినపుడు, ఆతీర్మానము సరియైనది కాదని అభ్యర్థుడు దుపపాదించినయితే, అంతట తేజికాచలం కెట్టిగారు అభ్యర్థునిపై కోర్టులో దావాతేగా, ఆతీర్మానమును ప్రవేశపెట్ట నీయవలెనని కోర్టు అజ్ఞాపించెను. తీర్మానము పునరాలోచనకు వచ్చినపుడు, అభ్యర్థుని ప్రతిష్ఠను కాపాడుటకై సభ్యులు ఆతీర్మానమును ఓడించిరి. సభ్యులకు రేణుపేయర్ల షేముకున్న అభ్యర్థుని ప్రతిష్ఠయే అధికముగ గన్పించెను. మరియొక యక్రమమైన విషయము, మేడ్టిగారిని కన్వేట్ గు ఎంజినీయరుగ నియమించుట - నగరములోని డ్రెయినేజి స్త్రీయును నిర్లక్ష్యముచేసి మేడ్టిగారికి సుఖమైన యుద్యోగము నొకదానిని కార్యరేషను సభ్యులు క్రొత్తగా కల్పించిరి. ఈమధ్య జరిగిన విషయము అందరకును తెలిసియేయున్నది. మదరాసు పాకీవాండ్ర కష్టములను పాకీసంఘాధ్యక్షుడు చెలవినపుడు కమిషనరు అసంబంధమైన సమాధాన మొసగెను. కార్యరేషనుకాన్సిలులకు తమ యుద్యోగుల యభిప్రాయప్రకారము తీర్మానించుచుండిరేగాని రేణుపేయర్ల షేమును గమనింపకుండిరి. కనుక ఈసందర్భముల ననుసరించి మీనాక్షి సుందరంపైకైగారికి పోటుచేయవలెనని సభ్యులూ రిగారు కోరిరి.

ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, ఎం. ఎస్. నింగు, (చింతాద్రిపేట రేణుపేయర్ల సంఘకార్యదర్శి) గారును మాటలాడిరి.

అభ్యర్థుని అంత్యోపన్యాసముతో సభముగ నెను.

అమెరికను వైమానులు

కలకత్తా, జూన్ 28:— అమెరికను వైమానులు నేడు తమనాకావిమానములను నవాబ్గంజునుండి త్రిప్పెను మాటును తీసికొనివచ్చిరి. కలకత్తా అమెరికను కాంపుల నేటిసాయంత్రమున అమెరికను వైమానులకును డిప్రేయరు ప్లాటిల్లావిజనున్న యుద్యోగులకును స్వాగతమిచ్చెను. శైక్సినగారు పంపిన యుద్యోగమునకు 700 మంది పురప్రముఖులు అంగీకరించి రెండుగంటలకాలమును సుఖముగా గడపిరి. అమెరికను లీజును ఆఫ్ ఆనరు వారు నేటిరాత్రియొందునకు అమెరికను వైమానుకు లిఖితులుగా వచ్చెదరు. (ఆ. ప్రె)

విదేశవార్తలు

ఈజిప్టు-నూడాన్

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము

కెయిరో ప్రజలు దిగ్భ్రమజెందుట

జగులులు-ఫాషాగారి బాధ్యత

రాయబారములు గావలెననుట

లండన్, జూన్ 28:—ఉదయం 12-30. నూడానును గూర్చి బ్రిటిషువారు చేసిన ప్రకటనము కెయిరో ప్రజల నింకను బాధించుచున్నది. ప్రతివారినీ నిరుత్సాహమే తాండవమాడుచున్నది. ఇదివరలో చాలకాలమునుండి కార్మికపక్షమువారు ఈజిప్టుప్రజల ఆశయములపట్ల ఎంతయో సానుభూతిజూపిరి. ఇప్పుడు కార్మికపక్షమువారు అధికారమును స్వీకరించుటచే తమ ఆశయములు ఈజిప్టునీ జగులులుఫాషాగారు ప్రజలను నమ్మించిరి. కాని దానికీర్తిన్నముగ ప్రభువులసభలో ఇట్లు ప్రకటించుటచే ఈజిప్టుప్రజలు ఎంతయు కుండుచున్నారు. కార్మికపక్షమువారు ప్రతిపక్షములగు నున్న దానికంటె అధికారమును స్వీకరించినవెంటనే నూతనపరిస్థితులచే తమయభిప్రాయమును మార్చుకొనవలసి వచ్చెనని ఈజిప్టుప్రజలు మేల్కొంచి తెలిసికొనిరి.

ఈజిప్టుప్రజల ఆశయములకు గల్గిన ఆశాభంగమునకు ప్రతిపక్షుల ప్రతికలన్నియు జగులులుఫాషాగారిని నిందించుచున్నవి. ప్రస్తుత పరిస్థితులకు జగులులుఫాషాగారే బాధ్యులని జగులులు ఫాషాగారికి ప్రతికలముగ ప్రతిక వాకొనుచున్నది. తాను కలుగజేసిన ఈప్రతికలములకు ఉపాయమునరసి ఈవిషయవర్ణన తొలగింపవలెను. శిశుముగ స్పష్టముగ కార్యక్రమమును తయారుజేసి బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి కందజేయవలెను. బ్రిటిషువారు నిరాకరించినచో ఆ ప్రతికలములకు వారే ఉత్తరవాదులు గావలెననియు, ఈసమస్యను సమస్యను పరిష్కరించుటలో జగులులుఫాషాగారు మరికొంచెము ఎక్కువశ్రమమును, రాచరీయధారేయతను జూపవలెనని నిర్మాగమోటుముగ వాకొనుచున్నది.

బ్రిటిషువారు లొంగకుండినను వారితో రాయబారము అను జరుపవలెనని గొందరును, గూడదని గొందరును సమానముగ యభిప్రాయమును వెలుపుచున్నారు. జగులులుఫాషాగారు రాయబారములను ప్రయత్నించుటయే మంచి దని తలచుచున్నారు.

బ్రిటిషుప్రతికాభిప్రాయము

లండన్, జూన్ 27:—బ్రిటిషుప్రతికలన్నియు నూడానునుగూర్చి పార్లమెంటు ప్రకటనమును ఏకగ్రీవముగ ఆంగీకరించుచున్నది. మరికొన్ని ప్రతికలు జగులులుఫాషాగారు తమపంతమును వదలకుండుటచే లండనుకు బోకుండిన బాగుండువని కొన్ని ప్రతికలు వాకొనుచున్నవి. మరికొన్ని ప్రతికలు జగులులుఫాషాగారును బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారును సంప్రతించుకొని సరిగ్గ పరిష్కారము జేసికొనవచ్చుననుచున్నవి.

ఈజిప్టుప్రతికల యభిప్రాయము

కెయిరో, జూన్ 27:—ఇచట దేశభాషాప్రతికలు పార్లమెంటు ప్రభుత్వ ప్రకటనమునుగూర్చి పూర్తిగ ఖండించుచున్నవి. నూడానుసోదరలపట్ల సానుభూతినిజూపుట కేర్పాటుజేసిరి. ఇటీవల ఈజిప్టుపట్ల సానుభూతిని జూపిందులకు శిక్షితులైన నూడానుప్రజలకు సూయసుచేయుటకు కెయిరో జాతీయ సంఘమువారి కసంఘము నేర్పరిచి సామ్యము వహించేయుటకు పూనుకొనిరి.

జగులుల ఫాషాగారి యభిప్రాయము

జగులులుఫాషాగారు రూటరుతో ఇట్లు తెలియజేసిరి:—ఈజిప్టునున్న ఇంగ్లండున్నే హితులు పార్లమెంటు ప్రభుత్వ ప్రకటనమువలన సిగ్గుబడిరి. ఆంగ్లేయ పక్షపాతుల కోపము హెచ్చయినది. ఒడంబడిక కుదురుట కష్టమయెను.

లండన్ సమావేశము

డాన్. నివేదికచర్చ

జూలై 16 తేదీని ప్రధానామాత్యుడు సమావేశము జరుగును. అప్పుడుడాన్ నివేదికమునకు సంబంధించినవిషయములనే చర్చించెదరనియు అంతర్వ్యతిమండలి ఋణసమస్య నెత్తుకొనరనియు ప్రభుత్వమువారి భయమొసగిరి.

జంతుహింసా నివారణము

ఇండియాలో యభివృద్ధిగాంచుట

లండన్, జూన్ 25:—రాత్రి 3.5. అంతరాతీయభూత దయసభలో జంతుహింసా నివారణమునుగూర్చి ఇండియాలో జేయుచున్న పనులనుగూర్చి మాడుపత్రికలందు చర్చించిరి. జాతుకోగచికిత్సలో ఇండియాలోనున్న కష్టపరిస్థితులనుగూర్చి ల్యానాక్సుగారు తెలియజేసిరి. బీదలవర్గ గోవులు పవిత్రముగ జూడబడుచున్నవనియు, చక్కగ మేపుచున్నారనియు బండ్రుకట్టు ఎద్దులు కల్యాణశక్తియుగముగనున్నవని తెలియజేసిరి. మోయదగిన బరువుకంటె ఎక్కువబరువును వేయుచున్నారనిరి. బ్రిటిషు రాజ్యస్థాపనను నకు ముందు హిందూదేశమును పాలించినవారి తత్వమును ఎవరును జంతెహింసా నివారణకు సంఘములనుగాని మరితర ఏర్పాటులనుగాని జేసి ఎరుంగరని కరాచీలోనున్న డాక్టరు ఎస్. డి. హాజీగారు తెలియజేసిరి.

ఇండియాలో కేంద్రసంఘమును రాజ్యప్రతినిధి నేర్పరుచునటుల ఇంగ్లండులోనున్న సంఘమువారు ప్రోత్సహించవలెనని ఒకవక్త తెలియజేసెను. క్రీమంతులైన సంస్థానాధీశ్వరు లీవయ్యే అశ్వములు, క్యానములు మున్నగు జంతుజాలముపై దాక్షిణ్యముతో నుండునటుల చేయవలెననిరి.

ఇండియాను ఆఫ్ఘనిస్తాన్ పంచనలు

ఇండియా ఆఫ్ఘనిస్తాన్ ఫించనలను తగ్గించుటనుగూర్చి ఇంతవర కెట్టిచర్చను దీసికొనలేదనియు జూలై 1 వ తేది నుండి నిశ్చయించబడుననియు ప్రస్తుతము ఫించనలను తగ్గించి తరువాత సరిపుచ్చెదదనియు ఆఫ్ఘియాన్ ప్రభుత్వ తెలియజేసెను.

జార్జి సార్వభౌముడు పుదుక్కోట రాజవంశములతో మాట్లాడెను.

జర్మనీనైన్యములను తగ్గించుట

జాతీయవాదుల ఆక్షేపణ

మిత్రమండలి లేఖ సంగీకరింపవలె ననుట

లండన్, జూన్ 27:—రాత్రి 8.40. జర్మనుజాతీయవాదులు ఛాన్సలరును జూడ ఆతడు మిత్రమండలి లేఖను అంగీకరించి తీరవలెనని తెలియజేసిరి. జర్మనుల ప్రత్యుత్తరమును అప్పుడే తయారుజేసిరి. పార్లమెంటులో అందజేయువరకు దానిని ప్రకటించరట. పైనికపరిశీలనము ఒకేమారుచేయవలెనని గోరిం. ఆపరిశీలనమే అంత్యపరీక్షగ నుండవలెననిరి.

రూరునుండి వెడలగొట్టు

బడిసె బెరనలు

మోరియాటూగారి ప్రకటనముననుసరించి అప్పుడే 10000 మంది ప్రెంచివారి క్రమించుకొన్న ప్రదేశములో ప్రవేశించిరి. చాలమందిని ఇంకనువదలెదరు. రూరు సంరంభసమయమున బండిలుగ జేయబడినవారుగూడ పడలిజేయబడెదరు.

లాగ్యురో ప్రభుత్వ భారతదేశములో షాహాకార్లబద్ధగ అప్పుజేసి దివాలా ఎత్తెను.

ఇండియా నేషనులు బ్యాంకు అధ్యక్షుడు రాబర్టు క్యాంబెలు గారు చనిపోయిరి. 240101 పౌనుల ఆస్తిని గడించిరి.

పెండ్లికాక పూర్వము పుట్టినపిల్లలు అనగా పెండ్లికాక పూర్వము ఒకరినొకరు ప్రేమించుకొన్న తరువాత ప్రేమగర్భవతియగుచో తుదకామె నెవరిని బెండ్లియాడినను ఆమెకు పుట్టినపిల్లలను ఆమెను పెండ్లియాడిన భర్తయే భరించవలెనను శాసనమును మూడవసారి కామన్సుభ పారంగీకరించిరి.

మ్యాటియొటి నేరము

రోము, జూన్ 28:—మ్యాటియొటి హత్యనుగూర్చి ప్రభుత్వప్రతిపక్షులు ప్రస్తుత ప్రభుత్వమునందు నమ్మకములేదని నిశ్చయించిరి. ఆలస్యములేకుండ పార్లమెంటు సయినికవర్గమును రద్దుజేయగల ప్రభుత్వము గావలెననిరి. అక్రమచర్యలను నిస్సందియముగ ఆడంచవలెననిరి.

భారతదేశ వ్యవహారములు

రొనాల్డు మేగారి యభిప్రాయములు

సర్ డబ్ల్యూ. డ్యూకుగారి సోషల్ సర్వీస్ డివిజన్ లుగారిని గాని ఛాంబ్లె గారిని గాని నియమించుటనని లాగారు డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు.

రొనాల్డు మేగారు

భారతీయులు ఆంగ్లేయపక్షుల నవలంబించి అసంతృప్తిలగుచున్నారని నెంటు సోపాలుసింగుగారు వ్రాయుచున్నార. 'నైట్ టైమ్' నెంచర్ పత్రికలో ఇండియాలో జాతీయవాదుల గోరునదేదె యను శీర్షికతో వ్రాసిరి. భారతీయులు ప్రాచీన సాంప్రదాయముల నుద్ధరింపబూనుకొనిరి. తమవిశ్వాసమునే యభివృద్ధిజేసికొన గోరుచున్నారు. ఒకరినొకరి గ్రహించుట బదులు ప్రపంచములో ఇతరులకు తమ వికాసమును కలజేయ బూనుకొన్నారు. తాను బెంగాలులో పంచవర్షము పాలించిననియు ఆ విదేంద్రుగూడ నంగీయులు నిరంతర ఇదేభావములను జూపిననియు అందుచే వానిని గుర్తింపక న అవివేక మనివించుకొనుననిరి. నిజస్థితి కెరుగ గోరువారు, స్వతః పరిశీలనను తరచి జూచు టత్వవసరమనిరి.

1:28 సంవత్సరము మార్చిలో మైనారు విశ్వవిద్యాయమువారు డాక్టరు ప్రదీప్ నాథగారి అన్యతత్వక్రింద ప్రకటించిన నివేదికను సూచించుచు అందులో జెప్పబడిన యుల నవలంబింపవలెననిరి. ఇందులో భారత ఆశయ: అవలంబించిరి. పాశ్చాత్యవ్యవహారములను అనుసరింప మైనారు విధానమును ఇతర స్వదేశసంస్థానములందు గుప్రవేశజెట్టునను ననిరి. దీనిని జూచిన భారతీయులను మునే ఏర్పరుచుటకు వీలగుననిరి.

ఖిరీపా

పవనికి తరుప్పులు ఇమామహియాగారిని నియమించవననుచున్నారు. ఇతడు ఎన్నుకొనబడినచో కాన్పూటు నోపిలో నివసించవలెను. మరికొందరు తురుప్పులు 'సీ నోస్ గ్రాండు చీఫును' ఎన్నుకొనవలె ననుచున్నారు.

జగులుల ఫాషాగారు

రాజీనామీ సచ్చుట

నూడానువ్యవహారములు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకత తివార్)

కెయిరో, జూన్ 30: ఈజిప్టుప్రభుత్వమువారు తమ హక్కులను నూడానులో ఎన్నటికిని నవలంబించు. 1922 సంవత్సరము 19 వ తేదీని యుబడిన ప్రకటనప్రకారమెన్నటికి టిఫుప్రభుత్వముతో రాయబారమును సల్పను. కార్మికపక్షమువారు స్వాతంత్ర్యోద్యమమును బలపరచెదరనుకొంటిని. నిదురబ్రష్టుచేయున వారగుడ సామ్రాజ్య కాంతగల ప్రభుత్వమువారివలంబించువర్తులనే అవలంబించిరి. నేను సంప్రక్షిరముగ వ్యవహారమును పరిష్కారముచేయజాలనిచో రాజీనామానిచ్చి వ్యవహారమునందు రాజుగారికి అప్పగించెదనని శత్రుపార్లమెంటులో ఛార్లెట్ ప్రభుత్వ ప్రభువుల భలో ఇచ్చినయుపన్యాసమునకు ప్రతికర్తముగ చెప్పెను. సభవారు ఏకగ్రీవముగ జగులుల ఫాషాగారియందే సంప్రార్థవిశ్వాసముగలదని తీర్మానించిరి. ఈజిప్టునూడానుస్వాతంత్ర్యములభించువరకు ప్రధానామాత్యులుగ నుండిలెననిరి. కాని తనరాజీనామాను రాజుగారి కందజేసెననిపట్టడంబజూపెను. ఇందునిమిత్తము రాజును గలిసికొనుటకు కలగ్లండ్రయాకు బోయిరి. కాని రాజుగారు జగులులగారి రాజీనామాను నిరాకరించిరి.

కార్మికపక్షమువారు

మంత్రివర్గము ప్రవేశించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి జోహానసుబ్బగవార్లం తెలుపుచున్నవి.

ఘోరమగు సుడిగాలి-వాన

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకత తివార్)

కేరిలండు, జూన్ 30: ఓహిలో ప్రమాదకరమగు సుడిగాలివానకొన్ని చోట్లవెనియు 58 మంది చనిపోయిననియు 118 మంది తలగాత్రులైనియు, 7000 మంది నిలవనీడలేక నియు కొట్టుకుపోయిననియు లోరైనులో 12000000 డుల నష్టముగల్గెననియు సరస్సుముఖమునందున్న ఇర్రెనగరి లుగూడ నష్టబడినవనియు శ్యాంబస్కీలో ప్రాణహానిగల్గె యు అమెరికావార్తలు లుపుచున్నవి.

మద్రాసు నందు సదరన్ మర్యాదా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు

తిరువల్లూరులో గొప్ప ఆనితమావాస్య ఉత్సవము

1-7-24 నుండి 8-7-1924 వరకు

ముఖ్యదినములు—1-7-1924 అండ్ 2-7-1924

పై ఉత్సవము నకు పోయి జేరించిన ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై మద్రాసు తిరువల్లూరు స్టేషనులకు మధ్యమాత్రము 30-6-24, 1-7-24, 2-7-1924 తేదీలందు ప్రత్యేక పుబ్లిక్ పాస్ పుటకు రేటుపెట్టబడినది. మద్రాసు నుండి పోవుబండ్లు ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము జేసికొని, పెరంబూరు స్టేషనుల వద్ద మాత్రము ఆగును.

మద్రాసు నుండి తిరువల్లూరుకి

మంగళవారము 1-7-24

సామాన్యము 30-6-1924		ముదటి స్టేషనులు		రెండవ స్టేషనులు	
మద్రాసు నుండి బయలుదేరుట	గం	మద్రాసు నుండి బయలుదేరుట	గం	మద్రాసు నుండి బయలుదేరుట	గం
సాయంత్రము	4.15	సాయంత్రము	6.0	రాత్రి	9.45
జేసికొనికొనేట సాయంత్రము	4.22	జేసికొనికొనేట సాయంత్రము	6.7	జేసికొనికొనేట రాత్రి	9.52
జేసికొనికొనేట బయలుదేరుట		జేసికొనికొనేట బయలుదేరుట		జేసికొనికొనేట బయలుదేరుట	
సాయంత్రము	4.25	సాయంత్రము	6.10	రాత్రి	9.55
పెరంబూరు చేరుట సాయంత్రము	4.32	పెరంబూరు చేరుట సాయంత్రము	6.15	పెరంబూరు చేరుట రాత్రి	10.0
పెరంబూరు నుండి బయలుదేరుట		పెరంబూరు నుండి బయలుదేరుట		పెరంబూరు నుండి బయలుదేరుట	
సాయంత్రము	4.34	సాయంత్రము	6.18	రాత్రి	10.3
తిరువల్లూరు చేరుట సాయంత్రము	5.15	తిరువల్లూరు చేరుట రాత్రి	7.0	తిరువల్లూరు చేరుట రాత్రి	10.50

తిరువల్లూరు నుండి మద్రాసుకు

మంగళవారము 1-7-1924

బుధవారము 2-7-1924

మద్రాసు నుండి బయలుదేరుట సాయంత్రము		తిరువల్లూరు నుండి బయలుదేరుట ఉదయము	
సాయంత్రము	గం 5.0	ఉదయము	గం 6.0
జేసికొనికొనేట సాయంత్రము	5.35	జేసికొనికొనేట ఉదయము	6.34
జేసికొనికొనేట బయలుదేరుట సాయంత్రము	5.37	జేసికొనికొనేట బయలుదేరుట ఉదయము	6.37
జేసికొనికొనేట సాయంత్రము	5.42	జేసికొనికొనేట ఉదయము	6.42
జేసికొనికొనేట బయలుదేరుట సాయంత్రము	5.45	జేసికొనికొనేట ఉదయము	6.44
జేసికొనికొనేట సాయంత్రము	5.51	జేసికొనికొనేట ఉదయము	6.50
జేసికొనికొనేట బయలుదేరుట సాయంత్రము	5.54	జేసికొనికొనేట ఉదయము	6.53
జేసికొనికొనేట సాయంత్రము	6.0	జేసికొనికొనేట ఉదయము	7.0

మామూలుగా పోవు బండ్లయందు ప్రయాణీకుల గంపు ఆధారముగానుండును. గాన తిరువల్లూరుకి పోవువారు మరల తిరువల్లూరు నుండి మద్రాసుకు సదుబండ్లలో సౌక ప్రత్యేక పుబ్లిక్ ప్రయాణము చేయ ప్రార్థింతులు.

మామూలుగా పోవుబండ్లు:—సులభముగా అందరికి తెలియగలండులకై మామూలుగా ప్రతి

బండ్లు బండ్ల కాలపరిమితి ఈ దిగువ తెలుపబడినది.

మద్రాసు నుండి తిరువల్లూరుకి తిరువల్లూరు నుండి మద్రాసుకు

మద్రాసు నుండి		తిరువల్లూరు		తిరువల్లూరు నుండి		మద్రాసు	
ఉదయము	ఉదయము	ఉదయము	ఉదయము	ఉదయము	ఉదయము	ఉదయము	ఉదయము
6.25	7.0	8.10	6.40	8.20	6.40	8.20	6.40
7.15	8.28	8.10	8.10	9.35	8.10	9.35	8.10
11.10	12.36	8.40	8.40	9.45	8.40	9.45	8.40
12.55	2.20	8.55	8.55	10.15	8.55	10.15	8.55
4.45	6.20	10.26	10.26	12.0	10.26	12.0	10.26
5.45	6.53	12.41	12.41	2.15	12.41	2.15	12.41
5.55	7.11	2.28	2.28	4.20	2.28	4.20	2.28
6.45	8.15	సాయంత్రము 5.51	సాయంత్రము 5.51	7.30	సాయంత్రము 5.51	7.30	సాయంత్రము 5.51
7.45	9.10	6.50	6.50	8.13	6.50	8.13	6.50
9.25	10.38	రాత్రి 7.52	రాత్రి 7.52	9.10	రాత్రి 7.52	9.10	రాత్రి 7.52

జానువోను టిక్కెట్లు (రిటర్న్ టిక్కెట్లు):—ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై మాడవతరగతి రిటర్న్ టిక్కెట్లు వందలములలో 8 దినములందున యివ్వబడును.

SUN & Co.,
Chaukamba, Benares City.

మాస్టర్ ఆన్లైన్ కమిషన్లు బట్టలు, ధుండ్రాక్షి మొదలయిన సామాన్యములను సౌకర్యవంతముగా పంపించును. పాగాలు 12 మూల 1 కి రు 12 నుంచి 20 ధుండ్రాక్షి 108 వుండు 9 రు 1 కి అ 6 నుంచి రు 10 వాకు సాత్తుపండ్లు 7,8 మూల 1 కి రు 7 నుంచి 11 పట్టుపండ్లు 10,12, 13, 14 నుంచి 35, పెంపునరుదకం చీరలు జోరే మొదలైనవి 12,16 మూల 1 కి రు 46 నుంచి 150, జీన్స్ చీరలు మూల 12, 1 మూల 1 కి రు 25 150, యింకా కావలసిన సామాన్యములను మాత్రము మామూలుగా పంపించును. 32 కల చీన్స్ పట్టు 1 కి రు. 1-8-0 ముగ్గురము రు. 2-12-0, పెద్దముగ్గురము 1 కి రు. 5-0-0 యింకా యు నారాయణచారి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో

చాంబా, బెనారస్ సిటీ. (యు.సి.)

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs. an Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Gangatantha Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... 1 0

RAJARAM TUKKARAM.
29 Humam Street, Fort Bombay.

మార్కాపురం తాలూకా పరిస్థితులు

గత సంవత్సరం యీ తాలూకాయందు అగ్రభాగము పైగా (అతిపురాతనం, యద్రాగంధపాశం సిర్కాబు) వర్షములు తక్కువ. కొన్ని గ్రామాదులలో బావులలో పడనేలేదు. అందువల్ల కృషి పయిగ్గుమాడా బొందుపోయెను. కొద్ది విస్తీర్ణము బావుల ఆధారముకలది. ముంగారుసజ్జ అగ్రభాగంపంబు తెలిసినదిగాని, రెండవకారురాగకు బావులలో నీరు చాలక కొందరు బొందుపోయి కంకళ్లు యేర్పడినదిగాని మరి కొందరు తేలేపయిరునే పెరిగేవేయవలసినవైనను. కడపటి మూడు సంవత్సరములుగా తృప్తికరమైనవంబు తేక యీ సంవత్సరం యీశ్శితి సంభవించుట దుర్భరాసక్త కారణమయినది. ఈ ప్రదేశము నల్లమలారణ్యప్రాంతమే అయినను పశువులకు మేత నీరు లభించక కొందరు జనులు పశువులతో తూర్పుదెబ్బ గ్రామాదులవైపు బయలుదేరిరి. ఆచ్యుటివారు యదవు అభిలాషచే కొంతకాలము ఆదరించిరిగాని మొత్తముపైన పశువులన్నియు మరల ఆ గ్రామాదులు చేరుకొన్నవి. ఈ ప్రాంతముల ప్రాగుటకే ప్రజలకు నీరు లభించుటలేదుగనుక యీ పశువులవిషయము చెప్ప నవసరమేలేదు. ఎట్లెట్ల యింతవరకు జీరాయితిపశువులన్నికొనగల్గినారుగాని యింకొకవారం పదిపూటలు జరిగినవిద వాటిగతి యేమి కామన్నది! ఇట్టి శిథిల బావులకింద యీ సంవత్సరం ముంగారు సజ్జపైరు వేయడమా మానునడమా అని ఆలోచనగానున్నది. కొందరు ద్రవ్యవంతులు తమప్రయత్నములమున బావులను లోతుచేయ గలిగిరికాని నీరుమాత్ర మతిశయమైనట్లులేదు. ఈశిథిలదోషములు వినిపించుకొనినట్లు లేదు. గతసంవత్సరపు శిస్తులు తప్పని సరి అయినది. జూన్ ఆఖరులో పుగా చేపాకీ చేయుటకు భగీరథ ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. ఆవిషయము ప్రస్తుత మనవసరమే. ఇప్పటికి మృగశిరకారైవల్లి, ఆద్రకారై కొంత వరుగు గడచినను వర్షముపడలేదు. ఇప్పటికి ఆచ్యుములైనను కనుపించలేదు. షామపరిశీతులను పరికించుటకై యీమండలమున శ్రీగవర్నరుప్రభువుగారు పర్యటనమొనర్చెద రని తెలియుచున్నది. ఆసంచారముందు యీ ప్రాంతములకుడా దయచేయుట సంభవించెనేని వారి ఆగమనవి శేషమున వర్షం పడుట యో లేదా షామపరిశీతులను ప్రజలకు, పశువులకు, తగినసదుపాయముల నమర్చుటయో సంభవించగలవని ప్రజల ఆశించుచున్నారు.

జవరైతు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

28-6-24 శనివారమునుండి 4-7-24 శుక్రవారమువరకు

సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 శని, ఆదివారములందు షుభావృత్తును 8-15 కూడ గలదు

డబుల్ సీరియల్ అట్రాక్షన్ ది బరిగాన్

ట్రయల్ ఎడ్డిషన్ లో అద్భుత సాహసకార్యములు వాని మింగుడాగరు మొదలగునవి గలవి.

తెదరు పుషర్సుగూడ చూపబడును.

శిర్యవర్ధనీ మూలమును, తెలమున్ను:— శుక్లసప్తము గలవారికిన్ని, దుర్బలలకున్ను, నశుంధకులకున్ను, నరములకున్ను తేక సంసారముఖమును నష్టపోయిన వారికిన్ని, స్త్రీ పురులకు సంబంధి వంటిది మూలము లాపలికి పుష్కలమైనది. తెలమును పైకి భూయవలెను. 25 సంవత్సరములనుంచి ప్రసిద్ధి కెక్కినది మునలివారు యావము లగుదురు. 30 మూలములకు 4.0.0 1 టన్ను తెలములకు 4.0.0 పోటీకే తరు

శిర్యవర్ధనీ షాస్త్రి, తిరువల్లిక్కే, మద్రాసు.

కోల్ మాన్యు ఆవపిండి
(ఈ ఒకవిధ కాయధాన్యము)

డి. ఎస్. ఎఫ్. ఆవపిండి

డర్ హం ఆవపిండి..

ఈగరపు డబ్బావైసను బుడ్డివైనను ఈ గురు తును గనునింపుడు.

ఉదక పెట్టబడిన:— కూరగాయలు, చేపలు, మాంసము.

పేర్చిన:— చేపలు, మాంసము, బంగా రాదుంప ముక్కలు, తుండ్లు.

కాల్చి పక్వముచేయు:— మాంసము, చేపలు మొదలగునవి దీనితో చేర్చిన మిక్కిలి రుచికరముగానుండును. దీనికి సమానమైన సంభారమేలేదు.

వైద్యులందరును:— చాలమేలై వడదీసింది కోల్ మాన్యునుపట్టు నేవాడుమన్నార.

డి. ఎస్. ఎఫ్. ఆవపిండి (ఈగరపు డబ్బాలో ప్యాక చేయబడును)

డర్ హం మస్టర్డ్:— (ఈగరపు డబ్బా లలోనుబుడ్డిలోనుప్యాక చేయబడును)

ఈగరపు డబ్బా యొక్కయు, బుడ్డి యొక్కయు, ఆకారమును, వాటిపైన యుండుగుర్తులనుచక్కగాగమనింపుడు అన్నియకాగములందును దొరకును

చప్పనికోరుకానికి రుచివిచ్చును.

మిక్కిలి రుచికరమైనది.

వాళ్ళప్పు వెంకిటాచలపండితులుగారి లోకామయవార కస్తూరిమూత్రలకై ఒకగజదిన

వేన వేలు యోగ్యతాపత్రకలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. చాక్లెట్ క్రాకర్, ఫెజ్ ఆయర్స్ డిక్ యూనివర్సిటీ (గాడ్బుయ్లు. ఎస్. కె. ఇన్ స్టిట్యూటు ఆఫ్ నైస్స్ యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా వి. ఎల్. ఆఫ్ డి కాంటి ఇన్ స్టిట్యూటు లండన్, కన్ సల్టింగ్ కమిటీ, ఎడిటర్ లిక్ సిం. 2 జాంబాయ్:— మీ లోకామయవార కస్తూరి మూత్రలకు ఉపయోగించిన దానిలో క్యాసోచ్యాపకముల క్యూరేషను, అల్బర్ను, ములబద్ధకము ప్రకటన జోప్పి కరుణకాపి క్యూరేషను, సిల్వెయియాడ్సులు మొదలగునవి గుణమైనవి.

(2) మ. డి. ఎస్. ఆయర్స్ రావు, నీనియన్ నర్సు, కాంటి కమిషన్, మైసూరు కస్తూరి మొంటు, మైసూరు. మీచే కయారచేయబడుచున్న లోకామయవార కస్తూరి మూత్రలకు నేను ఉపయోగించియున్నాను. మిక్కిలి ఉపయోగమున్నది.

(3) మ. కే. కే. విక్టోరియా కమిటీ విప్లవ చక్ర డిస్కంసరి, 9-41 వీధి బాక్స్ బాగు, రంగూను. బచ్చా మీ లోకామయవార కస్తూరి మూత్రము, కాబీను, కాబీదుర్ల వచ్చుచున్న రోగులకును సంభూర్ణమే.

(4) మ. లాల్ సింగ్, మీథే, కచ్ అసిస్టెంట్ సర్జన్ డిరోహి, రాజపుటానా. కృప్తి విద్వంస. మీ లోకామయవార కస్తూరిమూత్రలకు నేను ఉపయోగించుచున్నాను. చాలగుణముగానున్నది. తక్కిన మీ 12 నీసాలను వంపుడు బుడ్డి 15 ధర 0.4-0, 6 బుడ్డు 1.4-0 పోస్టుకర్చు చేయ.

వాళ్ళప్పు వెంకిటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు, శ్రీ సీతారావువ వైద్యశాల, మైసూరు.

చుండుకు నూనె వెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0
ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుంట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మూడును. దీనివలన వెల్లెలకలకు హానిగలుగక చక్కగ జెరుగ గలదు. ఆమృతాంజనం దీపో, మదరాసు - బాంబాయి.

రక్తకోవి

Deschiens' syrup

మొదలగు వారికి.

నిరవుల ఉపయోగించుము

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలమును, విజృంభకమును, 30,000 వైద్యులచేత ప్రశంసించబడినది. తగ్గియు, ఈ

జ్వర హృదయ, గజదంతము ఎక్కువగా

వేంకటగిరి

ప్రతివిద్యార్థుల సంఘము

మహారాజరాజశ్రీ శ్రీరాజా మదుకృష్ణ యాన వారిచే స్థాపించబడిన హైస్కూలు ప్రాథమిద్యార్థి సంఘ కోత్సవము.

ఈసంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశములు:—(1) విద్యార్థుల స్కూలులో చదివి తమతమ పరీక్షలకు దుర్బిల్లు కాక కళాశాలలలో చదువు నెవముననేమి, తమ నాకర్లు నెవ నేమి ఒక్కొక్క రొక్కొక్కతెక్కున పోయి చేరు అట్టివా రందరున్న కలసి తమ పూర్వస్నేహమును గాని మరితర విషయములను గూర్చి గాని స్నేహ్య గా మాడగలందుకుగాను యీ సంఘము అవకాశము నిచ్చుచున్నది. లేద విద్యార్థిగానుండి చదువుబయందాసక్తి గలవాని కొక తీతము సహాయము చేయును (2) మాతృపాఠశాలను స్కూల నంత అభివృద్ధికి దెచ్చు ప్రయత్నములు చేయుట మొదలై.

ఈవత్సరము జూన్ నెల 24 తేదీన ప్రైసంఘముయొక్క ద్వైతశాస్త్రీకోత్సవము జరగినది. ప్రైసంఘపు కార్యనిర్వాహక సభ 24-వ తేదీ సాయంకాలము 4 ఘంటలు మొదలు రాజశ్రీ వేదగిరి వెంటనరసయ్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరగినది. ఈక్రొత్తవత్సరమునకు కార్యక్రమము జరగ గాను మహారాజశ్రీ జూపల్లి వెంకట్రామాచార్యు, చంగ గోపాల్ గార్లును కార్యదర్శులుగాను మహారాజశ్రీ చంగ జగన్నాథం, అల్లాడి జగన్నాథకాశ్రీ, మల్లిశెట్టి వెంక యులు, పాపురాళ్ల రామదాసు, భట్టారం రామకృష్ణయ్య గార్లును కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగను ప్రైసభలో నెన్ను పిమ్ముట కొద్దివిషయములపై చర్చ జరిగినది. అగ్రాసనాధిపతిగా గారికి వందనములతో సభ ముగింపబడినది.

వెంటనే సాయంకాలము 6 ఘంటలకు మహాసభ జరిగి డి. ఈ సభ మహారాజశ్రీ రావుల కృష్ణస్వామయ్య డి. గారి ఆధిపత్యక్రింద జరిగి, పోస్టుమాస్టరు, సబ్ యిక్ స్పెక్టర్ మరితర గొప్పవార్ల చే సరికరింపబడినది. అగ్రాసనాధిపతిగా కోరికమీద కార్యదర్శిగారి యనుమతిప్రకారము బ్రహ్మ అవధాన శంకరశర్మగారు సంఘముయొక్క సాంస రిపోస్టును చదివరి. తరువాత ఈశ్వరగారే బాన్ని లైన్ల పమ్ములను జదివరి. అటువెనుక సభలో కొద్దివంక మే మాట్లాడిరి. పిమ్ముట అగ్రాసనాధిపతిగారు కొద్ది హి జోధించిరి. తరువాత అగ్రాసనాధిపతిగారు ప్రవచనములు గావించబడి, సభ జయప్రదము గావించబడినది.

రాత్రి 9 ఘంటలకు విందులు జరగినవి. సభ్యులును శ్రమేగాక, నేనులు సర్వే, సబ్ యిక్ రాలు వైద్యమనుష్యులు రిచ్చియించిరి. ఎట్టిలోప ద ద్వైతశాస్త్రీకోత్సవమును జయప్రదము గావించి. వెంకటగిరి ట్రపున్ } స్వకీయవిలే. 28.6.24

కృపహరిచూరము

బిడ్డలపై 1-కి 0-8-0 (డబ్బిల వంతుగలది) 1-కి 0-8-0 ఈ మార్గము గామూలికలచే చేయబడినది. కడు, కబ్బుచుండు, కాసులను, కైర్లకర్మము మొ ముల ఉపయోగించుడు. దీని వెంటనుంచుకొనుట ముం దున్నప్పుడొంజనం దీరో, మకరాను బాంబాయి.

వేంకటగిరి

బంధుక బంగారు

బహు మానము

లాటరీ లేకున్న అద్భుతమునకు మార్గములే

మానము లేదు

వీధి రాకపోవుటలేదు.

వగట వెలుగువలె స్పష్టమైన

ఒక రూపాయకు ఖర్చుచేసి 32 ఆకలినిగూడ వ. లను కొనుడు. బలహీనము, అల్బర్ను, నూనెల కొరీ బంధమొక ప్యాథున్స్ యొక్క పటానువలె పోవును. ఇ 3 వయోగించవలదు "దానియొక్క కృత బంగారు 32" సమానమిది తెలుపుచున్నది.

ప్రూర్తి 30-టూగునవ: ప్రాయము.

అత్యంత నిగ్రహ బౌద్ధధళాల,

26 ప్రాజెక్టు మదరాసు.

ఆంధ్ర తాంజనము

జ్వరహరి

సీసా 1-3 వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

జ్వరహరిని అయిదురూపాయల వేలమున పట్టు విడుపు జ్వరహరి. ఈ పురాణవర్ణనలు దుండలకు శివుని జ్వరహరి మోసిన

విరేచన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-3 రు. 0-8-0

రాత్రి యొకమాత్రను నేవించిన తల్లెనారి. చెందువీరేశ్వర ములుకాగలవు. వికారము వైత్యములేదు నేపాళముచేర్చబడలేదు.

శిరోవేగన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-3 0-12-0

ఈ మాత్రలను నువ్వుగిండుటవలన వైత్యము లేకుండా. కంటితకొప్ప వెంటనే పోవును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుశెట్టినిధిదుదరాను.

స్రీ సా హ న ము లు

చూడదగినది!

జ యా ప జ య ము లు

చదువతగినది!!

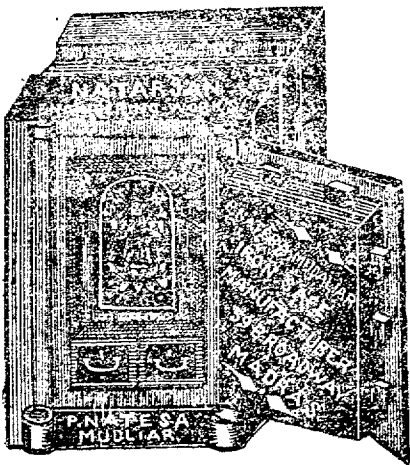
(36. పుష్పము—సిట్టెక్కివు నవల) వెల రు 1-8-0

ఆంధ్ర ప్రచారిణీ గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

న ర న ము

దృ ధ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

యిప్పుటి మోడ్ ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగునాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రావైటర్), 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండ్రీ ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. రైసుమిల్లులకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. ముబ్బరాయప్పిల్లెప్పి, పెద్దనాయకన్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అద్దరు యిచ్చి తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ త్రేతములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

“ఎవరూ” వలకలు

బడిపిల్లలు చూడవలసిన గ్రంథము.

క్రిందపడిన పోలీస్ పేజీ దని పూచీ విశ్లేషణ. చివరకు తొడిగుక బాసమునకు వ్రాయును.

lessr. T. H. Rhanna 22, Linga Chetty Street, Madras.

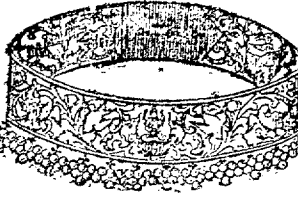
బీబీబంద్

బీబీబంద్:— సీపీఎస్ పీర్సుమును గట్టి పరమ టు లోక ప్రసిద్ధి కెందరి. స్వప్నమును గాని మాత్రముతోగాని పీర్సుమునకును చాల తేలికగా కలిసివేయును. ముసలితనమున, పుంశత్యమున తొలగించి యివ్వమొనగును. ఎంత బలహీను కష్టమునా చెందుగంటులా పాములకు బలమునిచ్చి సంసారులు అనుభవించుకొంటే పీర్సుమున వంతులుగ కేయును. పుష్పము లోకాన్నియుగా మంచనా 20 మా॥ సీ॥ 1 కి 30-0 వి. పి. చార్జీ

ఆర్య ప్రద్యా శ్రమం,

3 రామేశ్వరం, మద్రాసు.

చేతిప్రతిపేడలు, లేక నాగవత్తులు

వీటిని పాతికావరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వెడల్పువరకును, 6—14 సవరముల వరకును యే మోస్తరు రులో కావలసినను చేయవచ్చును. చేదారం సహా మజారి రు. 25—35 వరకు గలదు. మోస్తరు, పనితరము వీటిని అనుసరించి సవరములు, మజారి నిర్ణయించ బడును. సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వబడును. 172 ఫుటల మా అందమైన గ్యటలాగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగవత్తులు, 25 చైనాబజారులోడ్డు మద్రాసు.

30 సంవత్సరమునుండి జరుగుభేరి!

నెర్సేటల్ ముత్త్యములు

పిర్మనమ్మను, కుంభావత్తమును పోగొట్టి భూమిపైకి పోయినట్లు బలమును కలుగచేయును. శ్రీలక్ష్మన్న, పుకా లకున్న సంసారమును విచ్చును. ఎటువంటి పిర్మనమ్మనుకూడా కోజాలలో మాన్యును. వక్రపు, విద్యార్థులు, వర్తకులు మొదలైన వారికి మిక్కిలి ఉపయోగము. 30 మాత్రల వెల రు 1-12-0. వి. పి. చార్జీ వేరు.

రఘునాథరావు, తిరువలిక్కేణి, మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహాంధ్ర జాలము

ఈ ఆపూర్వగ్రంథము చక్కని గారడీ, మౌనమునా స్వలాభమును, ఇంగ్లీషు భాషలోను మంజుళాక్షర భూతైద్యము, యంత్రమును బ్రతికొనానాని పీర్సుమునా విచిత్ర తిన్దోబుద్ధియు గల ఇంగ్లీషు లోక వసువుల మాయముచేయుట, మామిడి పండ్లు, పుట్టియెటు, వీణముగా సమాధియగుట కరీరమాలిని కావలసిన మహామోక్షము భూమిపై గజముయొప్పును గాని భూమిపై విభాగముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు వీరకు లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన ఆత్మార్థముగా లోకం చేయగలవని గాఢంగా యిచ్చుచున్నాము. దీని రు. 30-0 లు (31-12-24) వి. ఆర్. జవార్దనం శాయ్యులగారి, గుంటూరుజిల్లా

తత్తర రావు

(మశ-లవ గౌరవము)

మహావి భవభూతి ఉత్తర గురువరమునకు సమాధానము బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవిగాపు రచించబడిన అద్భుత టుకము కరుణరసము పల్లవియగున్నది. గ్రంథాలయముల గుంజులకు యివ్వబడును. వక్రపుకు పంపిణీయైనది యిచ్చును. చదివి తీరవలెను. వెల 1-4-0. చిరునామా:— బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవి, గుంటూరు